

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

2/2017
Únor

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a
knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B.A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. Hana Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

**Evid. číslo periodického tisku:
MK ČR E 18634**

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 28. 2. 2017
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A., Ing. Mgr. T.
Dudáčková, Bc. I. Janoušková, Ing. Bc.
D. Kný, Bc. Hana Nováková, Mgr. M.
Tichá, PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám únorové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete dva přehledové články, první pod názvem „Měnová politika v eurozóně: aktuální vývoj a komentáře“ přibližuje reakce v odborném tisku na překvapivé rozhodnutí Evropské centrální banky omezit nákup aktiv, čímž se objem tzv. kvantitativního uvolňování vrátil z 80 mld. eur měsíčně na původní hodnotu 60 mld. eur za měsíc. Věnuje se též komentářům k opakovanému prodlužování programu kvantitativního uvolňování obecně a protichůdným názorům členů ECB na jeho další průběh.

Dále v tomto čísle naleznete text „Hospodářská politika Donalda Trumpa a její dopady na Evropu“, který se snaží shrnout nepřehledné množství komentářů k deklarovaným i odhadovaným krokům nové Trumpovy administrativy v hospodářské oblasti. Vzhledem k tomu, že se jedná o téma mimořádně reflektované v odborném tisku, s potenciálem dalekosáhlých změn pro současné globální ekonomické vztahy, je článek rozdělen do dvou částí. V tomto čísle publikujeme první z nich s názvem „Zahraniční obchod a americký dolar“.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Dne 22. 7. 2017 byla ratifikována Smlouva o usnadňování obchodu (Trade Facilitation Agreement) Světové obchodní organizace. Další implementace smlouvy v jednotlivých státech by měla hlavně snížit byrokratickou zátěž v zahraničněobchodní výměně (zejm. zrychlením celního řízení a vzájemným uznáváním elektronických přeshraničních plateb a dokumentací), zvýšit přístup k informacím pro účastníky zahraničněobchodních transakcí o všech procedurách spojených s dovozem a vývozem zboží či služeb a posílit mezinárodní spolupráci mezi celními úřady.

<http://www.tfafacility.org/trade-facilitation-agreement-enters-force>

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce - leden 2017:

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2017/makroekonomicka-predikce-leden-2017-27446>

Čistá pozice ČR k EU 2004 - 2016

<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2016/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-25720>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 27. 1. 2017 – 27. 2. 2017 se tentokrát věnuje tématu:

Ukončení devizových intervencí České národní banky

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

OBSAH

Podrobně k tématům.....	5
Měnová politika v eurozóně: aktuální vývoj a komentáře.....	5
Hospodářská politika Donalda Trumpa a její dopady na Evropu I: zahraniční obchod a americký dolar	9
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	13
Daně.....	13
Ekonomické vědy. Ekonomie	24
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	25
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	34
Informatika. Počítače	38
Obchod. Cíla. Mezinárodní finance	39
Podnik a podnikání.....	43
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	45
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	45
Právo.....	47
Statistika. Demografie. Sociologie.....	50
Účetnictví	51
Veřejná správa.....	52
Veřejné finance. Rozpočet	54
Životní prostředí	56
Životní úroveň	56
Ostatní	57
Přehled nových knih.....	62

Měnová politika v eurozóně: aktuální vývoj a komentáře

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

V prosinci loňského roku oznámila Evropská centrální banka (ECB) záměr prodloužit tzv. kvantitativní uvolňování v eurozóně až do konce roku 2017. Toto nekonvenční opatření, které bylo zahájeno v březnu 2015, spočívá v nákupu vládních a od loňského roku i korporátních dluhopisů ve snaze vyhnout se deflaci a zároveň přiblížit míru inflace ke stanovenému cíli 2 %. Evropská centrální banka nyní nakupuje dluhopisy v objemu 80 mld. eur za měsíc, v prosinci však guvernér Evropské centrální banky Mario Draghi nečekaně oznámil snížení rozsahu nakupovaných dluhopisů na 60 mld. eur, tj. na původní objem. Toto rozhodnutí vyvolalo reakce především v zahraničním tisku. Kvantitativní uvolňování je poměrně kontroverzním opatřením, na které mezi evropskými představiteli nepanuje shoda. V článku budou shrnuty aktuální komentáře k měnové politice Evropské centrální banky, které odrážejí názor různých stran, a dále budou uvedeny i články, které srovnávají současnou měnovou politiku ECB s politikou amerického Fedu.

K současné podobě programu kvantitativního uvolňování se vyjádřil Mario Draghi na tiskové konferenci 8. prosince 2016, která navazovala na zasedání Rady guvernérů. Draghi nejprve představil aktuální změny včetně jejich odůvodnění a poté reagoval na otázky novinářů. Kromě prodloužení trvání kvantitativního uvolňování a omezení nákupu aktiv došlo také k úpravám v parametrech dluhopisů, které Evropská centrální banka může nakupovat. Nyní mohou být nakupována aktiva, jejichž doba splatnosti je nejméně 1 rok (původně šlo o dluhopisy s minimální dobou splatnosti dva roky) a aktiva s výnosností pod úrovní depozitní sazby ECB. Draghi dále opět zdůraznil nutnost strukturálních reforem ze strany členských států.¹

V další části tiskové konference byl dán prostor novinářům. První dotaz položila Claire Jones z Financial Times. Mimo jiné ji zajímalo, zda byly na zasedání zvažovány i další možné podoby programu a zda bylo konečné rozhodnutí jednohlasné. Draghi uvedl, že druhou zvažovanou možností bylo ponechat objem aktiv na stávající výši a program prodloužit pouze o šest měsíců a že zvolené rozhodnutí získalo širokou podporu Rady guvernérů. Posléze Draghi upřesnil, že důvodem, proč byl nákup aktiv omezen, bylo pominutí bezprostředního rizika deflace. Zároveň ale pokračuje nejistota ohledně budoucího ekonomického vývoje, pokud tedy bude třeba, ECB rozsah nákupů i dobu trvání programu znovu zváží. Mezi dotazy dále převažovaly otázky na vliv situace v Itálii v návaznosti na referendum o ústavních změnách, které Italové odmítli, na hospodářskou situaci v eurozóně a otázky na možné postupné ukončování kvantitativního uvolňování („tapering“). Draghi několikrát zdůraznil, že možnost postupného ukončování Evropská centrální banka na zasedání vůbec neprojednávala. Dále Draghi mimo jiné zmínil, jaké konkrétní strukturální reformy by měly být provedeny – nezbytné jsou především reformy penzijních systémů, dále také reformy vzdělávání, soudnictví či (v případě Itálie) volebního systému.

Rozhodnutí omezit nákup aktiv bylo pro většinu odborníků překvapivé. Ihned se vyskytly názory, že ECB postupně opouští kvantitativní uvolňování², to však Mario Draghi na tiskové konferenci odmítl. Nad důvody, které rozhodnutí předcházely, se v článku **Europe File: Discovering the Limits of 'Whatever It Takes'**³ zamýšlí Simon Nixon. Autor nejprve uvádí, že prosincové opatření Evropské centrální banky by v určitém smyslu mohlo být chápáno spíše jako další uvolnění měnové politiky (namísto zpřísnování), vzhledem k tomu, že měl program původně skončit v březnu 2017. Dále však

¹ Mario Draghi, president, European Central Bank, holds a news conference. *Financial Market Regulatory View* [online]. Dec 8, 2016 [cit. 2017-02-01]. Dostupné komerčně ze systému Proquest.

² Více viz např. KHAN, Meehren. Has tapering really arrived? Analysts react to surprise ECB move. In: *FT.com* [online]. December 8, 2016 [cit. 2017-01-31]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/6109f0ff-bc50-3f63-8926-3bddb306ec21>

³ NIXON, Simon. Europe File: Discovering the Limits of 'Whatever It Takes'. In: *Wall Street Journal, Europe* [online]. 12 Dec 2016 [cit. 2016-02-01]. Dostupné komerčně ze systému Proquest.

Nixon poukazuje na politická omezení, která rozhodování ECB svazují. Původní slib Draghiho „udělat pro záchranu eura vše, co bude možné“ v roce 2012 byl účinný, trhy jej vnímaly jako snahu ECB jednat odvážně a rozhodně. Nyní je situace jiná. V různých zemích eurozóny se míra inflace značně liší, záporné úrokové sazby negativně dopadají na střadatele a objevují se obavy, že uvolněná měnová politika živí další bubliny. Prosincové rozhodnutí lze považovat za kompromis. Navíc jej ovlivnily i nadcházející volby v některých zemích eurozóny, mj. v Německu, které uvolněnou měnovou politiku Evropské centrální banky dlouhodobě kritizuje. Kdyby bylo zvoleno druhé zvažované řešení, kvantitativní uvolňování by skončilo těsně před volbami, rozhodování, zda v něm pokračovat, by tedy bylo pravděpodobně obtížnější.

Na nejasnou komunikaci Evropské centrální banky poukazuje v článku ***ECB has eroded the value of its forward guidance***⁴ David Mackie. Podle něj se v prosinci podařilo Evropské centrální bance i americkému Fedu překvapit trhy. Mezi komunikací Fedu a ECB je však podstatný rozdíl – zatímco oznámení Janet Yellen o úmyslu zvýšení úrokových sazeb v roce 2017 bylo v souladu s předchozím verbálním závazkem (forward guidance) Fedu, Evropská centrální banka omezila nákup aktiv i přesto, že prognózy naznačily pomalejší cestu k cenové stabilitě. V březnu 2016 ECB zvýšila nákup dluhopisů na 80 miliard eur s tím, že „měsíční nákupy aktiv v tomto objemu budou pokračovat, dokud Rada guvernérů neuvidí udržitelný posun ve vývoji inflace konzistentní s inflačním cílem“. Snížení objemu by tedy mělo znamenat, že se inflace přiblížila prognózám z března. K tomu ale nedošlo, prognózovaný růst i inflace na rok 2018 se zhoršily, přesto byl však nákup aktiv omezen. Podle autora se tak za prosincovým opatřením skrývají spíše politické než ekonomické důvody – mj. je tento krok varováním, že kvantitativní uvolňování nebude trvat věčně a státy by proto měly začít provádět strukturální reformy. Podle autora ale Evropská centrální banka snížila hodnotu své komunikace – nyní není jisté, jak v budoucnu sdělení Evropské centrální banky interpretovat.

Mezi představiteli Evropské centrální banky jsou tradičně zastoupeni odpůrci uvolněné měnové politiky (tzv. „jestřábi“) i naopak její zastánci („holubice“). Kdo stojí na jaké straně, shrnuje článek Jana Malliena ***Umkehrung der Verhältnisse***⁵ v deníku Handelsblatt. Za „nejostřejší jestřáby“ lze považovat německé zástupce v Radě guvernérů (Sabinu Lautenschläger a Jense Weidmanna). Mezi jestřáby lze také zařadit nizozemského, lotyšského, estonského a lucemburského zástupce; ostatní členové Výkonné rady či guvernéri národních centrálních bank patří mezi holubice, popř. mají neutrální názor. Holubice však jasně převažují. Mallien se v článku soustředí hlavně na aktuální vývoj inflace v Německu. Míra inflace v Německu se v prosinci vyšplhala až na 1,7 %, což je značný rozdíl vůči Itálii (0,5 %), Nizozemí (0,7 %) a Francii (0,8 %), ale i oproti eurozóně jako celku (1,1 %). Vyšší míra inflace těžce dopadá na německé střadatele, což vytváří další tlaky na ukončení programu. Němci, pro které je inflace obecně strašákem, navíc očekávají její zvýšení, zejména v případě dalšího růstu cen ropy.

Kolik němečtí střadatelé v důsledku rostoucí inflace prodělávají, shrnuje článek ***Gefangen in der Zinsfalle***⁶. Při 1% míře inflace dochází k poklesu reálné hodnoty úspor o 50 miliard eur ročně, při 1,5% inflaci už jde o 75 miliard.

Protichůdné názory představitelů ECB na další průběh kvantitativního uvolňování dokládají i vyjádření některých z nich z letošního ledna. Sabine Lautenschläger ve svém projevu ***The test of progress – Europe, the euro and the future***⁷ 24. ledna v Hamburku přirovnala kvantitativní uvolňování k léku na vážnou nemoc – „uzdravující schopnosti“ tohoto opatření jsou v těžkých situacích nesporné, zároveň je však nekonvenční měnová politika spojena s vedlejšími účinky. Podle Lautenschläger již existují předpoklady pro stabilní růst inflace a autorka tedy věří, že brzy bude moci být otevřena otázka postupného ukončování kvantitativního uvolňování. K názoru Sabine

⁴ MACKIE, David. ECB has eroded the value of its forward guidance. In: *FT.com* [online]. January 11, 2017 [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d8509dc8-d7ec-11e6-944b-e7eb37a6aa8e>

⁵ MALLIEN, Jan. Umkehrung der Verhältnisse. In: *Handelsblatt*. 17. 1. 2017, Nr. 012, S. 028. ISSN 0017-7296.

⁶ HILDEBRAND, Jan a SCHIER, Susanne. Gefangen in der Zinsfalle. In: *Handelsblatt*. 4. 1. 2017, Nr. 03, S. 01. ISSN 0017-7296.

⁷ LAUTENSCHLÄGER, Sabine. The test of progress – Europe, the euro and the future. In: *European central bank* [online]. 24 January 2017 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170124_1.en.html

Lautenschläger se později přiklonil guvernér německé Bundesbanky Jens Weidmann⁸, kritiku měnové politiky ECB naopak odmítl François Villeroy de Galhau, guvernér centrální banky Francie⁹. Podle Claire Jones z Financial Times je ale pravděpodobné, že se německá strana pokusí nadnést téma postupného ukončení nákupu dluhopisů již v létě¹⁰.

K roku 2008, kdy Evropská centrální banka zvýšila úrokové sazby ve snaze reagovat na vyšší inflaci těsně před pádem investiční banky Lehman Brothers, přirovnává současnou situaci v článku **Inflation: Schlechtes Timing**¹¹ Daniel Schäfer. Podle autora šlo o jednu z největších chyb v historii Evropské centrální banky. V roce 2008 došlo k růstu míry inflace, převážně ale v důsledku zvýšení cen ropy, stejně jako nyní. I tehdy rostl tlak na guvernéra centrální banky, aby zakročil, k čemuž nakonec došlo. Ostatní okolnosti se sice liší (např. se nyní nenacházíme uprostřed ekonomické krize), i přesto ale hrozí, že Evropská centrální banka udělá stejnou chybu, jako v roce 2008, a to pokud bude pokračovat s nekonvenční měnovou politikou v podobě nákupu dluhopisů. Míra inflace 0,9 % je stejně vzdálená od cílové úrovně, jako od nulové hranice, nakupovat dluhopisy s cílem zabránit deflaci proto již není ospravedlnitelné. V roce 2008 byl zásah ECB vzdálený od ekonomického vývoje a Mario Draghi nyní riskuje, že udělá stejnou chybu, pokud kvantitativní uvolňování neukončí.

Na nutnost reforem apelují Antonio Garcia Pascual a Tomasz Wieladek v článku **European governments must wake up to QE tapering**¹². Autoři nejprve připomínají, že ačkoli mnozí komentátoři poukazují na opak, je kvantitativní uvolňování pro eurozónu přínosné – bez tohoto opatření by byl hospodářský růst v letech 2015-2016 o 1,5 % nižší a jádrová inflace by se stále pohybovala okolo nuly, oproti současným 0,9 %. Kromě toho by se zhoršilo i zadlužení – např. v Itálii by se veřejný dluh vyšplhal až na 150 % (nynější zadlužení Itálie činí 134 %). Dále však autoři upozorňují i na stinné stránky masivního nákupu dluhopisů – na morální hazard v podobě odklonu některých zemí od fiskální konsolidace a na ztrátu podnětu provádět strukturální reformy, což naznačují i indikátory Světové banky, mj. např. „Doing business“. Uvolněná měnová politika podle autorů nemůže sama o sobě přivést zemi k dlouhodobé produktivitě a růstu, může jen „koupit čas“ potřebný k fiskálním reformám a reformám na straně nabídky. Pokud nebudou reformy provedeny, může se stát, že se eurozóna ocitne v pasti nadměrně uvolněné fiskální politiky, nulových reforem, nulového růstu, vysokého zadlužení a trvalé potřeby kvantitativního uvolňování. Situaci mohou navíc ještě zhoršit další faktory, např. politická situace v Evropě nebo americký obchodní protekcionismus.

Nezbytnost fiskálních reforem zdůrazňuje v článku **Inflation ersetzt keine Finanzpolitik**¹³ ekonom Dirk Heilmann. Podle autora se některým zemím eurozóny (Francie, Itálie, Rakousko) nedaří i přes příznivé prostředí nízkých úrokových sazeb snižovat zadlužení. Evropská centrální banka podle Heilmanna již vyčerpala své nástroje, úrokové sazby jsou na minimálních úrovních a v brzké budoucnosti bude třeba ukončit kvantitativní uvolňování, aby se eurozóna neocitla ve stejné pasti, v jaké je Japonsko. Rostoucí inflace by mohla zadluženým zemím pomoci, vzhledem k tomu, že znehodnocuje stávající dluhy. Evropská centrální banka očekává, že ceny v eurozóně vzrostou v letošním roce o 1,2 %, číslo by ale mohlo být i vyšší, pokud bude euro dál oslabovat či pokud porostou ceny ropy. Inflace způsobená oslabením eura, rostoucími cenami komodit a zvýšenými cenami zboží ze zemí s vysokou inflací, je však podle autora odlišná od inflace způsobené vyššími platy. Tato „dovezená inflace“ může mít negativní dopad na hospodářský růst a tak by neměla

⁸ JONES, Claire. Jens Weidmann fuels debate on ending ECB monetary stimulus. In: *FT.com* [online]. January 26, 2017 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f17396f6-5986-34c1-a07c-e3fc9c7ea38d>

⁹ JONES, Claire. French central bank chief hits back at German criticism of ECB. In: *FT.com* [online]. January 26, 2017 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f61da771-85d8-3912-bf9d-a48e9cc48075>

¹⁰ JONES, Claire. ECB hawk reignites debate on ending monetary stimulus. In: *FT.com* [online]. January 25, 2017 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/7f61a928-e2fa-11e6-9645-c9357a75844a>

¹¹ SCHÄFER, Daniel. Inflation: Schlechtes Timing. In: *Handelsblatt*. 5. 1. 2017, Nr. 04, S. 027. ISSN 0017-7296.

¹² PASCUAL, Antonio Garcia a WIELADEK, Tomasz. European governments must wake up to QE tapering. In: *FT.com* [online]. January 23, 2017 [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e2a0b7ba-df1f-11e6-86ac-f253db7791c6>

¹³ HEILMANN, Dirk. Inflation ersetzt keine Finanzpolitik. In: *Handelsblatt*. 27. 12. 2016, Nr. 250, S. 14. ISSN 0017-7296.

nahrazovat udržitelnou fiskální politiku. Dlouhodobě může podle autora rozpočty zlepšit pouze zvýšení příjmů nebo snížení výdajů.

V tisku se dále objevilo více článků, které se zabývají plánovanými změnami měnové politiky ve světě obecně v roce 2017. Jedním z nich je článek **Central Banks Drop Their Bazookas: Policy makers have largely signaled their exhaustion with low- and negative- rate policies; Fed leads the pack higher**¹⁴. Podle autora se období výjimečně uvolněné měnové politiky ve světě chýlí ke konci – americký Fed oznámil plán zvýšení úrokových sazeb v roce 2017, britská centrální banka Bank of England odložila snížení úrokových sazeb poté, co se nepotvrdilo očekávané zpomalení ekonomiky v reakci na referendum o brexitu a i Evropská centrální banka od dubna sníží objem nakupovaných dluhopisů. Nízké úrokové sazby nepřinesly rychlý růst, podle kritiků navíc nekonvenční opatření trestají střadatele a banky a narušují prostředí na finančních trzích.

Také Jens Münchrath v článku **Die Zins-Falle**¹⁵ uvádí, že nyní procházíme zlomovým obdobím na finančních trzích – úrokové sazby v USA se vrací do normálu, inflace roste, a to i v Evropě. Dále autor srovnává současnou měnovou politiku USA a eurozóny a komentuje jejich vzájemnou interakci. Fedu se úspěšně podařilo opustit politiku nulových úrokových sazeb a Janet Yellen dokázala, že alespoň v USA je možné se vrátit ke konvenční měnové politice bez větších turbulencí. Je ale otázkou, jak si guvernérka Fedu poradí s rizikem přestřelení inflace v kontextu plánované hospodářské politiky Donalda Trumpa. Pro Evropu je ohlášeno zvýšení úrokových sazeb v USA na jednu stranu dobrou zprávou (v důsledku vlivu silného dolaru na dovoz a vývoz), na druhou stranu rizikem. Do problémů se mohou dostat (nejen) evropské země s dluhy v dolarech; a skutečnost, že se politika dvou nejmenších centrálních bank pohybuje v opačném směru, vytváří nejistotu na finančních trzích. Růst sazeb na kapitálových trzích uškodí slabším zemím eurozóny i problémovějším bankám.

Jak již bylo naznačeno v úvodu a jak dokládají výše uvedené články, kvantitativní uvolňování provázejí již z doby před jeho spuštěním protichůdné názory¹⁶. Německo dlouhodobě upozorňuje na nebezpečí spojená s nadměrně expanzivní měnovou politikou, řada představitelů (včetně Maria Draghiho, guvernéra Evropské centrální banky) připomíná nezbytnost strukturálních a fiskálních reforem. Program kvantitativního uvolňování měl být původně ukončen v září 2016, byl však opakovaně prodloužen. V souvislosti s tím může být zajímavé připomenout si článek Wolfganga Münchaua z ledna 2015, kdy byl plán spustit kvantitativní uvolňování oznámen. Münchau v článku **Draghi's QE is an imperfect compromise for the eurozone**¹⁷ diskutoval, zda může být kvantitativní uvolňování prodlouženo a co se stane, pokud se míra inflace nezlepší, nebo se zlepší pouze mírně. Autor obecně předvídal, že rostoucí ceny ropy a pouze mírné zvýšení míry inflace mohou vést k tlakům na zrušení kvantitativního uvolňování. Vzhledem k aktuálnímu vývoji lze říci, že do určité míry se tyto prognózy naplnily (ačkoli pro autora bylo obtížné si vůbec představit, že by program mohl být prodloužen). Mario Draghi ale zatím neustupuje: i přesto, že míra inflace dosáhla v lednu svého čtyřletého maxima (1,8 %) ¹⁸, guvernér uvedl, že si nemyslí, že by „aktuální růst cen energií trvale ovlivnil střednědobý výhled cenové stability“. Kromě toho zopakoval, že v případě zhoršení prognóz je Evropská centrální banka připravena program znovu rozšířit¹⁹.

¹⁴HILSENATH, Jon. Central Banks Drop Their Bazookas: Policy makers have largely signaled their exhaustion with low- and negative- rate policies; Fed leads the pack higher. In: *Wall Street Journal* (Online). 17 Jan 2017 [cit. 2016-02-07]. Dostupné komerčně ze systému Proquest.

¹⁵MÜNCHRATH, Jens. Die Zins-Falle. In: *Handelsblatt*. 16. 12. 2016, Nr. 244, S. 28. ISSN 0017-7296.

¹⁶K tématu také viz přehledový článek „Kvantitativní uvolňování měnové politiky Evropskou centrální bankou“ z února 2015 v bulletinu Finanční a ekonomické informace: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2015-c-02_Financni-a-ekonomicke-informace.pdf

¹⁷MÜNCHAU, Wolfgang. Draghi's QE is an imperfect compromise for the eurozone. In: *FT. com* [online]. January 25, 2015, 7:15 pm [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/f203bf76-a241-11e4-bbb8-00144feab7de.html#axzz3RKPIN4jY>

¹⁸MEGAW, Nicholas. Eurozone inflation hits four-year high of 1,8%. In: *FT.com* [online]. January 31, 2017 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1e9bfd63-a88d-3d2f-ad9c-f6d0cc508afd>

¹⁹KHAN, Mehreen a JONES, Claire. Draghi: ECB still ready to expand QE in face of low inflation. In: *FT.com* [online]. February 6, 2017 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5c89b7f3-fcd9-3acf-a7ff-37103268edb0>

Hospodářská politika Donalda Trumpa a její dopady na Evropu I: zahraniční obchod a americký dolar

Ing. Bc. Daniel Kny

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Plány nového prezidenta Spojených států Donalda Trumpa a jeho administrativy v oblasti hospodářské politiky vyvolaly mezi ekonomy a ekonomickými komentátory dalekosáhlou diskusi vzhledem ke své nezvyklosti, zvláště na poměry panující po několik desítek let v USA, ale i v dalších vyspělých tržních ekonomikách. Záměrem dvoudílného článku¹ je přiblížení odborné ekonomické argumentace jak ze strany příznivců, tak odpůrců příslušných plánů. Ty zahrnují protekcionistický přístup k zahraničnímu obchodu (včetně postoje vůči síle amerického dolaru), snižování některých daní, zvýšení fiskálních výdajů mj. na infrastrukturní projekty či deregulaci finančního sektoru. První díl článku se věnuje nové zahraničně-obchodní a kurzové politice USA. Důraz je přitom v obou dílech kladen na potenciální dopady nové hospodářské politiky USA na vývoj evropského hospodářství.

V oblasti zahraničně-obchodní politiky Donald Trump učinil již první významná rozhodnutí, když stáhl podpis USA pod Transpacifickým partnerstvím (TPP). Ani vyhlídky formálně stále dojednávaného Transatlantického obchodního a investičního partnerství (TTIP) nejsou dobré. Nová administrativa USA rovněž vyzývá své partnery k jednání o změnách v Severoamerické dohodě o volném obchodu (NAFTA). Trumpova rétorika však sahá ještě mnohem dále a obsahuje úvahy nad zavedením importních cel vůči důležitým obchodním partnerům USA (mj. Mexiku a Číně). Komentářů kritizujících tento protekcionistický obrat v americké zahraničně-obchodní politice je nepřeberné množství. Alan Beattie ve svém článku „*Fate of free trade depends on the whims of Donald Trump*“² varuje před Trumpovým pojetím světové ekonomiky a mezinárodního obchodu jako hry s nulovým součtem, jež podle něj sdílají i lidé jmenovaní do příslušné části americké administrativy (Wilbur Ross, Peter Navarro či Robert Lighthizer). Dopady prokázané schopnosti amerického prezidenta přesvědčit výrobce jako Ford či Carrier, aby zachovaly pracovní místa v USA místo expanze v Mexiku, považuje Beattie spíše za nevýznamné. Upozorňuje však, že Trump disponuje významnými pravomocemi v zahraničně-obchodní politice, které mu umožňují zrušit dohodu NAFTA či výrazně zvýšit cla vůči obchodním partnerům, pokud tento krok deklaruje jako odvetu vůči neférovým obchodním praktikám či jako reakci na mimořádnou situaci. V případě, že by došlo k úspěšné žalobě na tyto kroky americké administrativy k WTO, Beattie naznačuje, že by Trump mohl rozhodnutí WTO ignorovat, nebo dokonce USA z této organizace vyvést.

Martin Wolf v komentáři „*Donald Trump and Xi Jinping's battle over globalisation*“³ poukazuje na Trumpovu obchodní doktrínu, tedy pohled, že „každá dohoda musí zvýšit míru růstu (ekonomiky), snížit obchodní deficit a posílit výrobní základnu USA.“ Zároveň přirovnává tuto politiku k primitivnímu merkantilismu a považuje za varující, že lidé v okolí prezidenta věří v argumenty, které jsou téměř zcela chybné. Patří mezi ně podle Wolfa představa, že obchodní politika rozhoduje o výši deficitu obchodní bilance. Na místo toho obchodní bilance (a bilance běžného účtu platební bilance) reflektuje spíše rozdíly mezi příjmy a výdaji (resp. úsporami a výdaji)⁴ v domácí ekonomice. Za další omyl označuje Wolf víru americké administrativy v dojednávání bilaterálních dohod, protože bilateralismus vede k fragmentaci světových trhů, kdy je pro firmy extrémně obtížné vytvářet dlouhodobé plány vzhledem k tomu, že bilaterální dohody mohou kdykoliv destabilizovat podmínky konkurence. Martin Wolf

¹ Vydání druhého dílu je plánováno na letošní třetí číslo Finančních a ekonomických informací.

² BEATTIE, Alan. Fate of free trade depends on the whims of Donald Trump. In: *FT.com* [online]. January 17, 2017, 6:04 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/59d1a53e-b71a-11e6-961e-a1acd97f622d#myft:list:page>.

³ WOLF, Martin. Donald Trump and Xi Jinping's battle over globalisation. In: *FT.com* [online]. January 24, 2017, 6:46 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/74b42cd8-e171-11e6-8405-9e5580d6e5fb#myft:list:page>.

⁴ Viz též poznámku 17.

vedle toho připomíná, že na protekcionistickou politiku USA by její obchodní partneři jistě reagovali svými opatřeními a že především rozbití dodavatelských řetězců by s sebou neslo vážné důsledky.

Ve svém dalším textu „*Donald Trump's tough talk will not bring US jobs back*“⁵ Wolf nabízí vysvětlení dlouhodobého poklesu podílu americké pracovní síly v průmyslu a nárůstu deficitu obchodní bilance USA na začátku tohoto milénia. Ačkoliv zmíněný nárůst deficitu měl významný negativní vliv na zaměstnanost v průmyslu, je téměř zanedbatelný ve srovnání s dlouhodobým poklesem podílu zaměstnanců v tomto sektoru, který od padesátých let klesl z 30 % na pouhých 8 %, ⁶ i když jeho výstup ve stejném období vzrostl o 640 %, což dokládá vysoký růst produktivity. Wolf dochází k závěru, že i v případě nezměněné výše deficitu obchodní bilance na začátku milénia by podíl zaměstnanců v průmyslu výrazně klesl.⁷ Zabývá se také tím, do jaké míry vytvoření NAFTA a vstup Číny do WTO ovlivnily deficit obchodní bilance USA a potažmo pokles zaměstnanosti v průmyslu. Ačkoliv tyto události mohly podle jedné z citovaných studií vést ke ztrátě 2 – 2,4 milionů pracovních míst v průmyslu, jedná se pouze o 2 % z celkové zaměstnanosti. Problém podle Wolfa spočívá spíše v geografické koncentraci ztracených pracovních pozic a řešení lze nalézt v pomoci s generováním nových zdrojů zaměstnanosti v postižených oblastech, v asistenci propuštěným pracovníkům při získávání nových dovedností a v obnovení tradiční pracovní mobility v USA. Wolf připouští, že existence vysokých přebytků běžného účtu platební bilance některých zemí představuje rizika pro světovou ekonomiku, avšak odmítá, že by řešení představoval protekcionismus spojený s fiskálním stimulem⁸ a s eliminací sociální záchranné sítě tak, jak navrhuje Trump spolu s republikány. Taková hospodářská politika by podle něj učinila Trumpovy stoupence ještě zoufalejší.

Podobné argumenty zastává i Mike Froman, strůjce Transpacifického partnerství (TPP), jehož varování před odstoupením od TPP je přiblíženo v článku Shawna Donnana „*Trump strategy threatens US competitiveness, says trade tsar*“.⁹ Froman považuje tento krok za strategickou prohru USA a vítězství Číny. Zároveň uvádí, že dopady globalizace na některé části ekonomiky USA nesmějí být ignorovány. Pomoci uspět lidem zasaženým změnami, ať už v důsledku migrace, globalizace nebo technologického pokroku, je však podle něj v kompetenci domácí hospodářské politiky a nikoliv pouze politiky zahraničně-obchodní. Alexandra Scaggs ve svém dvoudílném článku „*Choose your own American protectionist adventure*“¹⁰ analyzuje se zahrnutím řady právních a technických aspektů různé možnosti americké administrativy při její snaze ochránit domácí producenty a jimi vytvořená pracovní místa, uchovat jejich zdanitelné zisky v USA či je dokonce získat zpět ze zahraničí. Mezi tato opatření řadí explicitní nařízení vůči americkým společnostem, aby nakupovaly pouze americké produkty, zakotvení principu, aby veřejné finanční zdroje mohly být využity pouze na nákup americké produkce či zavedení subvencí a daňových pobídek pouze pro americké firmy. Ve vztahu k Mexiku autorka rozebírá další možnosti americké administrativy v podobě uvalení cla, zadržení remitencí či reformy korporátní daně.¹¹ Scaggs upozorňuje na více či méně negativní dopady všech výše zmíněných „protekcionistických dobrodružství“.

⁵ WOLF, Martin. Donald Trump's tough talk will not bring US jobs back. In: *FT.com* [online]. January 31, 2017, 6:55 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/464b526c-e6d6-11e6-967b-c88452263daf#myft:list:page>.

⁶ V absolutních číslech klesl počet zaměstnanců ve výrobním sektoru ze 13 na 12 milionů.

⁷ Podobně Martin Sandbu argumentuje, že velký nárůst objemu mezinárodního obchodu by změnil strukturu zaměstnanosti v USA, i kdyby byly čistým vývozcem. Viz poznámku 17.

⁸ Podrobněji se fiskální politice věnuje druhý díl tohoto článku.

⁹ DONNAN, Shawn. Trump strategy threatens US competitiveness, says trade tsar. In: *FT.com* [online]. January 10, 2017, 11:00 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1c4dcd34-d6f8-11e6-944b-e7eb37a6aa8e#myft:list:page>.

¹⁰ SCAGGS, Alexandra. Choose your own American protectionist adventure, part 1. In: *FT.com* [online]. January 26, 2017, 10:43 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: https://ftalphaville.ft.com/2017/01/26/2183173/choose-your-own-american-protectionist-adventure-part-1/?ft_site=falcon&desktop=true; SCAGGS, Alexandra. Choose your own American protectionist adventure, part 2. In: *FT.com* [online]. January 31, 2017, 10:45 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://ftalphaville.ft.com/2017/01/31/2183034/choose-your-own-american-protectionist-adventure-part-2/>.

¹¹ Podrobněji se daňové reformě věnuje druhý díl tohoto článku.

Anatole Kaletsky v článku „*Trumping capitalism?*“¹² přináší však i vstřícnější pohledy ekonomů na Trumpovu zahraničně-obchodní politiku. Dani Rodrik podporuje Trumpův odpor k tzv. dohodám o volném obchodu, které jsou plně opatření, jež nemají s volným obchodem nic společného. Zároveň doufá, že Trumpovo zvolení zastaví trend hyperglobalizace, jež probíhá rychleji, než může být ekonomicky ospravedlnitelné. Ekonomové si podle něj již dlouho uvědomují, jak se tržní selhání mohou proplétat se sklízením zisků z mezinárodního obchodu, avšak neustále popírají schopnost globalizace prohlubovat sociální štěpení, zhoršovat problémy distribuce a podkopávat společenské dohody. Vše jmenované přitom přímo zasáhlo některé komunity ve Spojených státech. Podporu získává Trumpova politika i od keynesiánského ekonomického historika Roberta Skidelskyho. Trumpův protekcionismus považuje za způsob, jak se vrátit ke staré americké tradici výrobní (průmyslové) ekonomiky s velkým množstvím dobře placených pracovních míst, jež se zhroutila s globalizací.

Se zahraničně-obchodní politikou americké administrativy úzce souvisí téma kurzu dolaru. Donald Trump a jeho hlavní poradce pro obchod Peter Navarro obvinili Čínu, Japonsko i Německo ze záměrného podhodnocování svých měn vůči americkému dolaru. Shawn Donnan, Robin Harding a Katie Martin v článku „*Trump devaluation claims raise fears of global currency war*“¹³ poukazují na skutečnost, že tato prohlášení znamenají dramatický odklon od praxe předchozích prezidentů USA nekomentovat hodnotu kurzu dolaru či dalších měn a od důvěry v silnou americkou měnu jako reflexi hospodářské síly Spojených států. Prohlášení zmínil jmenovaný ministr financí Stephen Mnuchin, jenž při slyšení v Senátu uvedl, že věří v důležitost dlouhodobé síly amerického dolaru. Přesto rostou obavy, že postoj americké administrativy nejen v této otázce může vést k měnové, či dokonce obchodní válce, která by měla katastrofické následky pro světovou ekonomiku.

Alain Beattie ve svém komentáři „*US currency warriors take aim at the wrong target*“¹⁴ považuje obvinění Číny, Japonska a Německa za téměř zcela absurdní. Čína totiž v uplynulém roce sice intervenovala na měnovém trhu, ale nikoliv za účelem oslabení, nýbrž posílení své měny renminbi. Japonsko naposledy intervenovalo na svém měnovém trhu v roce 2011 a vlády eurozóny v roce 2000. Ačkoliv je podle Beattieho legitimní stěžovat si na konkurenční výhodu Německa, dopadá nejvíce na země, které s ním sdílejí euro. Německo v reakci na příslušná obvinění uvedlo, že respektuje nezávislost ECB, ačkoliv nesouhlasí s její politikou kvantitativního uvolňování, která s největší pravděpodobností stojí za oslabením eura vůči dolaru. Clemens Fuest v článku „*Navarro's snipe over euro manipulation is an accusation too far*“¹⁵ vyvrací argumentaci Petera Navarra, že existence eura, které za současných podmínek umožňuje Německu výhodnější kurz, než by mělo se svou vlastní měnou, způsobuje schodek obchodní bilance USA. Navarro totiž podle Fuesta opomíjí další členské země eurozóny (mj. Francii, Itálii, Španělsko), které by v případě návratu ke svým vlastním měnám disponovaly výrazně výhodnějším kurzem vůči americkému dolaru, než když zůstávají součástí eurozóny. Hlavní efektem eura je tedy nahrazování importů z jižního křídla eurozóny německými importy do USA. Podle Fuesta je zcela nejisté, zda by objem celkových importů z eurozóny do USA byl vyšší či nižší při nahrazení eura národními měnami. Komentář FT „*Donald Trump's divisive delusions on trade*“¹⁶ v této souvislosti dokonce naznačuje, že prohlášení Petera Navarra vypadají jako snaha postavit země eurozóny proti sobě kvůli dlouhodobě vysokému přebytku obchodní bilance

¹² KALETSKY, Anatole. *Trumping capitalism?* In: *Project-syndicate.org* [online]. January 20, 2017 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/onpoint/trumping-capitalism-by-anatole-kaletsky-2017-01?barrier=accessreg>.

¹³ DONNAN, Shawn; HARDING, Robin; MARTIN, Katie. *Trump devaluation claims raise fears of global currency war*. In: *FT.com* [online]. February 1, 2017, 8:45 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/27cc7c80-e89d-11e6-893c-082c54a7f539#myft:list:page>.

¹⁴ BEATTIE, Alan. *US currency warriors take aim at the wrong target*. In: *FT.com* [online]. February 3, 2017, 6:04 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/81aebca0-e941-11e6-893c-082c54a7f539#myft:list:page>.

¹⁵ FUEST, Clemens. *Navarro's snipe over euro manipulation is an accusation too far*. In: *FT.com* [online]. February 2, 2017, 3:52 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ca17c066-e934-11e6-967b-c88452263da1#myft:list:page>.

¹⁶ FINANCIAL TIMES. *Donald Trump's divisive delusions on trade*. In: *FT.com* [online]. February 8, 2017, 7:13 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/7d2d15e6-ee00-11e6-930f-061b01e23655#myft:list:page>.

Německa vůči dalším členům. Martin Sandbu ve svém článku „*American currency confusions*“¹⁷ navíc na základě grafu tvrdí, že neexistuje žádný silný vztah mezi hodnotou dolaru a velikostí deficitu obchodní bilance. Měnové kurzy jsou totiž podle něj závislé spíše na kapitálových tocích než na pohybu zboží. Sandbu také uvádí, že do doby, dokud bude dolar světovou rezervní měnou lákající úspory z celého světa, bude pro USA obtížné se vyhnout malému schodku běžného účtu platební bilance. Celá řada komentářů včetně „*Powerful forces will lead to a strong dollar under Trump*“¹⁸ od Barryho Eichengreena poukazuje na jistý paradox Trumpovy hospodářské politiky, která zahrnuje opatření, která by měla vést k apreciaci dolaru. Patří mezi ně uvolněná fiskální politika (v kombinaci s přísnější měnovou politikou Fedu bránící inflaci) či protekcionistická opatření (ať už přímo ve formě cel nebo skrytě ve formě plánované daňové reformy). Zároveň podle Eichengreena nedisponuje americký prezident mnoha možnostmi, jak bez zvýšení inflace či narušení nezávislosti centrální banky, zabránit případnému posilování dolaru.

Zahraničně-obchodní politika a prohlášení nové americké administrativy týkající se kurzu dolaru jsou ekonomy a ekonomickými komentátory vesměs podrobeny poměrně ostré kritice bez ohledu na to, z jakého proudu normativní ekonomie pocházejí. Za povšimnutí stojí skutečnost, že řada kritiků TPP, TTIP i některých (především sociálních) aspektů globalizace nevidí řešení v Trumpově protekcionistické politice, jež by mohla dospět až k uvalení vysokých importních cel. Často jsou vyjadřovány obavy z hrozící obchodní a měnové války. Dopady případné konfrontace však závisí i na reakci ostatních aktérů mezinárodního obchodu včetně EU. Otazníky se vznášejí nad podporou eurozóny ze strany nové americké administrativy, jejíž některá prohlášení vzbuzují dojem, že se snaží vyvolat spory mezi členy měnové unie. Ostatním aspektům Trumpovy hospodářské politiky (daňové reformy, fiskálním výdajům, deregulaci finančního trhu) a jejich dopadům na Evropu je věnována řada komentářů, které vyznívají poněkud více optimisticky a budou zahrnuty v druhém dílu tohoto článku.

¹⁷ SANDBU, Martin. American currency confusions. In: *FT.com* [online]. February 1, 2017, 3:22 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5602460e-e869-11e6-893c-082c54a7f539#myft:list:page>.

¹⁸ EICHENGREEN, Barry. Powerful forces will lead to a strong dollar under Trump. In: *FT.com* [online]. January 25, 2017, 6:32 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/2a01d6c2-de6f-11e6-86ac-f253db7791c6#myft:list:page>. Viz též FINANCIAL TIMES. Trump's stimulus plans imply a stronger dollar. In: *FT.com* [online]. January 22, 2017, 6:26 pm [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/84abc560-df00-11e6-86ac-f253db7791c6#myft:list:page>; KEOHANE, David. That Mnuchin guy might have a point... In: *FT.com* [online]. January 25, 2017, 11:04 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/fe466533-f2e0-398e-8fd6-74e539d992c9#myft:list:page>; KEOHANE, David. When your words say one thing but your policies another. In: *FT.com* [online]. January 31, 2017, 9:25 am [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://ftalphaville.ft.com/2017/01/31/2183565/when-your-words-say-one-thing-but-your-policies-another/>.

Daně

Frank Breuer

Aussichtsloser Alltag eines Finanzbeamten : die Finanzämter im Treibsand des deutschen Steuerrechts

Beznadějná každodennost finančního úředníka : finanční úřady v plovoucích píscích německé daňové legislativy

Finanz-Rundschau, Jg. 99, (2017) Nr. 2, S. 89-93

Požadavky na zjednodušení daňového systému jsou konstantou německé veřejné diskuse i volebních programů politických stran. Zřídka jsou však konkrétněji formulovány. Autor z pozice vedoucího referenta okrskového finančního úřadu nabízí svůj námět, kterým by bylo odstranění daňově odečitatelných nákladů za nákup pracovních nástrojů či za užívání prostor pro vykonávání profese v rámci obytné plochy daňového poplatníka. Oprávněnost těchto daňových úlev v jednotlivých případech totiž není daňová správa schopna prověřit, což mimo komplikovanou legislativu značně ztěžuje i judikatura Spolkového finančního dvora. V zájmu vyšší vymahatelnosti práva by proto bylo vhodné nahradit institut daňově odečitatelných pořizovacích nákladů daňovými paušály. - Pozn.

Peter Kažimír ; [rozhovor vedly] Xénia Makarová, Zuzana Petková

Bašternák je škaredý príklad, ako sa dalo krahnúť

Trend, Sv. 27, (2017) č. 1, s. 18-23

Rozhovor se slovenským ministrem financí P. Kažimírem o daňových únicích na Slovensku, o činnosti finanční správy a nezávislosti policie v daňové kauze Bašternák i o změnách v daňovém systému s cílem zabránit podobným kauzám. Dále o jeho majetkových poměrech a podnikatelských a obchodních vztazích. Ministr se také vyjadřuje k projektu Hodnota za peniaze, ke slovenskému zákonu o dluhové brzde a k posunutí cíle vyrovnaného státního rozpočtu.

Daniel Sennewald, Georg Geberth

BMF veröffentlicht Verwaltungsgrundsätze zur Betriebsstättengewinnaufteilung

Spolkové ministerstvo financí zveřejňuje správní zásady pro rozdělování zisku mezi jednotlivé provozovny

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 1-2, S. 31-33

Dne 22.12.2016 vydalo německé Spolkové ministerstvo financí pokyny finanční správě pro konzistentní interpretaci již implementovaných zásad "Autorizovaného přístupu OECD" ke zjišťování zisků provozoven nadnárodních podniků. Příspěvek shrnuje a kriticky hodnotí obsah těchto pokynů. Autoři především kritizují, že ministerstvo se ve vydaném dokumentu nesnaží zcela dostát cíli OECD, který se týká eliminace rizika dvojího zdanění. - Pozn. -- K tématu viz také článek v Der Betrieb roč. 70, (2017) č. 3, s. 85-90.

Martin Ťopek

Byznys kolem EET nese miliardy výrobcům i operátorům

Hospodářské noviny, Sv. 61, (2017) č. 24 (2.2.2017), s. 4

Čtvrtý díl seriálu příspěvků o elektronické evidenci tržeb. V této části se autor zaměřuje na dopady EET na trh s elektronickými pokladnami, tiskárnami, platebními terminály a přenosem dat. -- Viz také příspěvek o zavádění EET v některých dalších evropských zemích na s. 4.

Anna Teklá

Daň z nemovitých věcí v roce 2017

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 5-7

Autorka upozorňuje, že pro zdaňovací období r. 2017 je zákon o dani z nemovitých věcí č. 338/1992 Sb. platný ve stejném znění jako v předchozím zdaňovacím období. V příspěvku rozebírá některé změny, které byly provedeny posledními novelami (zejména zákonem č. 23/2015 Sb.) u daně z pozemků (rozšíření výčtu pozemků, které nejsou předmětem daně; investiční pobídky ve formě osvobození od daně) a u daně ze staveb a jednotek (redukce rozsahu osvobození od daně; upřesnění zdaňovaných staveb a jednotek evidovaných v obchodním majetku aj.). -- Viz také příspěvek v čas. DHK č. 2/2017, s. 9-11.

Helena Machová

Daňová ztráta a snížení základu daně

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 1, s. 43-44

Autorka informuje, v jakých případech může fyzická osoba snížit svůj základ daně o daňovou ztrátu, jaká je lhůta pro doměření daně a ve kterých případech může být tato základní lhůta prodloužena. Upozorňuje také na výjimku ze zásady nepřenosnosti daňové ztráty. Zdůrazňuje, že daňová ztráta je pojem výhradně daňového práva a s účetní ztrátou nemusí mít nic společného. Poplatník totiž může daňovou ztrátu vykázat bez ohledu na to, zda výsledkem hospodaření příslušného účetního (zdaňovacího) období byl zisk nebo ztráta. -- Viz také příspěvek v čas. Daně a účetnictví bez chyb č. 1/2017, s. 22-25.

Christoph Wäger

Das Zeitalter der Absichtsbesteuerung beim Vorsteuerabzug : Anmerkungen zum Systemwechsel von der rein objektiven Betrachtungsweise zur objektivierten Empfängersicht

Éra zdaňování úmyslu u odpočtu daně na vstupu : poznámky k systémové změně od čistě objektivního náhledu k objektivizovanému hledisku příjemce

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 2, S. 41-48

Autor příspěvku konstatuje, že judikatura Soudního dvora Evropské unie ohledně předpokladů k odpočtu daně na vstupu se během posledních více než 15 let dostala stále více do rozporu s předchozí praxí německého finančního soudnictví. Zatímco pohled německého Spolkového finančního dvora se zaměřoval čistě na objektivní okolnosti při stanovení přípustnosti daňového odpočtu, upřednostňuje SDEU ve svých nynějších judikátech důkazy o úmyslu daných subjektů vykonávat hospodářskou činnost či dopouštět se daňových úniků. V případě řetězového obchodu mohou dokonce ztratit právo na odpočet daně na vstupu i ty subjekty, kterým je prokázána povědomost o protiprávním jednání jiného účastníka transakce. Článek blíže srovnává současný přístup německé a unijní judikatury a zamýšlí se nad možnostmi, jak SDEU odpoví na žádosti o výklad sporných případů předložených Spolkovým finančním dvorem. - Pozn.

Martin Kemper

Die stetig wachsende Bedeutung des Unionsrechts im nationalen Umsatzsteuerrecht : die DVO 282/2011 und ihr Einfluss auf das nationale Umsatzsteuerrecht am Beispiel grenzüberschreitender sonstiger Leistungen

Setrvalé rostoucí význam unijního práva v národní legislativě k dani z obratu : prováděcí nařízení 282/2011 a jeho vliv na národní legislativu k dani z obratu na příkladu přeshraničně poskytovaných ostatních služeb

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 1, S. 1-8

Článek se zabývá dopady prováděcího nařízení Rady Evropské unie k DPH (č. 2011/282/EU) na německou legislativu (která DPH označuje jako "daň z obratu"). Hlavní pozornost je především kladena na právní ošetření přeshraničních služeb navázaných na určitý pozemek a na služby poskytované digitální cestou, neboť zde prováděcí nařízení přichází při stanovování místa plnění dané služby s velmi komplexními úpravami. Autor upozorňuje, že německá exekutiva tuto unijní normu zohlednila pouze v prováděcích vyhláškách k DPH a nikoliv v zákoně, ačkoliv unijní nařízení jsou právními akty EU s bezprostředním účinkem. Právní prostředí se tak jak komplexně pojatým prováděcím nařízením, tak způsobem jeho zakomponování do německé národní legislativy spíše znehledňuje. - Pozn.

Václav Benda

DPH u služeb vztahujících se k nemovité věci

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 2, s. 14-20

Při uplatňování DPH u služeb vztahujících se k nemovité věci se postupuje podle pravidel pro poskytování služeb, která vyplývají z příslušných ustanovení zákona o DPH. Pro správné uplatnění daně u těchto služeb je klíčové správné stanovení místa plnění podle § 10 zákona o DPH, který vychází z evropské směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty. Autor rozebírá nové vymezení pojmu "nemovitost" pro účely DPH a vymezení služeb souvisejících s nemovitostí platné od 1.1.2017 a uvádí řadu příkladů služeb, které lze nebo naopak nelze považovat za služby vztahující se k nemovitosti. Dále se věnuje problematice místa plnění a pravidlům stanovení místa plnění při

poskytnutí služby vztahující se k nemovité věci. Rozebírá a na příkladech ilustruje poskytnutí služby plátcem s místem plnění v tuzemsku, přijetí služby plátcem od osoby neusazené v tuzemsku a poskytnutí služby plátcem s místem plnění mimo tuzemsko.

Christoph Spengel

Dringender Handlungsbedarf bei Cum/Cum-Geschäften

Akutní potřeba jednání u obchodů cum-cum

Der Betrieb, Jg. 69, (2016) Nr. 51-52, S. 2988-2995

Kritické zhodnocení reakce německého Spolkového ministerstva financí (ve vyhlášce z 11.11.2016) a frankfurtského Vrchního finančního ředitelství na kauzu tzv. cum-cum-obchodů (tj. transakce s cennými papíry mezi tuzemskými a zahraničními subjekty v době kolem splatnosti dividend za účelem aktivace neoprávněných daňových úlev). Autor se obává, že prosadí-li se stávající právní názor obou zmíněných institucí v otázce přechodu vlastnictví, nebude možné zejména bankovní instituce za v minulosti provedené cum-cum-obchody penalizovat. Svou argumentaci proti přípustnosti cum-cum-obchodů přitom zasazuje do kontextu platné legislativy a vývoje judikatury finančních soudů od roku 1977. - Pozn. -- K prováděcí vyhlášce BMF z 11.11.2016 viz také článek na s. 2995-3000.

Martin Ťopek

Druhá fáze EET se blíží, zajímá zatím jen dodavatele pokladen

Hospodářské noviny, Sv. 61, (2017) č. 21 (30.1.2017), s. 7

První díl seriálu příspěvků o elektronické evidenci tržeb. Tato část upozorňuje na blížící se počátek druhé vlny EET, od 1.3.2017 začnou elektronicky evidovat tržby všichni majitelé a provozovatelé kamenných i virtuálních obchodů z maloobchodu i velkoobchodu. Shrnuje případné rizikové oblasti, kterým by noví účastníci měli věnovat zvýšenou pozornost. Informuje také o plánovaném spuštění tzv. účtenkové loterie od července 2017. -- Viz také kritický příspěvek ohledně druhé vlny zavádění EET v čas. Ekonom č. 5/2017, s. 42-45.

Ruth Berschens, Jan Hildebrand, Moritz Koch

Europas Konter : transatlantische Misstöne

Evropský protiútok : transatlantická disharmonie

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 23 (1.2.2017), S. 1, 4-5

Po zvolení D. Trumpa americkým prezidentem očekávají mnozí zvýšení napětí mezi USA a Evropskou unií na poli zahraničního obchodu. Ke konfliktu může však dojít i v oblasti daní, neboť Evropská komise hodlá na mezinárodní úrovni razantněji postupovat vůči daňovým rájům a regionům s nízkou mírou transparentnosti ohledně informací o daňových rezidentech. Sem patří například i americké státy Delaware a Nevada. Evropská komise zatím hodlá USA a několik desítek dalších zemí upozornit na nedostatky ve vyžadování daňových informací a mezinárodní kooperaci. Na konec roku 2017 však již připravuje ke schválení "černý seznam daňových rájů" z pohledu Evropské unie. -- K možnému vývoji daňové politiky v USA viz článek v čísle na s. 5; komentář k tématu napětí mezi EU a USA se nachází na s. 12.

Gain and pain : American corporate tax

Dvě strany jedné mince : americká korporáční daň

The Economist, Vol. 421, (2016) No. 9020, p. 60-61

Po započtení státních a místních odvodů dosahuje sazba americké korporáční daně 39,6 % a je tak nejvyšší mezi bohatými zeměmi. Když se ale přihlédne k řadě úlev a kreditů, jsou příjmy z korporáční daně zhruba ve stejné linii s průměrem zbytku zemí G7. Nicméně vysoká sazba daně a úzká daňová základna jsou neefektivní kombinací, kterou se politici snaží změnit. Předseda Sněmovny reprezentantů republikán Paul Ryan chce rozšířit daňový základ dvěma hlavními způsoby: zrušit odpočty úroků z dluhů a zaměřit se na zahraniční zisky amerických firem. V článku se rozebírají vedlejší efekty navrhovaných opatření.

Bert Losse

Geben und Nehmen : Steuern und Abgaben 2017

Příjmy a výdaje : daně a odvody 2017

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 1-2, S. 30-31

Daňové zatížení v Německu v roce 2017 mírně poklesne. Naproti tomu rostou sociální odvody. Pro mnoho pracujících je to hra s nulovým součtem. Srovnávací tabulka příjmů a výdajů v roce 2016 a v lednu 2017 u osob, které bydlí sami, u rodiny se dvěma dětmi a dvěma příjmy a u rodiny se dvěma dětmi a jedním příjmem.

Peter Scheller

Immobilienwerb ausländischer Privatinvestoren

Nabytí nemovitého majetku zahraničními investory

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 65, (2016) Nr. 24, S. 950-953

Příspěvek se zabývá povinnostmi v oblasti DPH zahraničních investorů, kteří v Německu získali nemovitý majetek za účelem dalšího pronájmu. Autor se zaměřuje především na okolnosti, za kterých investor v roli kupce a pronajímatele smí provést odpočet daně na vstupu a kdy služby, jichž užívá, podléhají německé DPH. - Pozn.

Wendelin Liebgott

Inneregemeinschaftlicher Erwerb im Inland - aus dem Inland? : Steuerberater Steubers neues Abenteuer aus dem Grenzland

Vnitrounijní nabytí zboží a služeb v tuzemsku - z tuzemska? : nová dobrodružství daňového poradce Steubera z pohraničí

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 2, S. 49-59

Článek analyzuje na příkladu z praxe možné potíže německých plátců DPH, kteří dodávají na pozemek vázané zboží a služby do Lucemburska, kde musí být také registrováni, neboť Lucembursko neumožňuje neregistrovaným subjektům z EU uplatnit ve stavebnictví přenesení daňové povinnosti na odběratele (reverse charge). Německé podniky se však často z nevědomosti vykazují vůči svým dodavatelům z tuzemska jen svým tuzemským daňovým identifikačním číslem. Tím se ale spolu s dodavateli dostávají v případě kontroly do zbytečného kolotoče dokazování, který může vyústit až v neuznání odpočtu daně na vstupu a další sankce. - Pozn.

Ruth Berschens, Donata Riedel

Jagd nach den verlorenen Steuern

Honba za ztracenými daněmi

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 5 (7.1.2017), S. 8-9

Evropská komisařka pro hospodářskou soutěž M. Vestagerová zahájila v pořadí již čtvrté řízení proti Lucembursku pro podezření z nelegální daňové podpory, jejímž příjemcem se měl tentokrát stát francouzský energetický koncern Engie (dříve GDF Suez). Nyní této společnosti hrozí, že bude muset Lucembursku dodatečně odvést nejméně 300 milionů eur na daňových nedoplatecích. Komisařka Vestagerová tak podle článku plně využívá své kompetence, k nimž nepotřebuje souhlas členských států. V obtížnější situaci se nachází její kolega Pierre Moscovici, který je zodpovědný za hospodářské a měnové záležitosti a jemuž se zatím nedaří získat podporu Rady ministrů financí EU pro své návrhy v oblasti harmonizace daňového základu (CCCTB), černého seznamu daňových rájů či country-by-country reportingu. -- K zatím nejednotnému postoji ministrů financí zemí EU k boji proti daňovým únikům viz článek na s. 9.

Xénia Makarová, Zuzana Kollárová

Koho prekvapia nové dane a odvody : zmeny v daniach

Trend, Sv. 27, (2017) č. 2, s. 10-13

Přehledový článek představuje novinky v daních a odvodech pro r. 2017 na Slovensku. Hodnotí také dopady jednotlivých změn na zaměstnance, OSVČ, právnické osoby, ale i na zaměstnavatele, státní rozpočet a sociální pojišťovnu. Autorky se blíže věnují úpravám v odvodech pro živnostníky, navýšení paušálních výdajů pro OSVČ, nové dani z dividend a zvláštnímu odvodu v neživotním pojištění. Upozorňují též na zavedení úroků z prodlení při neoprávněně zadržovaných nadměrných odpočtech

DPH a na zdvojnásobení sankce pro subjekty, které se snaží vyhnout placení daní prostřednictvím účelově nastavených transferových cen mezi spojenými osobami. -- Viz také příspěvek na s. 14-15.

Kateřina Novotná

Náklady na výzkum a vývoj

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2016, č. 4, s. 11-17

Odpočet na podporu výzkumu a vývoje představuje významnou formu nepřímé podpory výzkumných a vývojových činností. Poplatníkům daně z příjmů právnických osob v současné době umožňuje odečíst 100 % nákladů vynaložených na činnosti VaV. Autorka předkládá ucelený pohled na judikaturu v oblasti uplatňování tohoto odpočtu ve vazbě na nejčastější úskalí, s nimiž se daňoví poplatníci v ČR potýkají. Věnuje se formálním náležitostem odpočtu na VaV, nejasnostem ve vymezení nákladů (osobní náklady, komplexní náklady příštích období) i definování činnosti výzkumu a vývoje, která je z pohledu uplatnění odpočtu jako položky snižující základ daně zcela zásadní. Upozorňuje, že ani po deseti letech od zavedení odpočtu do české legislativy nedošlo ke shodě mezi odbornou veřejností a daňovou správou ohledně výkladu definice výzkumu a vývoje. Judikatura v této oblasti předznamenává větší význam znalců a odborníků v oboru, na druhou stranu však poukazuje na daňovou nejistotu v ČR.

Martin Ťopek

Největší změny s EET přijdou za rok. Budou i speciální pokladny

Hospodářské noviny, Sv. 61, (2017) č. 22 (31.1.2017), s. 5

Druhý díl seriálu příspěvků o elektronické evidenci tržeb. Tato část se zaměřuje na třetí a čtvrtou fázi zavádění EET, které mají probíhat od března a června 2018. Shrnuje také některé kritické připomínky z českého politického spektra k účelu zapojení řemeslníků a živnostníků do EET. -- K tématu viz také další příspěvek na s. 5. -- O zamítnutí všech výjimek z EET a změn zákona č. 112/2016 Sb. informuje příspěvek v HN č. 25/2017 (3.2.2017), s. 8.

Gene Epstein

Niedrige Steuer lockt Geld nach Hause

Nízká daň přiláká peníze domů

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 50, S. 90-91

Pokud to nastupující prezident Donald Trump myslí s oživením amerického hospodářství vážně, měly by se významně snížit daně z firemních zisků. V předvolebním boji Trump prohlásil, že chce korporátní daň snížit z 35 na 15 %. Americké podniky by pak mohly lépe obstát v globální konkurenci. Především by měly firmy přinést zisky z ciziny zpět do USA. Akcionáři by z toho měli profitovat.

Daniela Schreibová

Novela zákona o spotřebních daních

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 2, s. 32

Stručná informace o zákonu č. 453/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1.3.2017. Příspěvek seznamuje s novým zněním § 57 - vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu.

N.I. Malis

Novýje akcizy: čto ždat' i čego ne ždat' bjudžetu ot ich vvedenija

Nové spotřební daně: co má a nemá čekat rozpočet od jejich zavedení

Finansy, Sv. 2016, no. 11, s. 22-25

V souvislosti s poklesem daňových příjmů a růstem rozpočtového deficitu v Rusku autorka navrhuje zavedení spotřební daně na další výrobky. Další zvýšení sazby daně z tabáku a lihovin již není aktuální, protože poslední zvýšení vedlo k poklesu legálního obrátu u tvrdého alkoholu. Navrhuje se zavést spotřební daň ze sladkých perlivých nápojů (i když v některých státech USA, kde k této dani vedla starost o zdraví obyvatelstva, se pozitivní účinky neprojeví), palmového oleje a čokolády. - Pozn.

Zdeněk Morávek

Obce a DPH - vybrané problémy

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 1, s. 68-70

Obce představují významnou skupinu osob povinných k dani se specifickým způsobem uplatnění DPH. Autor upozorňuje, že při výkonu působností v oblasti veřejné správy se obce nepovažují za osoby povinné k dani. Seznamuje s plněními, při jejichž provádění se subjekty vykonávající veřejnou správu považují za osoby povinné k dani, a uvádí, které úplaty nejsou předmětem daně. Poté rozebírá postup při prodeji majetku obce a problematiku hospodaření v obecních lesech z pohledu DPH. Téma je ilustrováno řadou příkladů.

Tiago Machado Graça

Portuguese-speaking African countries : same background, different solutions

Portugalsky mluvící africké země : stejná historie, různá řešení

Bulletin for international taxation, Vol. 70 (2016), No. 12, p. 717-723

Autor v článku srovnává daňové systémy v Angole, Mosambiku, na Kapverdách a na Svatém Tomáši a Princově ostrově. Tyto čtyři africké země byly až do poloviny 70. let 20. století portugalskými koloniemi a sdílely i podobné daňové systémy. Od získání nezávislosti se daňové systémy v každé zemi vyvíjejí odděleně. Původní systém přímého zdanění - "schedular system", který spočíval v rozdělení zdanitelných příjmů do kategorií podle zdrojů příjmu - přetrvával pouze v Angole. Změnilo se i nepřímé zdanění - v 70. letech převažovaly selektivní spotřební daně, kterým podléhal dovoz a výroba zboží. Kapverdy a Mosambik přešly postupně po vzoru Portugalska na DPH, Angola a Svatý Tomáš a Princův ostrov zůstaly (i přes některé změny) u původního systému. U všech zemí se také liší úprava mezinárodního zdanění (např. existence smluv o zamezení dvojího zdanění). - Pozn. -- Článek je součástí speciálního čísla zaměřeného tematicky na zdanění v Africe (Africa on the rise: special issue). Více viz str. 690-751.

Martin Jareš, Jana Tepperová

Případ Apple: Evropská komise kousla do jablka. Nebude nakonec příliš kyselé?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2016, č. 4, s. 35-39

Autoři zvažují dopady nedávného rozhodnutí Evropské komise v případě Irska a daňové optimalizace firmy Apple na daňovou jistotu daňových poplatníků. Nejprve podrobně seznamují s irskou daňovou politikou a daňově optimalizační strukturou, kterou Apple používal v Irsku k daňové optimalizaci celosvětových zisků ("Double Irish Dutch Sandwich"). Dále rozebírají pravidla pro poskytování veřejné podpory v EU a činnost Evropské komise při posuzování, zda určité opatření poskytlo či neposkytlo nepovolenou veřejnou podporu. Analyzují zejména závazné posouzení, které irská daňová správa poskytla firmě Apple, a polemizují nad argumenty EK o selektivní daňové výhodě této firmy. V závěru uvádějí, že snaha o spolupráci států v řešení mezinárodních daňových otázek je významně narušena obavou zemí EU o ztrátu suverenity v otázce přímých daní. - Pozn.

Ivo Pospíšil

Přípustnost/nepřípustnost retroaktivity při stanovení daní z pohledu ústavní konformity : česká zkušenost a pohledy odjinud [elektronický zdroj]

Daňový expert, Sv. 2016, č. 5

Autor ve světle dosavadní judikatury českého Ústavního soudu a některých zahraničních soudů zvažuje hranice retroaktivního ukládání daní zákonodárcem. Zaměřuje se výhradně na limity, které vyplývají pro zákonodárce, nezabývá se fenoménem retroaktivity v interpretaci daňového práva. Zdůrazňuje, že pojetí retroaktivity při ukládání daní může mít svoje specifika oproti retroaktivitě v jiných oblastech práva a že neexistuje jeden univerzální model, který by se uplatňoval napříč různými právními systémy. Rozdíly mezi zeměmi a právními systémy mohou vyplynout z historických tradic zdaňování, z ústavního rámce, ale též z institucionálního rámce, v němž se pohybuje kontrola legislativy. Silné postavení Ústavního soudu ČR vedlo k etablování judikatury, která stanoví poměrně přísná kritéria a právní úpravu poměřuje přísnějšími metodami přezkumu (test proporcionality namísto testu racionality), jež přesahují dosavadní minimální společenský standard zastávaný v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2016/11/07/A5ZA16050003.htm>

Václav Benda

Ručení za nezaplacenou daň a změny pro rok 2017

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 3, s. 12-17

Ručení příjemce zdanitelného plnění za nezaplacenou daň je jedním z nástrojů v boji s daňovým únikem, které umožňuje členským státům zavést směrnice o DPH. Článek nejprve vymezuje aktuálně platné podmínky pro ručení za nezaplacenou daň dle zákona o DPH (ručení oprávněného příjemce, podmínky vzniku ručitelského závazku, ručení při úplatě odchylné od ceny obvyklé, při úplatě na účet vedený mimo tuzemsko a při úhradě na účet, který není uveden v registru plátců). Poté informuje o opatřeních projednávané novely DPH (s účinností od 1.4.2017), která je součástí daňového balíčku. Ta přináší další rozšíření možnosti ručení příjemce zdanitelného plnění (při úhradě virtuální měnou, při dodání pohonných hmot) a vedle institutu nespolehlivého plátce zavádí institut nespolehlivé osoby. V závěru je zmíněn zvláštní způsob zajištění daně dle § 109a zákona o DPH.

Florian Haase, Philip Nürnberg

Steuerliche Aspekte der Erschaffung, Ansiedlung und Verlagerung von IP

Daňové aspekty pořízení, umístění a přenesení duševního vlastnictví

Finanz-Rundschau, Jg. 99, (2017) Nr. 1, S. 1-7

Analýza možností pro daňovou optimalizaci duševního vlastnictví v rámci nadnárodních podniků, jak vyplývají z německé legislativy. Autoři ve svém výkladu také zohledňují cíle nadnárodních iniciativ na podporu a regulaci duševního vlastnictví v rámci OECD a EU a relevantní judikaturu Soudního dvora EU. - Pozn.

Tariff-eyeing policy

Plány na zavedení cel

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9024, p. 60

Jak prezident Trump, tak zástupci republikánů v Kongresu by rádi snížili daně korporací. Jejich představy se však zásadně liší a, jak vyplývá z článku, mohly by je zhatit jak ekonomické, tak politické důvody. Prezident dává přednost snížení sazby korporátní daně ze 35 % na 15 % a chtěl by umožnit firmám repatriovat zahraniční zisky při daňové sazbě 10 %. Paul Ryan, předseda Sněmovny reprezentantů, naopak navrhuje zrušit daň z korporátních zisků a nahradit ji modifikovanou daní z přidané hodnoty. Prezident kritizoval složitost tohoto plánu, ale ani jednodušší obchodní politika jako zavedení dovozních cel nemusí mít pozitivní dopad. Ve světě pružných kurzů totiž postupy, které snižují poptávku po zahraničním zboží a tím i po zahraniční měně, generují kurzové změny, jež ubírají hodně z efektu konkurenceschopnosti. -- Viz i článek Taking sides in the US tax war ve Financial Times ze dne 14.2.2017 na s. 7.

By Laurence Ales and Christopher Sleet

Taxing top CEO incomes

Zdanění příjmů vrcholového managementu

The American Economic Review, Vol. 106 (2016), No. 11, p. 3331-3366

Autoři v článku zjišťují, jaké je optimální zdanění příjmů vrcholových manažerů. Na rozdíl od jiných výzkumů publikovaných v poslední době docházejí autoři k mnohem nižším optimálním mezním daňovým sazbám. Příčinou je rozdíl v předpokladech - Diamondův-Saezův vzorec (Diamond-Saez formula), ze kterého předchozí autoři vycházejí, byl vyvinut za předpokladu, že cílem politiků je maximalizovat výběr daní z příjmů u osob s nejvyššími výdělky. Zároveň vzorec nebere v úvahu pozitivní dopady činnosti ředitelů na příjmy jiných subjektů a na výběr daní z jiných zdrojů (např. ze zisků firem). - Pozn.

Nebojsa Jovanovic and Madeleine Merx

The cost sharing exemption under debate. Part II

Debata nad osvobozením sdílených nákladů od DPH. Část 2

International VAT monitor, Vol. 27 (2016), No. 6, p. 417-420

Ve druhé části článku o sdílených nákladech osvobozených od daně z přidané hodnoty podle článku 132(1)(f) evropské Směrnice o DPH diskutují autoři o osvobození při přeshraničním sdílení nákladů. Dále se zabývají také vztahem osvobození při přeshraničním sdílení nákladů k článku 11 o seskupování

pro účely DPH (VAT grouping). Podle autorů není osvobození sdílených nákladů omezené teritoriálně, lze jej tedy aplikovat i při přeshraničním sdílení. Neexistuje také omezení týkající se aplikace osvobození v kombinaci se seskupením nákladů, je však nutné u každého případu zjistit, zda jsou ještě splněny podmínky pro osvobození. - Pozn. -- Pokračování z č. 5/2016.

Jan Sanders

The ECJ decision in Italmoda in the light of the settled case law of the European Court of Human Rights

Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie v případě Italmoda ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva

International VAT monitor, Vol. 27 (2016), No. 6, p. 421-425

Podle nálezu Soudního dvora EU v případě Italmoda nemají opatření, jako je odmítnutí práva na odpočet či upření možnosti aplikace nulové daňové sazby v reakci na podvod, povahu sankcí ve smyslu Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Autor analyzuje související judikaturu SDEU i Evropského soudu pro lidská práva a vyjadřuje názor, že tato opatření lze považovat za penále či sankce. Podle autora by v důsledku toho měla být upravena Směrnice o DPH i národní legislativa (konkrétně by mělo být doplněno ustanovení popisující zmíněné sankce a to, že mohou být aplikovány v případě, že subjekt nejedná v dobré víře). - Pozn.

Jeroen Bijl

The European Union's new VAT rules for vouchers : the emperor's new clothes?

Nová pravidla Evropské unie pro DPH u voucherů : císařovy nové šaty?

International VAT monitor, Vol. 27 (2016), No. 6, p. 407-410

V evropské směrnici o DPH dosud nebyly nijak upraveny transakce s vouchery (tj. kupony, které nesou nárok na poskytnutí zboží nebo služby). V roce 2012 Evropská komise vydala návrh směrnice, která měla tuto problematiku řešit, návrh byl ale členskými státy odmítnut. Revidovaná verze byla posléze schválena v červnu 2016. Autor v článku analyzuje nová pravidla, která by měla platit od 1.1.2019, přičemž návrh vítá, považuje jej ale za nedostatečný. Některá ustanovení jsou nejasná, na řadu typů voucherů se směrnice nebude vztahovat. - Pozn.

Brian J. Arnold ... [et al.]

The proposed OECD multilateral instrument amending tax treaties

Mnohostranný nástroj upravující daňové smlouvy navržený OECD

Bulletin for international taxation, Vol. 70 (2016), No. 12, p. 683-689

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj navrhla tzv. mnohostranný (multilaterální) nástroj upravující smlouvy o zamezení dvojímu zdanění v souvislosti s projektem OECD/G20 proti BEPS. Autoři se v článku vyjadřují k některým praktickým otázkám vztahujícím se k zavedení tohoto nástroje. V době vydání článku nebylo například zřejmé, jaké smlouvy bude nástroj upravovat (vyskytly se 2 možné výklady), zda bude důvodová zpráva (explanatory statements) právně závazná, a v jakých jazykových variantách bude nástroj vydán. - Pozn.

Martin Ťopek

Účet za EET: za pět let stát zaplatí dvě miliardy korun

Hospodářské noviny, Sv. 61, (2017) č. 15 (20.1.2017), s. 14

Informace o vyčíslení nákladů státu na přípravu elektronické evidence tržeb včetně výdajů na prvních pět let provozu systému EET. Celkové náklady ve výši 1,97 miliardy korun budou o desítky milionů nižší, než byly původní odhady. Do r. 2021 by se měly náklady na technické zabezpečení provozu ustálit na 91 milionech korun ročně, mzdové náklady jsou vyčísleny na 197 milionů korun ročně. -- Viz také komentář na s. 12.

Marcos Álvarez Suso

VAT and the activity of research and development : recent approaches by the Spanish courts and the ECJ

DPH a činnosti výzkumu a vývoje : nedávné přístupy španělských soudů a Soudního dvora EU

International VAT monitor, Vol. 27 (2016), No. 6, p. 411-416

Autor v článku analyzuje přístup Soudního dvora EU a španělských soudů k transakcím, které se týkají výzkumu a vývoje, z pohledu DPH. Řešena je mj. možnost uplatnění nároku na odpočet daně u nákupu zboží a služeb používaných zároveň k výzkumným i vzdělávacím účelům, či otázka toho, jak pro účely DPH zohlednit finanční podporu z veřejných zdrojů. - Pozn.

Fabiola Annacondia

VAT registration thresholds in Europe : [2016]

Registrační limity pro DPH v Evropě : [2016]

International VAT monitor, Vol. 27 (2016), No. 6, p. 432-434

V příspěvku jsou shrnuty výše obrátu, při jejichž překročení je podnik působící v daném evropském státě povinen registrovat se jako plátc DPH. Dále jsou stručně komentována některá jednotná pravidla v oblasti DPH na úrovni EU. Údaje v článku se vztahují k říjnu 2016, přičemž doplněny jsou také novely, které měly vstoupit v platnost od ledna 2017. - Pozn.

Marie Prochásková

Výběr cel a daní v roce 2016

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 1, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy k 31.12.2016. Celkové zůstatky; DPH, spotřební daně a clo z dovozu; vnitrostátní spotřební daně vybrané celní správou. Dělená správa.

Jan Krejsa

Vybrané právní a daňové aspekty nepeněžního podílu na zisku

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 12, s. 46-49

Článek rozebírá vybrané právní a daňové otázky související s výplatou podílu na zisku v obchodních korporacích nepeněžní formou. Nejprve seznamuje se stručnou právní úpravou nepeněžního podílu na zisku, druhem vypláceného majetku, který může být předmětem této nepeněžní výplaty (např. obchodované cenné papíry, pohledávky, výrobky aj.), a s otázkami převzetí tohoto majetku. Dále se autor zaměřuje na problematiku určení hodnoty majetku vypláceného jako podíl na zisku a na specifika ocenění majetku reálnou hodnotou. Poté se věnuje daňovým aspektům a zdůrazňuje, že podíl na zisku je v oblasti daně z příjmů zásadně zdaňován srážkovou daní. Dále uvádí, že na rozdíl od podílů na zisku v penězích je nutné se v případě nepeněžních podílů zabývat i daní z přidané hodnoty a v případě nemovitých věcí určit, zda bude výplata podléhat daní z nabytí nemovitých věcí. - Pozn.

Jiří Nesrovnal, Iveta Nesrovnalová

Výdaje vynaložené na cizí majetek : vybrané otázky ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2016, č. 4, s. 18-27

Autoři se zabývají některými aspekty výdajů vynakládaných na cizí věci z pohledu daní z příjmů, zaměřují se zejména na ty, které byly řešeny v judikatuře NSS. V praxi jde většinou o situace, kdy tyto náklady vynakládá nájemce či podnájemce, případně vypůjčitel. Věnují se situacím, kdy tyto výdaje mají charakter opravy (z pohledu nájemce, pronajímatele a vypůjčitele) nebo technického zhodnocení (zhodnocení provedené nájemcem v rámci cese nájemní smlouvy, hrazené jinou osobou než je nájemce - i z hlediska projednávané novely zákona o daních z příjmů ve formě sněmovního tisku č. 873). V závěru formulují svá doporučení k problematice daňových odpisů resp. daňově uznatelných výdajů v připravovaném zákonu o daních z příjmů. - Pozn.

Jan Široký, Michal Krajňák

Vymezení základních daňových ukazatelů ČR a jejich výpočet

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 30-33

Příspěvek vysvětluje základní daňové pojmy, které se používají zejména u mezinárodních srovnávacích parametrů daňových soustav jednotlivých zemí, i metodiky jejich výpočtu. Jedná se o efektivní sazbu daně, implicitní sazbu daně z práce, mezní daňovou sazbu a také o ukazatele daňového zatížení

obyvatel. Komplexním měřítkem daňového zatížení obyvatel je ukazatel daňové kvóty (poměr celkových příjmů veřejných rozpočtů plynoucích ze všech daní včetně odvodů daňového charakteru k HDP), dále se používají dílčí daňové kvóty, které zohledňují pouze výnosy z určitého druhu daní. Alternativním vymezením daňového zatížení jsou implicitní daňové sazby, které analyzují dopad daní na ekonomické aktivity dle jejich funkce (např. implicitní daňová sazba na práci je podílem daní z práce a veřejnoprávního pojištění k celkovým nákladům práce). Efektivní sazby daně objektivněji vypovídají o skutečné výši daně ve vztahu k dosaženým příjmům a mezní (marginální) sazba daně (MTR) vyjadřuje daňové zatížení dodatečného příjmu. Článek je doplněn výpočty představených daňových ukazatelů na příkladu průměrné mzdy v ČR a daňových ukazatelů ČR za r. 2015.

Ondřej Moravec

Vyplacení nesporné části nadměrného odpočtu v podmínkách daňového řádu [elektronický zdroj]

Daňový expert, Sv. 2016, č. 5

Autor podrobuje kritické analýze postup správce daně v případech zadržení nadměrného odpočtu DPH po zahájení kontrolních postupů, které slouží k prověření oprávněnosti nároku uplatněného daňovým subjektem. Shrnuje relevantní judikaturu Soudního dvora EU vztahující se k právu na včasnou výplatu nadměrného odpočtu a její závěry konfrontuje s platnou českou právní úpravou obsaženou v daňovém řádu tak, jak je uplatňována orgány finanční správy a správními soudy. Zkoumá, zda je současná praxe panující v ČR v souladu s právem EU, neboť daň z přidané hodnoty je daní harmonizovanou. Rozebírá otázku procesní autonomie vnitrostátního práva a její limity ve vztahu k zásadě efektivity. Dochází k závěru, že jediným důvodem bránícím výplatě nesporné části nadměrného odpočtu je stav vnitrostátního práva v podobě, v jaké je správcem daně v současnosti aplikováno. Vyvozuje, že zažitý výklad českého práva musí ustoupit právu EU, jehož efektivnímu prosazování objektivně brání. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2016/12/29/A5ZA16060001.htm>

Lenka Dudková, Lenka Hermanová

Zásada ne bis in idem ve vztahu mezi uložením trestu za daňový trestný čin a penále podle daňového řádu

Právní rozhledy, Sv. 24, (2016) č. 23-24, s. 820-830

Posouzení vztahu mezi uložením trestu za daňový trestný čin a penále podle daňového řádu patří v současné době mezi nejsledovanější právní témata, kdy pozornost je zaměřena především na možnost uplatnění zásady ne bis in idem (ne dvakrát o tomtéž) při ukládání těchto sankcí. Článek přináší detailnější analýzu tohoto tématu. Autorky vycházejí z rozhodnutí ESLP v případě Lucky Dev proti Švédsku a poukazují na možná úskalí spojená s mechanickým a nekritickým přejímáním závěrů ESLP a jejich přenášením do českého právního prostředí. Věnují se vymezení a charakteru penále i vývoji jeho právní úpravy a judikatury v ČR. Dále rozebírají aplikovatelnost základních standardů trestání na penále a podrobně analyzují tři základní kritéria dovozovaná judikaturou k aplikovatelnosti zásady ne bis in idem. V návaznosti na to představují nevhodnost uplatnění této zásady ve vztahu k trestu za zkrácení daně a penále. - Pozn.

Jan Rambousek

Zboží nebo služba - rozdílný pohled DPH a EET [elektronický zdroj]

Daňový expert, Sv. 2016, č. 6

Autor vychází z názoru, že s ohledem na plnou harmonizaci oblasti daně z přidané hodnoty v EU jsou pojmy z této oblasti vlastními autonomními pojmy bez ohledu na to, jaký význam jim přiřkládá vnitrostátní soukromé právo. Při přebírání pojmů musí být jedním z požadavků obezřetnost a významové pojmy obsažené v jiných předpisech nemohou být používány pro účely DPH a naopak pojmy z DPH nemohou být používány v předpisech, které nejsou harmonizované. Autor upozorňuje na nesourodost pojmů dodání zboží či poskytnutí služby v zákoně o DPH a z hlediska zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, i jejich výkladů v evropské judikatuře a v metodice GŘ. Konkrétně se zaměřuje na rozlišení mezi dodáním zboží nebo poskytnutím služby v případě některých stravovacích služeb, ubytování vs. nájmu, stánkového prodeje s jídlem a ubytovacích služeb (dle EET). - Pozn. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2016/12/29/A5ZA16060003.htm>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále**Sv. 18, (2017) č. 1**

Inventarizace (s. 7-11); Přiznání k dani silniční a k dani z nemovitých věcí (s. 12-16); Uplatnění daňové ztráty v přiznání k dani z příjmů (s. 22-25); Souhrnné hlášení (s. 29-31); Zálohy v daňové evidenci (2.) (s. 41-43); Zadávání veřejných zakázek - nová legislativní úprava (2.) (s. 47-48); Dodatečné daňové přiznání k DPH a kontrolní hlášení (s. 49-51); Pracovníprávní předpisy v roce 2017 (s. 52-56); Pracovní smlouva - základ pracovního poměru (s. 57-59) a vzory pracovních smluv na s. 66-69.

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 2**

Člen rodinného závodu a daňové přiznání za rok 2016 (s. 2-8); Daňové přiznání a placení daně z nemovitých věcí v roce 2017 (s. 9-11); Změna sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného - dle vyhlášky č. 440/2016 Sb. (s. 13); DPH u služeb vztahujících se k nemovité věci (s. 14-20); Bezúplatné příjmy z titulu darování u veřejně prospěšných poplatníků (s. 21-25); Novela zákona o spotřebních daních - č. 453/2016 Sb. (s. 32); Účetní závěrka bytového družstva za rok 2016 (s. 33-39); Nařízení vlády, kterým se stanoví výše příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2017 - č. 449/2016 Sb. (s. 39-40); Přehled nejdůležitějších údajů a změn od 1.1.2017 pro daňové poradce, ekonomy a mzdové účetní (příloha, 22 s.).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 3**

Příjmy právnických osob ze zahraničí za rok 2016 - příklad výpočtu (s. 2-9); Zaměstnanci a daňové přiznání za r. 2016 (s. 9-12); Ručení za nezaplacenou daň a změny pro rok 2017 (s. 12-17); Daňové přiznání OSVČ za r. 2016: rozdíly ve zdanění proti r. 2015 (s. 18-23); Bezúplatné příjmy z titulu darů z pohledu fyzických osob (s. 24-28); Zástavní právo k nemovitostem, zákaz zcizení a zatížení (s. 29-31); Registr smluv a ochrana obchodního tajemství (s. 32-35); Elektronická evidence tržeb jde od 1.3.2017 do druhého kola (s. 35); Vládní návrh zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (s. 36-37); Novela zákona o účetnictví od 1.1.2017 (s. 38-39).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 1**

Daň z hazardních her 2017 - rozbor dle zákona č. 187/2016 Sb. a 186/2016 Sb. (s. 1-4); Malá účetní jednotka - účetní závěrka 2016 (s. 5-6); Co patří a co nepatří do vlastních příjmů manželky při uplatnění slevy na dani na manželku? - prokazování slevy na dani (s. 6-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 2**

Příklad k dani z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2017 (s. 1-2); Stručný přehled sazeb cestovních náhrad od 1.1.2017 (s. 4); Nová výše záloh na zdravotní pojištění OSVČ 2016/2017 v příkladech (s. 6-7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2017, č. 1-2**

Dotazový speciál: Cateringové služby a sazba DPH (s. 1); Obchodování s bitcoiny (s. 2-3); Opakované plnění a kontrolní hlášení (s. 3-4); Dodání zboží s instalací a montáží do třetí země (s. 7); Úprava odpočtu daně (s. 10); Školní jídelna a osvobození od DPH (s. 10-11); Přefakturační telekomunikačních služeb (s. 11).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Norbert Häring

Beweise mit Verfallsdatum : Krise der empirischen Ökonomie (3)

Důkazy se spotřební lhůtou : krize empirické ekonomie (3)

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 1 (3.1.2017), S. 11

Článek se věnuje trendům v experimentálním výzkumu v ekonomii. Podle autora jsou v současné době v odborných periodikách zvýhodňovány články, které sice přinášejí nové a statisticky signifikantní výsledky, ale jejichž spolehlivost již není příliš kontrolována. To přinejmenším nezamezuje manipulativním praktikám, kdy se řada vědců ve svém výzkumu dopouští cíleného výběru určitých proměnných a datových setů, na něž pak aplikují či na základě nichž teprve formulují své pracovní hypotézy.

Larry Samuelson

Game theory in economics and beyond

Teorie her v ekonomii a dalších vědách

The Journal of economic perspectives, Vol. 30 (2016), No. 4, p. 107-130

Teorie her byla v 60. a 70. letech záležitostí izolované skupiny odborníků, postupně se ale rozšířila natolik, že je dnes součástí standardních kurzů ekonomie na vysokých školách. Autor se v článku zabývá tímto vývojem, ukazuje, jak se v průběhu let změnila ekonomie i teorie her, a uvádí také některé výzvy do budoucna, včetně možného směřování tohoto odvětví. - Pozn. -- K tématu "Co se děje v teorii her?" také viz články na str. 131 a 151.

Petr Gapko, Martin Šmíd

Multi-period structural model of a mortgage portfolio with cointegrated factors

Portfolio hypoték a strukturální model více období s kointegrovanými faktory

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 6, p. 565-574

Autoři navrhuji nový dynamický dvoufaktorový model úvěrového portfolia. Předpokládají, že individuální faktory (pro každý jednotlivý dluh v portfoliu) jsou autoregresními procesy řádu jedna - AR(1) processes. Společné faktory (pro celé portfolio) pak mohou záviset na vnějším (makroekonomickém) prostředí. Autoři aplikují svůj model na celostátní hypoteční portfolio v USA, kdy dynamiku faktorů připojují k VECM modelu s několika makroekonomickými indikátory v roli exogenních proměnných. Docházejí mj. k závěru, že nejvýznamnější makroekonomické proměnné ovlivňující úvěrové riziko jsou HDP, inflace a úroková míra. Autoři navrhuji využití svého modelu nejen pro predikce, ale také např. pro zátěžové testy úvěrového rizika finančních institucí. - Pozn.

Norbert Häring

Neues Jahr, neues Glück : Prognosen

Co nás čeká v novém roce : prognózy

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 6 (9.1.2017), S. 10

K výzkumu ekonomů Ulricha Fritsche a Artura Tarassowa z Hamburské univerzity, kteří porovnali přesnost prognóz největších německých ekonomických institutů o vývoji německé ekonomiky z let 2005 až 2014. Podle Fritsche a Tarassowa dokázaly samostatné výstupy těchto institutů relativně přesně předvídat vývoj HDP a růst investic na obranu. Oproti tomu v odhadech růstu inflace, míry nezaměstnanosti, vývoje zahraničního obchodu, spotřeby státu a domácností a investic ve stavebnictví se tyto prognózy často i značně mýlily. O poznání lepší výsledky ale za sledované období vykázal dokument Společná diagnóza (Gemeinschaftsdiagnose), který pro spolkovou vládu dvakrát ročně vypracovávají všechny instituty dohromady.

Eva Muchová, Peter Leško

Teoretické vymedzenie modelu rastu založeného na obmedzeniach platobnej bilancie

Ekonomické rozhlady, Sv. 45, (2016) č. 4, s. 492-507

Studie se zaměřuje na vztah vnějších nerovnováh a hospodářského růstu. Pro pochopení rozdílného tempa růstu mezi jednotlivými zeměmi je zkoumána výkonnost v oblasti zahraničního obchodu, resp. vývoj platební bilance jako klíčový makroekonomický ukazatel otevřené ekonomiky ve vztahu k zahraničí a jeho možný vliv na dlouhodobou výkonnost ekonomiky. Autoři osvětlují postkeynesovský koncept

dlohodobého hospodářského růstu a věnují se zejména modelu růstu omezeného platební bilancí (Thirlwallův model růstu). Shrnují kritické hodnocení Thirlwallova zákona a poté objasňují významné aspekty v modifikacích modelu růstu v souladu s dlouhodobou rovnováhou platební bilance (rozšíření modelu o kapitálové toky, zohlednění udržitelných deficitů a zadluženosti, zevšeobecnění modelu podle obchodních partnerů, modely sever-jih a multisektorová verze modelu růstu).

Dave Donaldson and Adam Storeygard

The view from above : applications of satellite data in economics

Pohled shora : využití satelitních dat v ekonomii

The Journal of economic perspectives, Vol. 30 (2016), No. 4, p. 171-198

Fotografie pořízené z výšky byly v omezené míře v ekonomii využívány již ve 30. letech, teprve rozmach satelitních technologií v posledních přibližně deseti letech umožnil větší rozšíření tohoto způsobu získávání dat. Autoři v článku nejprve uvádějí hlavní výhody aplikace satelitních technologií v ekonomii (přístup k informacím obtížně získatelným jinou cestou, vysoké rozlišení, široké geografické pokrytí), poté krátce shrnují základní pojmy z oblasti těchto technologií a způsoby získávání, zpracování a interpretace dat. Dále již uvádějí konkrétní jevy, které mohou být pomocí satelitů pozorovány a následně využívány v ekonomickém výzkumu. Mezi ně patří mj. osvětlení v nočních hodinách (lze z něj usuzovat ekonomickou aktivitu), počasí a klima (může pomoci při výzkumu vlivu klimatických změn na lidskou aktivitu), či stavby a jejich typy (identifikace staveb nezaregistrovaných k dani z nemovitosti). Autoři nezapomínají také na možné limity využívání satelitních dat (mj. velikost souboru dat či obavy z narušování soukromí). - Pozn.

Malte Fischer

Warum eigentlich gibt es Zinsen - und welche Bedeutung haben sie für den Wohlstand der Gesellschaft?

Proč vlastně existují úroky - a jaký význam mají pro blahobyt společnosti?

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 51, S. 32-34

Již po staletí se ekonomové přou o povaze úroku. Úrok ovládá hospodářství a společnost a rozhoduje o vzestupu a pádu národů. K pojetí úroku u ekonomů různých myšlenkových škol.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Agustín Carstens ; [rozhovor vedl] Jan Mallien

"Der Wechselkurs hat zu stark reagiert"

"Směnný kurz reagoval příliš silně"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 22 (31.1.2017), S. 32-33

Rozhovor s guvernérem mexické centrální banky (Banco de México) A. Carstensem o možných dopadech politiky amerického prezidenta D. Trumpa na vývoj mexické ekonomiky, klesajícím kurzu pesa, stoupající inflaci a intervencích Banco de México na devizovém trhu. Od října 2017 se Carstens stane generálním ředitelem Banky pro mezinárodní platby. Předmětem rozhovoru se proto stala také pozice této mezinárodní instituce ve světové ekonomice.

Stephen A. Ross ; [rozhovor vedla] Anke Rezmer

"Zur Rendite gehört Mut"

"K výnosu patří odvaha"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 1 (3.1.2017), S. 32-33

Rozhovor s profesorem finančnictví z Massachusetts Institute of Technology a kandidátem na Nobelovu cenu Stephenem Rossem o měnověpolitických perspektivách a rizicích populismu v americké a evropské politice. Podle Rosse by měla i Evropská centrální banka následovat svůj americký protějšek Fed v postupném navyšování úrokových sazeb. Politika nízkých úroků již nepředstavuje žádný stimul pro investice a nijak neřeší obavy nižší střední třídy, jež se v USA a Evropě kloní k podpoře odpůrců globalizace. Řešení ovšem nemají ani protekcionisté volající po reindustrializaci vyspělých států, neboť vlivem robotizace půjde sotva odvrátit zánik řady profesí a riziko strukturální nezaměstnanosti. Státy by spíše mohly pocít nejistoty v části společnosti zmírnit vyššími investicemi do školství a dalších veřejných služeb.

A welcome revival : inflation**Vítané oživení : inflace**

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9023, p. 59-61

Po dvou letech neobvykle nízkých cen začala inflace růst, což je způsobeno především zvýšením cen ropy. Jde o vítaný vývoj, protože v předchozím období převládaly obavy z deflace. V článku se rozebírají tři faktory, které silně ovlivňují inflaci v bohatých zemích: ceny dovozů, kapacitní tlaky v domácí ekonomice a očekávání veřejnosti. Letošní inflace by podle analytiků měla postačovat k namazání kol, ale neměla by vést k vykojení.

Peter Pénzeš, Daniel Ďuriac

Aktuálne zmeny v právnej úprave riešenia krízových situácií

Biatic, Sv. 24, (2016) č. 6, s. 20-22

Shrnutí obsahu slovenského zákona o řešení krizových situací (č. 371/2014 Z. z.), který byl přijat v rámci přistoupení Slovenské republiky k bankovní unii a jenž nabyl účinnosti 15.11.2016. Norma umožní podpis dohody o úvěrovém mechanismu mezi SR a Jednotnou radou bankovní unie pro řešení krizových situací. Podle této dohody bude SR na požádání Jednotné rady povinna poskytnout úvěr ve výši až 110 milionů eur, bude-li finanční sektor některého z členských států bankovní unie i po vyčerpání předchozích opatření nadále ohrožen. Dále zákon transponuje směrnici EU o ozdravných postupech (č. 2014/59/EU, tzv. Bank Recovery and Resolution Directive) v ustanoveních o vypuštění vládních stabilizačních opatření, užívání prostředků Fondu ochrany vkladů a postavení Fondu během konkurzního řízení. - Pozn.

Deutsche Bundesbank

Anleihekäufe des Eurosystems und der Wechselkurs des Euro**Nákupy dluhopisů eurosystému a směnný kurz eura**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 69, (2017) Nr. 1, S. 13-40

Příspěvek se zabývá účinky rozšířeného programu kvantitativního uvolňování Evropské centrální banky z ledna 2015 (expanded Asset Purchase Programme, APP) na kurz eura. Tento program přidal k dosavadnímu nákupu zajištěných aktiv soukromého sektoru i vybraná aktiva ze sektoru veřejného. Autoři článku srovnávají reakce kapitálových trhů na oznámení rozšíření programu ECB, fakticky provedené nákupy a další prodlužování programu. V závěru je konstatováno, že k největšímu znehodnocení eura došlo bezprostředně po oznámení APP 22. ledna 2015. Další prodlužování programu a ani fakticky provedené transakce efektivní kurz eura výrazněji neovlivnily. Přesná kvantifikace efektu samotného APP a s ním spojených změněných očekávání na kurz eura je ale obtížná kvůli existenci dalších proměnných (zejm. konvenčních opatření měnové politiky ECB a přísnější měnové politiky americké centrální banky Fed). - Pozn.

Katharina Slodczyk

Betteln und drohen : Londons Banken haben ihr Vertrauen verspielt**Žebrot a hrozit : londýnské banky prohrály svou důvěryhodnost**

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 21 (30.1.2017), S. 26

Zástupci bank z londýnské City velmi vytrvale lobbují na britské i evropské úrovni za "měkký brexit", který by po odchodu Velké Británie z Evropské unie zachoval co nejvíce výhod společného trhu. Autorka komentáře je však k jejich snahám skeptická, neboť stále ještě existuje široké povědomí o škodlivosti řady bankovních produktů i o účelové argumentaci těchto bank v minulosti. Příkladem budiž jejich odpor k vyšší regulaci finančního sektoru po roce 2008, který se tváří v tvář úspěchu amerických bank podrobených neméně přísné regulaci ukázal jako nepřilíš opodstatněný. Proto také současné poukazování bank na výhody Londýna a "clusterového efektu" City zlevňujícího bankovní služby zřejmě nenaleznou u politických reprezentací příliš sluchu. -- Ke strategii a argumentaci londýnských bank viz podrobněji článek na s. 30.

Martina Kláseková

Bod zlomu už nastal, přide pád

Trend, Sv. 27, (2017) č. 1, s. 48-50

Úvaha nad očekávaným poklesem ziskovosti slovenských bank v nadcházejícím období. Autorka informuje o důvodech snižování výnosů bank (nízké úrokové sazby a z toho plynoucí propad čistých úrokových příjmů; změny v refinancování hypoték a další pravidla k brzdění hypotečního trhu; pokles ceny spotřebních úvěrů) i přes predikovaný růst úvěrů. Následně seznamuje s možnými opatřeními k rozšíření výnosů a zastavení poklesu atraktivity slovenského bankovníctví z pohledu dosahované rentability kapitálu (bankovní inovace, optimalizace nákladů, politika bankovních poplatků).

By Max Seddon

Buying with house money

Nákupy za státní peníze

Financial Times, Vol. 2017, No. 39360 (3.1.2017), p. 7

Málo známé ruské bance Otkrytije se podařilo zdvojnásobit svůj majetek díky levné půjčce od ruské centrální banky a stát se téměř přes noc největší soukromou bankou země. Vedení banky plánuje stát se největší "finanční korporací" získáváním aktiv pod cenou, půjčováním si na nákup bank oligarchů a agresivním obchodem s cennými papíry, to vše převážně za levné peníze od státu. Plány na expanzi zahrnují nákup diamantového dolu a největší ruské pojišťovny.

By Thomas Hale

Bypassing the banks

Obcházení bank

Financial Times, Vol. 2016, No. 39356 (28.12.2016), p. 7

Neochoty bank půjčovat lidem na nové bydlení po finanční krizi využili v Nizozemsku jiní investoři - penzijní fondy a pojišťovny - a vstoupili na rezidenční hypoteční trh. Noví účastníci, kteří typicky investují do obligací a dalších cenných papírů, dnes mají kolem 20 % ročního trhu nových hypotečních půjček. Banky pocítují dopad tohoto vývoje: počátkem roku 2016 klesl poprvé podíl tří největších holandských bank na nových půjčkách pod 50 %, i když stále ještě dominují v oblasti nesplacených půjček. Posun na trhu vyvolal mezinárodní zájem a investoři ve Francii, Německu a Velké Británii zvažují investice do holandských hypoték. V článku se dále rozebírá situace na nizozemském peněžním a kapitálovém trhu.

Martin Greive, Ruth Berschens

Der geheime Schuldenplan

Tajný dluhový plán

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 20 (27.1.2017), S. 3, 6-7

Evropský výbor pro systémová rizika (ESRB) pracuje s podporou Evropské komise a skupiny centrálních bankéřů eurozóny na návrhu společného portfolia pro dluhopisy států měnové unie (European Safe Bonds, ESB). ESB by byly alternativou k dosud neprůchozímu konceptu eurobondů a měly by garantovat svým držitelům vyplacení jistiny i při bankrotu emitujícího státu. Daný stát by se sice nijak nevyvázal ze svých závazků, dokázal by však lépe čelit panickým reakcím na kapitálovém trhu. Komerční banky a investiční fondy se zatím k tomuto návrhu staví zdrženlivě s poukazem na možné vysoké transakční náklady pro držitele ESB. Německá vláda se zase obává skrytých transferů mezi jednotlivými státy eurozóny a zhoršení ratingu pro vlastní dluhopisy. -- K hospodářskému vývoji a zadlužení donedávna insolventního Portugalska viz článek na s. 7; podrobněji k postoji německého Spolkového ministerstva financí k ESB viz Handelsblatt č. 21/2017, s. 11.

Iveta Palečková

Determinants of the profitability in the Czech banking industry

Determinanty rentability v českém bankovním sektoru

Acta VŠFS, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 142-158

Autorka v článku určuje faktory, které ovlivnily ziskovost (rentabilitu) českých bank v letech 2004-2014. Vybranými ukazateli rentability byla návratnost aktiv (ROA), návratnost kapitálu (ROE) a čistá úroková marže. Na základě analýzy údajů ze 17 českých komerčních bank autorka zjišťuje, že

ziskovost je pozitivně ovlivněna mj. velikostí banky, kapitalizací či úvěrovým rizikem. Počet bankovních poboček má na ziskovost negativní dopad. U dalších faktorů (mj. HDP, rizika likvidity) nebyl zjištěn vliv na ziskovost českých bank. Plný text dostupný z: <http://www.vsfs.cz/?id=1042>

Dohled ČNB nad úvěrovým trhem

Profi poradenství & finance, Sv. 4, (2016) č. 12, s. 24

ČNB dosud dohlížela na dodržování pravidel ochrany spotřebitele na finančním trhu v oblasti spotřebitelských úvěrů pouze ve vztahu k úvěrovým institucím, jež disponovaly příslušnou licenci. V souvislosti s účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru však centrální banka začne postupně přebírat dohled i nad nebankovními poskytovateli spotřebitelských úvěrů. Zákon mimo jiné zavádí licence pro nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů, zpřísňuje podmínky pro poskytování úvěrů, zvyšuje odpovědnost poskytovatelů úvěrů a posiluje postavení spotřebitelů na finančním trhu. V příspěvku jsou představeny podmínky licenčního řízení, žádosti o udělení akreditace a podmínky činnosti zprostředkovatelů. -- Viz také příspěvek ČNB k podávání žádostí a oznámení podle zákona o spotřebitelském úvěru v čas. Právní rozhledy č. 23-24/2016, příl. Legislativa s. II-IV.

Elisabeth Atzler, Katharina Schneider

Experiment Robo-Advisor : während Fintechs längst digitale Vermögensverwaltung bieten, folgen traditionelle Banken nur langsam nach

Experiment s robotickým poradcem : zatímco fintechy již dávno poskytují digitální správu jmění, tradiční banky je jen pomalu následují

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 19 (26.1.2017), S. 28-29

Německý Spolkový úřad pro dozor nad finančními službami (BaFin) nařídil Deutsche Bank stáhnout svého robotického poradce pro nákup cenných papírů z důvodů nedodržení všech regulačních požadavků. K polovině roku 2017 však banka připravuje nového robotického konzultanta tentokrát se zaměřením na správu majetku movitějších a v investicích zkušenějších klientů. Na tuto digitální službu tak bude možné přenést sestavování investičního portfolia a vyhodnocování rizik na trhu. Záměr Deutsche Bank ale podle autorek článku zatím nelze vnímat jako důkaz snižujícího se zaostávání služeb německých bank za fintechovými společnostmi.

Jeremy King, Gary Wayne van Vuuren

Flagging potential fraudulent investment activity

Upozornění na potenciálně podvodnou investiční aktivitu

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 882-901

Během finanční krize v letech 2008-2009 byla odhalena řada podvodů v oblasti zajištěných (hedgeových) fondů. Výhodou ukazatele "bias ratio" (na rozdíl např. od Sharpeho poměrového ukazatele) je možnost jeho použití v případě, kdy zisky neodpovídají normálnímu rozdělení, což je pro zajištěné fondy typické. Autoři nejprve popisují ukazatel "bias ratio" a poté jej aplikují na případy podvodů u zajištěných fondů v Jihoafrické republice. Výsledky potvrzují, že je ukazatel vhodným měřítkem pro zjištění potenciálně podezřelé aktivity.

Štefan Lyócsa, Peter Molnár, Igor Fedorko

Forecasting exchange rate volatility : the case of the Czech Republic, Hungary and Poland

Předpovídání volatility měnového kurzu případ České republiky, Maďarska a Polska

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 5, p. 453-475

Autoři zkoumají různé modely pro předpovídání jednodenní volatility měnových kurzů české koruny, maďarského forintu a polského zlotého vůči euru s využitím vysokofrekvenčních dat. Kladou si otázku, který z modelů je pro předpověď nejlepší a zda jsou měnové kurzy náchylné vůči přelévání volatility. Autoři docházejí k závěru, že standardní HAR (heterogeneous autoregressive) model je obtížné při předpovědích překonat. Různé úpravy tohoto modelu (realizované autory) vedou spíše k horším odhadům volatility. Zlepšení předpovědí (v případě kurzů CZK/EUR a PLZ/EUR) umožňuje strategie vytváření průměrů z jednorozměrných (univariate) předpovědí. Studie nepřináší mnoho důkazů pro přelévání volatility mezi měnovými kurzy s jistými výjimkami. - Pozn.

Marek Štěpán

Hazardní hry a role celní správy

Clo-douane, Sv. 50 (2016) č. 12, s. 10-11

Celní úřady od ledna 2017 kontrolují dodržování zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Autor v článku popisuje některá omezení vyplývající z nového zákona, povinnosti provozovatelů hazardních her i oprávnění kontrolních orgánů v průběhu kontrolní činnosti.

Simon Book

Herr Weidmann, was nehmen Sie sich persönlich für 2017 vor? : Geldwirtschaft

Co jste si předsevzal pro rok 2017, pane Weidmanne? : peněžní hospodářství

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 53, S. 26-30

Prezident Německé spolkové banky Jens Weidmann chce Evropu znovu otevřít vědeckým poznatkům a zachránit tak euro. Dal se na odvážnou dvojí hru: v Německu je přísným strážcem stability, v jižní Evropě shovívavým centrálním bankéřem. Může se to podařit?

How well do inflation swaps reflect expected inflation? [elektronický zdroj]

Jak dobře odrážejí inflační swapy očekávanou inflaci?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 90 (2016), No. 4, p. 60-64

Inflační swapy patří mezi finanční nástroje, jejichž účelem je obrana proti budoucí změně inflace. Z cen swapů lze odvozovat inflační očekávání, je nicméně nutné brát v úvahu některé podstatné faktory, které ceny těchto derivátů ovlivňují (sezónní vlivy, prémie, aj.). - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Henryk Gurgul, Łukasz Lach, Tomasz Wójtowicz

Impact of US macroeconomic news announcements on intraday causalities on selected European stock markets

Vliv oznámení makroekonomických zpráv z USA na denní kauzality na vybraných evropských akciových trzích

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 5, p. 405-425

V odborném článku je zkoumán dopad ohlašování makroekonomických novinek z USA na vztahy mezi výnosy, volatilitou a obraty na třech evropských akciových burzách působících ve Frankfurtu (DAX), Vídní (ATX) a ve Varšavě (WIG20). Empirická data poukazují na skutečnost, že s oznámením zpráv z ekonomiky USA roste počet statisticky signifikantních vztahů mezi výnosy, indexy volatility a objemy obchodování na příslušných burzách a nová informace je přenášena mezi trhy prostřednictvím několika kanálů, což potvrzuje silný efekt přelévání mezi příslušnými trhy. Studie potvrzuje také dominantní pozici burzy ve Frankfurtu ve vztahu k rakouské a polské burze. Varšavský a vídeňský akciový trh však na sebe navzájem nemají žádný významný vliv. Autoři na základě své analýzy nacházejí podporu pro hypotézu postupného příchodu informací (sequential information arrival hypothesis). V obdobích bez ohlášených zpráv však příčinné vztahy na jednotlivých trzích nesvědčí o iracionalitě působících aktérů. - Pozn.

Martin Hobza

Independent investment advice under MiFID II

Nezávislé investiční poradenství podle směrnice MiFID II

Právník, Sv. 155, (2016) č. 12, samost. příloha The Lawyer Quarterly č. 4/2016, s. 241-247

Evropská směrnice č. 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů MiFID II přináší nová pravidla pro investiční poradenství (investment advice), které je součástí retailových investičních služeb. Autor charakterizuje institut nezávislého investičního poradenství ve vztahu k evropskému finančnímu právu a zaměřuje se na odlišení nezávislého poradenství od "závislého" (non-independent). Zdůrazňuje, že je-li poradenství poskytováno nezávisle, mělo by být před poskytnutím osobního doporučení posouzeno dostatečně široké spektrum finančních produktů od různých poskytovatelů produktů. Je také vyžadována diverzifikace finančních nástrojů s ohledem na jejich typ, investiční poradenství nemá být omezeno pouze na finanční nástroje vydávané nebo poskytované subjekty, které mají s investičním podnikem úzké propojení nebo jiné právní nebo hospodářské vztahy. V závěru autor rozebírá některé problematické aspekty nové regulace, zejména s ohledem na její využití v praxi. - Pozn.

Martin Hobza

Investiční fondy přijaté k obchodování na regulovaných trzích a daň z příjmů. (díl I.)

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 12, s. 50-54

Bližší k problematice daňového režimu investičního fondu a k aplikaci obecné nebo zvláštní sazby daně z příjmů právnických osob v případě investičních fondů za zdaňovací období r. 2015. Autor zkoumá podmínky, za jakých postačí přijetí akcií fondů kvalifikovaných investorů k obchodování na regulovaném trhu pro získání statutu tzv. základního investičního fondu a souvisejícího oprávnění aplikovat zvláštní sazbu daně z příjmů (5 %). V této části nejprve vymezuje institut základního investičního fondu (pro účely daně z příjmů) a jeho jednotlivé znaky a představuje čtyři podmnožiny základních investičních fondů. Pro účely tohoto článku tvoří relevantní podmnožinu investiční fondy obchodované na regulovaných trzích. Dále autor charakterizuje možnosti daňové optimalizace prostřednictvím investičních fondů a interpretuje podmínky přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu (z hlediska gramatického výkladu, v souladu se zákonem o podnikání na kapitálovém trhu, s ohledem na teleologický a historický výklad). - Pozn. -- Pokračování v č. 1/2017.

M. Mamonov

Konkurencija na rossijskom kreditnom rynke: vlijanije na kreditnuju aktivnost' bankov i ocenka effekta ekonomičeskogo krizisa 2008-2009 gg.

Konkurence na ruském úvěrovém trhu: vliv na úvěrovou aktivitu bank a hodnocení efektu ekonomické krize z let 2008-2009

Voprosy ekonomiki, Sv. 2016, no. 11, s. 76-99

Článek přináší komplexní hodnocení konkurence na úvěrovém trhu ruského bankovního systému v různých fázích obchodního cyklu. Hlavní pozornost je věnována analýze cenové konkurence: s využitím Lernerova indexu je zkoumána výše přírůžek v úrokových sazbách pro úvěry ruských bank, vliv těchto přírůžek na úvěrovou aktivitu a zákonitosti jejich vztahu k velikosti bank. Dále je Lernerův index srovnáván s ukazateli konkurence a Herfindahlovým a Hirschmanovým indexem koncentrace. Bylo hodnoceno chování těchto ukazatelů za období od 1. čtvrtletí 2005 do 4. čtvrtletí 2012. Z výpočtů vyplynulo, že vliv konkurence na úvěrovou aktivitu bank není lineární: při příliš tvrdé a příliš slabé cenové konkurenci úvěrová aktivita bank slábne. - Pozn.

Peter Yeoh

Libor benchmark : practice, crime and reforms

Ukazatel Libor : praxe, podvody a reformy

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 1140-1153

Autor v článku popisuje okolnosti kauzy okolo manipulace s mezibankovní sazbou LIBOR a uvádí, jak na podvody zareagovaly regulační orgány včetně trestů, které byly zúčastněným osobám uloženy. LIBOR je průměrná úroková sazba, za kterou jsou si banky ochotny půjčovat peníze na mezibankovním trhu. V polovině roku 2007 začaly banky zkreslovat informace o svých výpůjčních nákladech s cílem zvýšit zisk, na což brzy začala upozorňovat média. Regulační orgány však zareagovaly až po určité době. V návaznosti na tzv. Wheatleyho zprávu (Wheatley Report) z roku 2012 byl mj. zajištěn dohled nad mezibankovní sazbou ze strany britských úřadů, došlo k udělení pokut a obchodník Tom Hayes byl odsouzen k odnětí svobody. - Pozn.

Many rupee returns : Indian economics

Výsledky měnové reformy : indické hospodářství

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9022, p. 53-54

30. prosince 2016 skončilo období, po které mohli Indové vyměňovat bankovky stahované z oběhu za nové nebo je ukládat na účty. Počet nových bankovek, které je možné vybrat z bankomatu nebo u bankovní přepážky, je pořád ještě omezen, ale akutní nedostatek hotovosti se alespoň ve velkých městech zmírňuje. V článku se rozebírají "podstatné, ale ne katastrofální" dopady radikální měnové reformy a její případné přínosy.

Miroslav Titze

Menová politika záporných úrokových sadzieb v eurozóně a Japonsku

Politická ekonomie, Sv. 64, (2016) č. 8, s. 953-972

Komplexní analýza souvislostí zavedení záporné nominální úrokové sazby dvěma velkými centrálními bankami: japonskou centrální bankou (Bank of Japan) a Evropskou centrální bankou. Autor nejprve porovnává okolnosti implementace záporné cílené úrokové sazby (s účelem podpory ekonomiky a dosažení inflačního cíle pomocí snížení reálné úrokové sazby). Dále rozebírá transmisní mechanismus záporné úrokové sazby i potenciální rizika tohoto netradičního nástroje měnové politiky. Zkoumá jeho dopady na bankovní trh, potenciální dopady na finanční stabilitu a fungování finančních trhů i možný efekt směrem ke spotřebitelským cenám. V závěru zvažuje, kam až může záporná úroková sazba klesnout s ohledem na zachování svých pozitivních dopadů. - Pozn.

Ruth Berschens

Mit Rat und Tat gegen den Fiskus : eine neue Studie der Grünen listet auf, welche Banken wie viele Briefkastenfirmen gegründet haben sollen

Radou i skutkem proti státní pokladně : nová studie Zelených vypočítává, kolik schránkových firem založily jaké banky

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 18 (25.1.2017), S. 37

Frakce Zelených v Evropském parlamentu vyhodnotila uniklá data z kauz Offshore Leaks, Panama Papers a Bahamas Leaks a sestavila přehled offshorových firem, jež pro své klienty založily a spravovaly evropské finanční instituce. Jak přitom vyplývá z dosavadního průběhu zmíněných kauz kolem úniků dat, mohly tyto schránkové firmy sloužit také k daňovým únikům či praní peněz. Podle analýzy Evropských zelených patří mezi nejaktivnější správce schránkových firem švýcarské bankovní domy UBS a Credit Suisse, které byly zodpovědné za 13285, respektive 11347 společností. V přehledu zakladatelů a správců se ale nachází také nebankovní subjekty jako auditorské společnosti Deloitte & Touche a PricewaterhouseCoopers.

Petra Buzková, Miloš Kopa

On the reliability of a credit default swap contract during the EMU debt crisis

O spolehlivosti smluv swapů úvěrového selhání v průběhu dluhové krize EMU

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 6, p. 510-538

Autoři zkoumají, zda zpochybňování spolehlivosti trhu swapů úvěrového selhání (CDS) v průběhu dluhové krize eurozóny ovlivnilo ceny pojištění proti nesplacení státních dluhopisů členských zemí. Docházejí k závěru, že v případě rizikovějších států (Itálie, Portugalska, Španělska) se vztah mezi skutečnými tržními cenami a modelovými cenami CDS změnil (oslabil) ve chvíli, kdy začala být zpochybňována schopnost smluv CDS ochránit jejich kupce. Zlomovým okamžikem byl říjen 2011. To však neplatí pro méně rizikové země (Rakousko, Belgie, Finsko, Francie, Nizozemsko), kde vztah mezi skutečnou a modelovou cenou CDS spíše posílil, což znamená, že důvěra investorů v tento trh neklesla. Autoři vyzývají k dalšímu zkoumání opatření, která měla zajistit větší důvěru investorů v trh CDS. - Pozn.

Alžběta Vejvodová

Registr účtů přidělová bankám starosti

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 12, s. 22-24

Vyřizování plošných dotazů rozesílaných státními orgány na existenci účtů zájmových osob je z pohledu bank i státu považováno za neefektivní. Příspěvek shrnuje očekávané přínosy zavedení centrální evidence účtů v ČR a upozorňuje na relevantní problémy, které centrální registr účtů nebude schopen řešit. Autorka např. uvádí, že až 90 % veškerých dotazů směřujících na družstevní záložny pochází od exekutorů, kteří do centrální evidence účtů přístup nemají. Místo deklarované úlevy od administrativní zátěže tak hlavní přínos evidence spočívá hlavně v rychlosti (do 24 hodin), s jakou státní orgány získají přehled o existenci účtů osob podezřelých ze spáchání trestné činnosti, daňových úniků nebo praní špinavých peněz. Autorka dále informuje o dopadech nové evidence na informační systémy finančních ústavů a o přípravných fázích centrálního registru účtů ze strany regulátora - ČNB.

Andreas Dombret

Regulierung mit Augenmaß : Andreas Dombret plädiert für einen stabilen Bankensektor

Regulace s citem : Andreas Dombret se přimlouvá za stabilní bankovní sektor

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 21 (30.1.2017), S. 48

Podle člena bankovní rady Německé spolkové banky Andrease Dombreta šla dosavadní regulační opatření finančních institucí ve vyspělých státech správným směrem. Nyní již zbývá dotáhnout do konce jen některé otevřené otázky, jako je minimální výše vlastního kapitálu bank. A třebaže v této oblasti pokládá Dombret za neopodstatněné stížnosti řady bankéřů na přemíru regulace, požadavky na vlastní kapitál by výrazně nenavýšoval. Díky iniciativám jako nařízení EU o obezřetnostních požadavcích (CRR), bankovní unie či Basilej III totiž banky mají ve svých bilancích vlastního kapitálu daleko robustnější a kvalitnější položky.

Saving Siena : Italy's bank rescue

Záchrana Sieny : pomoc italské bance

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9024, p. 55-56

K plánované státní záchraně Monte dei Paschi di Siena, která je nyní čtvrtou největší bankou Itálie. Plán na soukromou rekapitalizaci v prosinci padl a to přimělo banku žádat o pomoc stát. Šéf banky Marco Morelli oznámil záměr zrušit do tří let 500 poboček a 2 450 pracovních míst a k posílení likvidity by banka brzy měla vydat dluhopisy podporované státem v hodnotě kolem 1,5 mld. EUR. Poté by mělo dojít k jednání mezi Itálií a Evropskou komisí o první záchraně velké banky ze strany státu poté, co Komise zpřísnila pravidla poskytování státní pomoci (Bank Recovery and Resolution Directive).

By Sibylle Lehmann-Hasemeyer and Jochen Streb

The Berlin stock exchange in imperial Germany : a market for new technology?

Berlínská burza během Německého císařství : trh s novými technologiemi?

The American Economic Review, Vol. 106 (2016), No. 11, p. 3558-3576

Země s kapitálově orientovanými finančními systémy bývají podle některých autorů úspěšnější ve financování nových technologií. Německo, jehož finanční systém je ve srovnání např. se Spojenými státy považován za vysoce bankovně orientovaný, přesto před 1. světovou válkou předčilo ostatní země v některých nových oborech, jako např. v chemickém a elektrickém inženýrství. Autoři analyzují vstupy německých firem na burzu v letech 1892-1913 a zjišťují, že v tehdejší době bylo tržní financování technologických firem významnější, než se dosud myslelo. - Pozn.

Lauri Vilmi

The natural rate of interest - a useful but uncertain indicator for the economy [elektronický zdroj]

Přirozená úroková míra - užitečný, ale nejistý ekonomický indikátor

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 90 (2016), No. 4, p. 78-86

Přirozená úroková míra, tj. reálná úroková sazba, která odpovídá rovnovážnému stavu ekonomiky, výstupu na potenciální úrovni a stabilní inflaci, je sice užitečným ukazatelem ekonomického vývoje, do jejího výpočtu však vstupují jiné indikátory, jejichž hodnoty samy závisí na různých odhadech a předpokladech. V současné době převažují v eurozóně i jiných vyspělých ekonomikách neobvykle nízké nominální úrokové sazby, zatím ale nedošlo ke zvýšení inflace a zlepšení hospodářského růstu. Autor nejprve představuje přirozenou úrokovou sazbu a faktory, které ji ovlivňují, dále shrnuje její vývoj v eurozóně a nastiňuje různé scénáře, ke kterým může v budoucnu dojít (zda bude přirozená úroková míra i nadále nízká a za jakých podmínek může dojít ke změně). - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Michael Frömmel, Murat Midiliç

The role of the real exchange rate in credit growth in Central and Eastern European countries : a bank-level analysis

Role reálného měnového kurzu při růstu úvěrů v zemích střední a východní Evropy : analýza na úrovni bank

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 5, p. 426-452

Autoři analyzují efekty makroekonomických a bankovních proměnných na růst objemu úvěrů bank v zemích střední a východní Evropy za období 1999-2010. Na základě analýzy vlastnické struktury bank jsou

zkoumány rozdíly mezi soukromými a státními bankami či mezi domácími a zahraničními bankami. Autoři přicházejí se zjištěním, že na rozdíl od makroekonomických faktorů a dalších proměnných měřených na úrovni bank mají růst zadluženosti (leverage) a růst vlastního kapitálu bank konzistentně významný vliv na objem půjček jak domácích, tak zahraničních bank. Reálný měnový kurz se ukazuje být významným faktorem pouze pro zahraniční banky, což je podstatné pro porozumění přenosům (transmisi) globálních šoků do domácího úvěrování. Autoři se věnovali také vlivu flexibilního režimu měnového kurzu a považují své závěry za relevantní v souvislosti s obdobím v průběhu finanční krize i po ní. - Pozn.

Julia Wadhawan

Überfall im Namen der Regierung

Přepadovka ve jménu vlády

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 48, S. 32-33

Indický premiér Narendra Modi začátkem listopadu zakázal používat bankovky v hodnotě 500 a 1000 rupií. Během hodin vláda stáhla z oběhu 86 % papírových peněz. Po měnové reformě je Indie v šoku. Drastické kroky indické vlády v boji proti korupci a stínovému hospodářství jsou riskantním experimentem, který zasáhne nejvíce nejchudší obyvatelé.

Peter Köhler, Robert Landgraf

Verraten und verkauft

Prozrazeno a prodáno

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 26 (6.2.2017), S. 30-31

Insider trading s informacemi o sdružování a nákupu podniků zůstává nadále lukrativní záležitostí. Podle analýzy firmy Intralinks a Cass Business School při Londýnské univerzitě stály v roce 2015 tyto manipulativní praktiky za 8,6 procenty všech transakcí v oblasti fúzí a akvizic. Oproti roku předchozímu se dokonce jedná o nárůst o 45 procent. Pětina těchto obchodů se přitom odehrává v Indii, která tak v pozici hlavní destinace insider tradingu vystřídala Hongkong. Nárůst insider tradingu ale zaznamenaly také USA, Kanada, Velká Británie, Jižní Korea či Japonsko. Zároveň zde vznikl nový trend neposkytovat důvěrné informace pouze úzkému okruhu adresátů, ale ovlivňovat kurz akcií i jejich zveřejněním v médiích. -- K problematice insider tradingu a jeho eliminace viz také rozhovor s ředitelkou německého dozoru nad akciovým trhem E. Roegele na s. 31 a komentář na s. 29.

By Ben McLannahan and Barney Jopson

What Wall Street wants

Co chce Wall Street

Financial Times, Vol. 2017, No. 39368 (12.1.2017), p. 7

Prezident Trump v kampani sliboval omezit byrokracii ve finančních službách a akcie amerických bank stoupají. Jedná se především o Doddův-Frankův zákon z r. 2010, jehož cílem bylo zabránit opakování finanční krize. Bankéři by zejména rádi viděli konec zákazu pro vlastnické obchodování, známého jako Volckerovo pravidlo, a zkrácení Úřadu pro finanční ochranu spotřebitelů (Consumer Financial Protection Bureau). Na druhou stranu by úlevy pro banky nemusely být v současnosti prioritou pro populistického prezidenta.

Why are euro area loans to non-financial corporations growing so slowly? [elektronický zdroj]

Proč v eurozóně rostou půjčky nefinančním korporacím tak pomalu?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 90 (2016), No. 4, p. 47-54

I přes akomodativní měnovou politiku a zlepšující se hospodářskou situaci rostou v eurozóně půjčky nefinančním korporacím jen pomalu. Příčinou jsou jednak hlubší ekonomické problémy v některých zemích (Portugalsko, Řecko, Itálie), dále pak provázanost bankovního sektoru se stavebnictvím v dalších zemích (Španělsko, Irsko), kde došlo po prasknutí realitní bubliny během krize k útlumu. Řada bank se tak potýká se špatnými půjčkami (non-performing loans) ve svých rozvahách. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Frank M. Drost

Zurückzahlen, bitte! : die Finanzaufsicht Bafin verschärft die Regelungen für üppige Banker-Boni
Vrátit, prosím! : finanční dozor Bafin zpřísňuje pravidla pro štedré bankéřské odměny

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 16 (23.1.2017), S. 30

Německý orgán dozoru nad finančními službami Bafin ukládá od března 2017 podřízeným bankám povinnost požadovat od svých manažerů za určitých podmínek vrácení vyplacených odměn. Tento požadavek bude uplatnitelný hlavně v případě, pokud se neočekávaně zhorší hospodaření banky či bude-li u dotčených bankéřů zjištěno závažné porušení interních či externích předpisů. Banky budou moci žádat vrácení variabilní složky platu vyplacené v předchozích pěti letech, u mimořádných odměn bude maximální lhůta činit sedm let. Rovněž banky s bilancí nad 15 miliard eur budou povinny jmenovat osoby nesoucí odpovědnost za rizikový profil instituce. -- K tématu viz také komentář na s. 26.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 2017, č. 1

V Evropě hájíme české zájmy - rozhovor s ministrem financí A. Babišem (s. 15-17); Objem čínských investic i nadále pokulhává (s. 18-20); Veřejný dluh v ekonomice a hospodářské politice (s. 24-26); Regulační změny v novém roce. Na co se můžeme těšit? (s. 27); Ziskové povinné ručení? Ano! (s. 30-31); Peníze do IT? Investice, nikoli nutný náklad... (s. 46-47); Z historie centrálních bank nejmenších států Evropy - Lichtenštejnsko, Lucembursko, Republika San Marino, Vatikán (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Lawrence Summers ; [rozhovor vedl] Torsten Riecke

"Moraltest für die Wirtschaft"

"Test morální integrity pro hospodářskou sféru"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 24 (2.2.2017), S. 6-7

Rozhovor s americkým ekonomem a bývalým ministrem financí USA Lawrencem Summersem o jeho názorech na Trumpovu administrativu a její hospodářský program. Podle Summerse se dosavadní kroky a prohlášení nové americké vlády sotva zakládají na důkladné analýze a reflexi jejich možných následků. Tím ale mohou být ohroženy nejen ekonomické zájmy amerických občanů a podniků, ale také stabilita současného globálního řádu. Dosavadní oživení na amerických burzách ještě také nemusí nic vypovídat, pokud Trump očekávání trhů nepromění v solidní hospodářskou politiku. V opačném případě se může opakovat scénář z roku 1929, kdy aktéři na tehdejší finanční trhu rovněž kvitovali zvolení Herberta Hoovera prezidentem, než přišlo značné vystřízlivění a hospodářská krize. Američtí podnikatelé by se proto neměli nové administrativě příliš lehce poddat. Při pohledu na současnou nejistotu z dalšího vývoje a hrozbu protekcionistickým opatření v USA by se také Evropa měla přestat zabývat sama sebou a začít hrát silnější roli v mezinárodní politice. -- K reakcím evropských politiků na náznaky nové zahraniční a hospodářské politiky USA viz také článek na s. 7.

Božena Chovancová, Peter Árendáš

Akciový trh verus reálna ekonomika a jej indikátor HDP

Politická ekonomie, Sv. 64, (2016) č. 8, s. 939-952

Autoři zkoumají vztah mezi akciovým trhem a reálnou ekonomikou ve spojení s národními ekonomikami USA, Německa a Číny za období 1990-2015. Vycházejí z názoru, že akciové kurzy předbíhají jednotlivé fáze hospodářského cyklu, zároveň ale jsou různě citlivé na recesi a expanzi. Při analýze souvislostí mezi akciovým trhem a HDP upozorňují na tento časový posun, snaží se ho identifikovat a kvantifikovat zejména v posledních dvaceti letech a zkoumají příčiny, které způsobují změny ve fungování tohoto mechanismu. Z toho důvodu také jako objekt zkoumání vybrali kromě USA dva vzájemně neporovnatelné trhy, jakými jsou Německo a Čína. Výsledky ukazují, že akciový trh ve střednědobém a krátkodobém horizontu nekopíruje vývoj ekonomiky a projevuje se tzv. efekt zpoždění ekonomiky za akciovým trhem. Autoři podrobněji seznamují s vývojem zkoumaného vztahu v jednotlivých zemích a upozorňují na vzájemné podstatné odlišnosti tohoto vývoje. - Pozn.

Dirk Heilmann

Das neu erstarkte Europa : die Euro-Zone hat Aussichten auf ein Comeback

Znovu posílená Evropa : eurozóna má vyhlídky na comeback

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 11 (16.1.2017), S. 12

Rok 2017 nemusí být pro Evropu tak krušný, jak se mnozí domnívají. Svědčí o tom alespoň vývoj indexu nákupních manažerů (PMI) pro eurozónu, který koncem roku 2016 dosáhl s 54,4 body podobných hodnot jako v období před vypuknutím globální finanční krize v roce 2009. Také spotřebitelský index Evropské komise či index obchodního klimatu od Ifo-institutu potvrzují zlepšující se hodnocení hospodářské situace v eurozóně. K pozitivnímu vývoji ekonomiky může přispět i bilance zahraničního obchodu s ohledem na další oslabování eura vůči dolaru, pokud americká centrální banka naplní své avizované úmysly a zpřísní měnovou politiku. Sázet na rozpad evropských struktur se proto jeví jako přinejmenším předčasné.

Joseph Stiglitz

Das Zeitalter Donald Trumps : Joseph Stiglitz befürchtet eine harte globale Wende in der Finanz- und Wirtschaftspolitik

Období Donalda Trumpa : Joseph Stiglitz se obává tvrdých globálních změn ve finanční a hospodářské politice

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 10 (13.1.2017), S. 64

Ekonomický program nového amerického prezidenta D. Trumpa skýtá podle J. Stiglitze nemalé vnitřní rozpory a splnění jeho jednotlivých bodů značně ohrozí Trumpův vlastní cíl "učinit Ameriku opět velkou". Trumpova administrativa sice počítá s keynesiánským fiskálním stimulem v podobě vyšších veřejných investic do infrastruktury. Efekt takového stimulu bude ale podkopán plánovanou daňovou politikou a podporou brzkého navýšení úrokových sazeb. A pokud se následně USA dostanou do konfliktu se zbytkem světa ohledně dovozních cel, bude oslabena pozice zaměstnanců v kolektivních vyjednáváních a dojde k deregulaci finančního sektoru. Trumpovo prezidentství sotva přinese snížení sociálních nerovností a z nich vyvěrající frustrace, která do značné míry stála za výsledkem voleb do Bílého domu. To navíc nijak nezmenšuje další rizika plynoucí z Trumpovy proklamované politiky v podobě rozbírání systému mezinárodních vztahů budovaného od konce 2. světové války. -- K reakcím německých ekonomů a podnikatelů na Trumpův hospodářský program viz článek na s. 12; k Trumpově hospodářské politice a vztazích USA a Německa viz také Handelsblatt č. 20/2017 (27.1.2017), s. 48-57.

Gerd Höhler

Düstere Aussichten

Temné vyhlídky

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 11 (16.1.2017), S. 6-7

Turecká lira ztratila od pokusu o vojenský převrat v červenci 2016 na 30 procent své hodnoty vůči euru a rovněž klesá dynamika tureckého hospodářství. V roce 2017 se růst HDP bude pohybovat zřejmě jen kolem tří procent, což v podmínkách rozvíjejícího se trhu může vést k nárůstu nezaměstnanosti, která již nyní dosahuje 11 procent. Ekonomice také nijak neprospívá vnitropolitická situace, která zvyšuje nejistotu a od zmařeného puče dopadá i na soukromý sektor. Za údajné napojení na organizace kazatele Fetullaha Gülena bylo zestátněno na 600 podniků a na stovky manažerů byl vydán zatykač. -- Ke vztahu turecké vlády a soukromého sektoru viz také článek na s. 7.

By Gabriel Wildau, Yuan Yang and Tom Mitchell

Economic endgame

Ekonomická koncovka

Financial Times, Vol. 2017, No. 39361 (4.1.2017), p. 7

Čínská ekonomika rostla v loňském roce téměř o 6,5 % a letos by měl být růst podobný. Možnosti Pekingu se však zužují a v nadcházejících letech jej čeká stagnace nebo dokonce krize, pokud nedojde k reformám. Na příkladu tří čínských měst se v článku rozebírají tři rozdílné vize ekonomické budoucnosti Číny.

Martin Hulényi

Economic integration of the Visegrád countries into the European Union

Ekonomická integrace zemí Visegrádu do Evropské unie

Biatec, Vol. 24, (2016) No. 6, p. 16-19

Strukturální dekompoziční analýza zachycující vývoj ekonomik států Visegrádské skupiny (V4) v letech 1996-2008. Autor konstatuje, že s výjimkou Maďarska zaznamenaly všechny ostatní země V4 akceleraci růstu přidané hodnoty svých hospodářských výstupů po svém přistoupení k Evropské unii v roce 2004. Celkový nárůst produktivity práce se ve všech zemích V4 promítl negativně na zaměstnanosti, což ovšem bylo vyváжено růstem domácí poptávky a mezd. Zároveň ale od roku 2004 došlo ve všech čtyřech zemích k relativnímu poklesu objemu exportu do původní EU-12 a coby odbytiště nabyly na významu trhy ostatních nových členských států EU i regionů mimo Unii. - Pozn.

Christine Lagarde

Gemeinsam für mehr Ausgleich : die Einkommen müssen gleichmäßiger verteilt sein

Společně za větší vyváženost : příjmy musí být rozdělovány rovnoměrněji

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 3 (5.1.2017), S. 48

Generální ředitelka MMF Ch. Lagardeová požaduje zejména v rozvinutých státech snížení příjmové nerovnosti, jež je podle ní příčinou tamních vzrůstajících obav z volného obchodu a globalizace. Vlády by také měly být více aktivní v investicích do školství, zdravotnictví a při reformách pracovního trhu, které by připravily společnost na budoucí technologické změny. Rok 2017 by tak měl být věnován snaze o vybudování silnějšího a inkluzivnějšího světového hospodářství.

Ľuboš Pavelka, Peter Krchnák, Sergey Aslanyan

Influence of the financial and economic crisis on the development of macroeconomic parameters of economies in the Czech Republic, Slovakia and Austria since 2008 till 2015

Vliv finanční a hospodářské krize na rozvoj makroekonomických parametrů v ekonomice ČR, Slovenska a Rakouska od r. 2008 do r. 2015

Ekonomické rozhledy, Vol. 45, (2016) No. 4, p. 420-438

Autoři detailně porovnávají dopad finanční krize a následné hospodářské recese na ekonomiky tří zkoumaných zemí (ČR, Slovenska a Rakouska). Představují a srovnávají vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů za období 2008-2015 (HDP, hrubá tvorba kapitálu, vládní spotřeba, spotřeba domácností, dovoz a vývoz zboží a služeb, inflace, nezaměstnanost a veřejné zadlužení). - Pozn.

Juho Anttila

Is recovery a myth? [elektronický zdroj]

Je zotavení mýtem?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 90 (2016), No. 4, p. 65-77

Podle studie Reinhartové a Rogoffa z roku 2009 existují tři scénáře, které mohou nastat v průběhu zotavování ekonomiky z recese - rychlé zotavení a návrat ekonomiky do původního stavu (tempo růstu je dočasně vyšší), trvalá změna HDP (i přes návrat tempa růstu na původní úroveň) a trvalá změna HDP se snížením tempa růstu. Finanční krize, která vypukla v roce 2008, pravděpodobně způsobila třetí ze scénářů. Autor k tomuto závěru dochází srovnáním Velké recese z let 2008-2009 s podobnými recesemi v letech 1950-2006, ke kterým došlo celkem ve 26 zemích. Faktorem, který pokles tempa způsobil, je nízký růst produktivity práce a slabý růst tzv. multifaktorové produktivity, nazývané někdy také jako "integrální" či "souhrnné" (v angl. "total factor productivity"). - Pozn. -- Predikce světového hospodářského růstu viz s. 26-38. K růstu v eurozóně viz s. 5-25. Plný text dostupný z: <http://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Ondřej Sankot

Limity hospodářskopolitické stimulace v Evropské unii

Scientia et Societas, Sv. 12, (2016) č. 4, s. 35-51

Článek popisuje některé limity fiskální a monetární politiky EU, které omezují realizaci krátkodobé hospodářskopolitické stimulace ekonomiky. Mezi tyto limity ve fiskální politice patří způsob pojmání a vymáhání pravidel Paktu stability a růstu, jakož i často nevyvážený vliv mezinárodních kapitálových trhů. V monetární politice s sebou nese významná omezení nulová spodní hranice úrokových sazeb a

míra efektivity nekonvenčních nástrojů ECB. K tomu přistupují faktory omezující účinnost uplatněné hospodářské politiky, jež vyplývají z ekonomického cyklu nebo chování jednotlivých aktérů kapitálového trhu (nesoucí s sebou nebezpečí úvěrové krize či pasti likvidity). Tato omezení lze podle autora překonat orientací na zdroje dlouhodobého hospodářského růstu, který by byl tažen především stranou nabídky. Zde ovšem budou nutné zásadní strukturální reformy, především liberalizace trhů práce. - Pozn. -- K úskalím současné evropské integrace a nedostatečnosti krizových mechanismů obsažených v právním rámci EU viz články na s. 3-34.

Matthias Machnig, Jens Spahn

Mehr Kapital für Start-ups : Matthias Machnig und Jens Spahn wollen die Wachstumsfinanzierungen stärken

Více kapitálu pro start-upy : Matthias Machnig a Jens Spahn chtějí posílit prorůstová financování

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 17 (24.1.2017), S. 48

Společný komentář státních tajemníků německých spolkových ministerstev hospodářství a financí k otázce veřejné podpory start-upům. Třebaže objem rizikového (venture) kapitálu na německém trhu se mezi lety 2013-2015 zečtyřnásobil a dosahuje s více než třemi miliardami eur na třetí nejvyšší příčku v Evropě (po Velké Británii a Švédsku), ve srovnání s padesátimiliardovým a stále rostoucím trhem USA je stále marginální. Přímá i nepřímá podpora start-upům ze strany státu je podle autorů zejména v souvislosti s procesem digitalizace nezbytná. V textu jsou shrnuta již schválená opatření (zákon o daňovém zohlednění minulých ztrát po převzetí podniku novým investorem, vytvoření společné facility Spolkového ministerstva hospodářství a Evropského investičního fondu, kofinancování fondů venture-debt) a nastíněny další vládní cíle (vytvoření fondu "Tech Growth Fund" pro doplňující financování start-upů v jejich růstové fázi). -- K tématu viz také komentář v Handelsblatt č. 19/2017 (26.1.2017), s. 23.

Karla Šlechtová ; [rozhovor vedl] Ivan Ryšavý

Ministryně Karla Šlechtová : chci, aby ještě letos bylo vypsáno 70 % výzev pro využití evropských peněz

Moderní obec, Sv. 22, (2016) č. 11, s. 54-56

Rozhovor s ministryní pro místní rozvoj se věnuje mj. tématu sociálního bydlení, čerpání peněz z fondů EU, novele stavebního zákona, tzv. protihlukové vyhlášce, fungování regionálních stálých konferencí či problematice roztržitosti sídelní struktury v ČR.

The other war : Ukraine's economy

Ta druhá válka : ukrajinské hospodářství

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9024, p. 56-57

Koncem roku 2013, kdy se kijeveské Náměstí nezávislosti plnilo lidmi protestujícími proti příklonu jejich vlády k Rusku, získal tehdejší ukrajinský prezident Janukovyč od Ruska půjčku ve formě dluhopisů ve výši 3 mld. USD. Janukovyč byl pak stejně vypuzen, Rusko a Ukrajina začaly válčit, a dluh nebyl nikdy uhrazen. Rusko proto přistoupilo k právním krokům, a protože dluhopisy byly vydány podle anglického práva, probíhá soud v Londýně. Právní spor přichází v době, kdy ukrajinská ekonomika vypadá o něco silnější: slabá hřivna pomáhá vývozem; MMF předpovídá růst HDP v r. 2017 o 2,5 %; stavebnictví zažívá konjunkturu. Kdyby ale země měla skutečně splatit dluh Rusku, hřivna by se znovu dostala pod tlak.

Martin Wolf

The risks that threaten global growth

Rizika, která ohrožují globální růst

Financial Times, Vol. 2017, No. 39361 (4.1.2017), p. 9

Hlavní ekonomický komentátor listu Financial Times se zabývá otázkou, co čeká světové hospodářství v tomto roce. Lze nadále očekávat ekonomický růst, založený především na inovacích ve vyspělých zemích, zejména v USA, a snaze o dostižení předních zemí ze strany těch ekonomik, které zatím zaostávají. Rizika autor vidí v možném rozpadu eurozóny a případné krizi v Číně, další rizika jsou geopolitického charakteru. -- Viz i článek od stejného autora The march to world disorder ve FT ze dne 6.1.2017 na s. 7.

Martina Jiránková

Země BRIC - země státního kapitalismu

Scientia et Societas, Sv. 12, (2016) č. 4, s. 65-78

Příspěvek analyzuje hospodářský vývoj zemí BRIC (Brazílie, Rusko, Indie a Čína) v letech 2003-2015 a shrnuje diskusi o modelu státního kapitalismu, s nímž jsou země BRIC spojovány. Autorka konstatuje, že státy BRIC vykazaly ve sledovaném období velmi dynamický vývoj a v paritě kupní síly co do velikosti HDP předstihly v roce 2015 země G6 (USA, Německo, Velká Británie, Francie, Itálie, Japonsko), přičemž samotná Čína předčila USA již v roce 2014. Tato čtveřice největších rozvíjejících se trhů bude proto ve světové ekonomice hrát stále významnější úlohu už jen s ohledem na rostoucí poptávku své populace. V případě úspěšnosti modelu státního kapitalismu jako takového ale závěr není tak jednoznačný. Hospodářské systémy zemí BRIC vykazují totiž nemalé vzájemné rozdíly i vysokou míru dynamičnosti. Stát jako ekonomický aktér zde sice hraje významnou roli, nemusí tomu tak být i v budoucnu, a to zejména s ohledem na další začleňování zemí BRIC do globální ekonomiky či dosažení vyššího stupně společensko-ekonomického rozvoje. - Pozn. -- Případová studie čínského bankovního sektoru jako příkladu státního kapitalismu viz tak článek v čísle na s. 79-88.

Tshering Tobgay ; [rozhovor vedl] Bert Losse

„Wir können der Globalisierung nicht entfliehen“

„Globalizaci nemůžeme uniknout“

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 52, S. 40

Rozhovor s předsedou bhútánské vlády Tsheringem Tobgayem o konceptu „hrubého národního štěstí“ a obtížném balancování mezi materiálními a nemateriálními hodnotami. Bhútánské království hledá rovnováhu mezi hospodářským růstem, ekologickou udržitelností, sociálním rozvojem a zachováním své kultury.

Informatika. Počítače

Regina Krieger, Ina Karabasz

Die digitalen Angreifer

Digitální útočníci

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 9 (12.1.2017), S. 30-31

V Itálii byl odhalen hackerský útok na pracovní e-mailové účty předních politiků, úředníků, právníků, odborářů a pracovníků řady dalších institucí a firem. Mezi napadenými byli mimo jiné expremiéři Mario Monti a Matteo Renzi či nynější prezident Evropské centrální banky Mario Draghi (který byl do roku 2011 guvernérem italské centrální banky). Vyšetřovatelé prozatím usvědčili dvojici pachatelů, která měla nejméně pět let cíleně útočit na 18327 počítačů a úspěšně proniknout do 1793 e-mailových schránek. Tato kauza podle autorů článku ukazuje na stále nedostatečnou míru ochrany informačních systémů ve veřejném i soukromém sektoru, což se ale nemusí týkat pouze Itálie. -- K tématu kybernetických útoků viz také rozhovor na s. 31.

Vojtěch Kment

Nahradí elektronický podpis prostý ten tradiční vlastnoruční?

Bulletin advokacie, Sv. 2016, č. 12, s. 31-35

Evropské nařízení eIDAS používá novou definici elektronického podpisu (prostého). V České republice nabyl účinnosti zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, který spolu s doprovodným zákonem č. 298/2016 Sb. adaptuje valnou část čerstvě účinného evropského nařízení č. 910/2014 (eIDAS). Adaptační zákon v ČR výslovně připouští pro soukromé právní jednání v písemné formě i tento elektronický podpis (prostý), který však splňuje jen dvě ze sedmi funkcí vlastnoručního podpisu. Článek probírá argumentaci k nastalým právním změnám. Zabývá se funkcemi podpisu, zejména dle německé nauky, a tím, jak jsou funkce podpisu poté plněny či neplněny technikami implementace, ale především různými definicemi a požadavky práva. Do hloubky včetně komparace je analyzován pojem prostý elektronický podpis z eIDAS. Stručně jsou zmíněny možnosti jeho důkazního použití. - Pozn.

By David Lynch

Policing the digital cartels

Jak ohlídat digitální kartely

Financial Times, Vol. 2017, No. 39365 (9.1.2017), p. 7

Stanovování fixních cen či tajné dohody o cenách, kterými se narušuje hospodářská soutěž, bylo vždy těžké stíhat. Teď navíc do hry vstupují umělá inteligence a algoritmy schopné samy stanovovat ceny a držet je uměle vysoko. Stávající protitrustové zákony, zaměřené na lidské záměry a konání, však nemusí odpovídat digitální éře a bránit firmám ve zneužívání jejich tržní moci. Regulátoři tak čelí nové výzvě: jak zabránit koluzi mezi stroji.

Hans Markus Wulf

Webseiten-Analyse und Datenschutz: die dynamische IP-Adresse als personenbezogenes Datum : zugleich Besprechung des EuGH-Urteils vom 19.11.2016 - C-582/14 und seiner Praxisfolgen

Webová analytika a ochrana dat: dynamická IP adresa jako osobní údaj : zároveň diskuse k rozsudku Soudního dvora EU z 19.11.2016 - C-582/14 a jeho praktickým dopadům

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 3, S. 111-115

V otázce dynamické IP adresy coby přiřaditelného osobního údaje nebylo německé soudnictví dosud jednotné. Určitý průlom ale může znamenat judikát Soudního dvora EU v kauze Patrick Breyer vs. Spolková republika Německo z listopadu 2016. V případě se jedná o žalobu šlesvicko-holštýnského zemského poslance za Pirátskou stranu Patricka Breuera vůči německému státu za ukládání jeho IP adres po navštívení webových stránek spolkových úřadů. V rámci dovolávacího řízení se v této věci obrátil Spolkový soud s obecnými otázkami na Soudní dvůr EU. Ten dospěl k závěru, že dynamická IP adresa je osobním údajem, pakliže má provozovatel webové stránky k dispozici technické nástroje k určení jejího uživatele či disponuje-li právními nástroji vůči poskytovateli internetového připojení, aby mu tyto údaje musel sdělit. Zároveň ale unijní soudci považují za nekonformní s právem EU část německého telekomunikačního zákona zakazující ukládat IP adresy po delší časové období, než je doba trvání připojení uživatele k internetové stránce. Existuje-li totiž oprávněný zájem na straně provozovatele webu ukládat IP adresy na delší dobu, není to v rozporu s unijní směrnicí na ochranu osobních údajů (č. 95/46/ES). - Pozn.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Angus Deaton ; [rozhovor vedl] Torsten Riecke

"Nicht alle werden zu Gewinnern"

"Ne všichni se stávají vítězi"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 14 (19.1.2017), S. 15

Rozhovor s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii A. Deatonem o přínosech volného trhu a procesu globalizace. Deaton zdůrazňuje, že výsledky jeho studií o klesajícím věku dožití "bílých" mužů v USA nejsou v kauzálním vztahu s globalizací, každopádně ale poukazují na fenomén probíhající paralelně s propojováním světové ekonomiky. Globalizace sama nicméně plodí jak vítěze, tak poražené. To však lze zmírnit i bez toho, aby vlády států musely přistoupit na protekcionistické návrhy či radikálně změnit ekonomický systém. Myslitelné by bylo například vytvoření rozhodovacích mechanismů na lokální úrovni se zaměřením na regulaci nových technologií a služeb.

Ondřej Houska

Británie se odřízne od Evropy : Britové odejdou z EU i z jednotného trhu. Česku hrozí cla

Hospodářské noviny, Sv. 61, (2017) č. 13 (18.1.2017), s. 1

Podle oznámení premiérky Velké Británie hodlá její země v březnu spustit odchod z Evropské unie, jednotného evropského trhu i z evropské celní unie. Článek se blíže věnuje dopadům tohoto rozhodnutí na zahraniční obchod země, možnému budoucímu sjednání obchodní dohody mezi Velkou Británií a EU a dalším důsledkům tvrdého brexitu. Zmiňuje také problematiku obchodu mezi ČR a Velkou Británií. -- K tématu viz také příspěvek Jak startuje brexit na s. 2 a komentář na s. 8. -- Dopady brexitu na české firmy dokumentuje příspěvek v HN č. 14/2017 (19.1.2017), s. 3. -- Viz i příspěvek O brexitu musí rozhodnout parlament v HN č. 18/2017 (25.1.2017), s. 6.

Petr Jaskmanicki

Čas pro elektronické dražby

Clo-douane, Sv. 50 (2016), č. 12, s. 12

Elektronické dražby byly v české legislativě ukotveny v letech 2013-2014. Celní správa je oprávněna provádět dražby od roku 2011 (dražby majetku státu, dražby při daňové exekuci), dosud ale nejsou využívány dražby v elektronické podobě. Podle autora by bylo vhodné o elektronizaci dražeb u celní správy znovu začít uvažovat, vzhledem k výhodám, které jsou s touto formou spojeny (zvýšení transparentnosti i dopad na státní rozpočet). -- K tématu také viz článek "Elektronické dražby a jejich využití v CS" na str. 13.

Jens Münchrath, Christian Rickens

Das Jahr der großen Entglobalisierung : Ausblick 2017

Rok velké deglobalizace : výhled na rok 2017

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 5 (7.1.2017), S. 38-41

Rok 2017 se zejména nástupem nového amerického prezidenta D. Trumpa může stát rokem renacionalizace globální ekonomiky a protekcionistických opatření. Autoři shrnují odhady analytiků německých ekonomických institutů ohledně dalšího růstu světového hospodářství a vývoje procesu globalizace. Dále článek obsahuje graficky znázorněnou prognózu Mezinárodního měnového fondu pro rok 2017 věnovanou hospodářskému růstu zemí eurozóny a dalších vybraných světových ekonomik. -- K případnému dalšímu vývoji na světových akciových trzích a v německé ekonomice viz články na s. 42-51.

Schu-Chien Chen

In the name of legal certainty? Comparison of advance ruling systems for tariff classification in the European Union, China and Taiwan [elektronický zdroj]

Ve jménu právní jistoty? Srovnání systémů předběžných vyjádření o celní klasifikaci v Evropské unii, Číně a na Tchaj-wanu

World customs journal, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 47-64

V mnoha právních systémech mají obchodníci možnost požádat celní úřad o předběžné vyjádření ke klasifikaci zboží při dovozu nebo vývozu. Účelem předběžných vyjádření je zaručit dovozcům a vývozcům větší právní jistotu (klasifikace zboží může být někdy nejednoznačná, předběžná vyjádření jsou závazná), čímž by mělo dojít k usnadnění mezinárodního obchodu. Autorka srovnává systémy předběžných vyjádření o celní klasifikaci v Evropské unii, v Číně a na Tchaj-wanu co do závaznosti, míry právní jistoty a procedurálních práv žadatelů a konstatuje, že ve všech třech systémech je upřednostňována efektivnost administrativy nad procedurálními právy žadatelů, což může některé obchodníky odradit od jejich využívání. - Pozn. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/01/WCJ_02_2016-1.pdf

Kyle Bagwell, Chad P. Bown, and Robert W. Staiger

Is the WTO passé?

Je Světová organizace obchodu již pasé?

The Journal of economic literature, Vol. 54 (2016), No. 4, p. 1125-1231

Během téměř sedmdesáti let se na poli GATT/WTO podařilo vyjednat značné odstranění obchodních bariér, proces liberalizace se ale zastavil v devátém kole jednání v Dauhá. V poslední době roste význam preferenčních obchodních dohod (jejich počet se od roku 1990 několikanásobně zvýšil). Jsou tyto dohody přirozeným následovníkem Světové organizace obchodu a ztratila tedy vyjednávání na půdě WTO význam? Autoři podrobně analyzují dosavadní odbornou literaturu k tomuto tématu a zjišťují, že převládají dva názory. První možností je, že zásadní změny ve světové ekonomice (např. růst BRICS) způsobily, že jsou potřeba pravidla jiného typu pro mezinárodní hospodářskou spolupráci, tedy preferenční dohody (prosazující mj. hlubokou integraci). Druhou možností (ke které se přiklání i autoři) je, že úloha Světové organizace obchodu ještě neskončila a že WTO má, na rozdíl od preferenčních dohod, potenciál přijímat opatření, která jsou jejími členy vnímána jako efektivní. - Pozn.

Dana Ondřejová

Ke kritériím vymezujícím zvláštní zranitelnost spotřebitele ve vztahu k nekalým obchodním praktikám

Obchodní právo, Sv. 25, (2016) č. 10, s. 362-380

Spotřebitel je považován za osobu obecně zranitelnou, která je hodna zvláštní ochrany. O tom svědčí také přístup českého (soukromého i veřejného) i evropského práva a navazující rozhodovací praxe. V rámci obecné kategorie spotřebitelů zavedla směrnice 2005/29/ES ve svém článku 5 bodu 3 zvláštní ochranu pro tzv. zvlášť zranitelné spotřebitele (shodně § 4 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele), který se považuje za zranitelnějšího než běžný průměrný spotřebitel. Článek se zaměřuje na podrobný výklad tří zákonem stanovených kritérií zvláštní zranitelnosti spotřebitele, a to na kritérium slabosti (duševní nebo fyzické), věku a důvěřivosti. - Pozn.

Alena Schillerová ; [rozhovor vedl] Jiří Rážek

Mezi celníky je mi dobře, říká Alena Schillerová

Clo-douane, Sv. 50 (2016), č. 12, s. 3, 8-9

Alena Schillerová, náměstkyně ministra financí pro daně a cla, se v rozhovoru vyjadřuje ke kompetencím celní správy ve fiskální i nefiskální oblasti (EET, hazardní hry, trestní řízení). Dále bilancuje činnost celní správy v oblasti správy cel a daní, komentuje vhodnost slučování celních a finančních správ a zmiňuje i nutné kroky, ke kterým by mělo dojít v oblasti elektronizace.

Ju. Danilov

Ocenka mesta Rossijskoj Federacii na global'nom finansovom rynke

Hodnocení postavení Ruské federace na globálním finančním trhu

Voprosy ekonomiki, Sv. 2016, no. 11, s. 100-116

Autor předkládá výsledky zkoumání postavení Ruska na světovém finančním trhu. Stávající ratingy globální konkurenceschopnosti národních finančních trhů a finančních center vycházejí z objektivních a subjektivních hodnocení jejích faktorů. Přístup autora je založen na objektivních ukazatelích, charakterizujících výsledky soutěže, včetně podílu zemí na světovém finančním trhu, poměru P/E aj. Na základě odhadu postavení Ruska na světovém finančním trhu jsou určeny příčiny ztráty pozic, slabé články ruského finančního trhu a faktory úspěchu konkurentů. - Pozn.

Rules of engagement : Sino-American trade

Pravidla utkáni : čínsko-americký obchod

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9025, p. 57-58

Ve své prezidentské kampani odsuzoval D. Trump čínské měnové manipulace, obviňoval Čínu z obcházení pravidel globálního obchodu a vyhrožoval zavedením 45 %-ního cla na její dovozy. Po nástupu do funkce útoky na Čínu ustaly. Ostatně Čína již neoslabuje svou měnu, aby získala konkurenční výhodu, ale posiluje ji. Lze očekávat, že se Trump spíše vydá cestou žalob na porušování pravidel WTO, jak se dělo už za prezidenta Obamy. Stupňování napětí by mohlo vést k čínské odvetě, jak se už stalo po zavedení cel v r. 2009 na dovoz čínských pneumatik, kdy Čína začala dovážet kuřecí stehna z Argentiny a Brazílie místo z Ameriky. Tentokrát by mohl být ohrožen import sójových bobů a letadel, které dohromady představují čtvrtinu amerických dovozů do Číny. -- Viz i článek na s. 8-9.

Norman Mugarura

The IMF, its mandate and influence in prevention of financial sector abuse

Mezinárodní měnový fond, jeho mandát a vliv při prevenci zneužívání finančního sektoru

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 987-1011

Od vzniku Mezinárodního měnového fondu ve 40. letech minulého století došlo ke změně ekonomického prostředí. I přes nespornou potřebu existence této instituce v dnešní době by bylo vhodné provést vnitřní i strukturální změny, aby mandát MMF odpovídal lépe současné situaci. Autor považuje za problematické např. poskytování půjček (mohou podle jeho názoru hospodářskou situaci země spíše zhoršit), jmenování zástupců výkonného sboru (zástupci by měli být vybíráni z více zemí či regionů), nebo nemožnost zasahovat do vnitřních záležitostí zemí (ani např. v případě korupce). - Pozn.

The retreat of the global company : multinationals**Ústup globální firmy : nadnárodní podniky**

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9025, p. 14-17

Globální podniky jsou na ústupu. Trend ke globalizaci firem začal před 25 lety, kdy už sice existovaly nadnárodní podniky, ale ty byly řízeny jako volné federace národních společností. Nové firmy chtěly být skutečně globální a začaly být posedlé internacionalizací svých zákazníků, produkce, kapitálu i vedení. Po bohatých zemích se k tomuto trendu přidaly i země rozvojové a expanze byla obrovská: 85 % celkového objemu nadnárodních investic bylo vytvořeno po r. 1990. Ukazuje se však, že tato horečka nyní končí. Přeshraniční investice nadnárodních podniků v r. 2016 klesly o odhadovaných 10-15 %. Obchodní podíl přeshraničních dodavatelských řetězců je stále impozantní, ale od r. 2007 stagnuje a zisky nadnárodních firem klesají. Mezi příčinami se uvádí, že výhody rozsahu a arbitráže se vyčerpaly: globální firmy mají velkou režii; složité dodavatelské řetězce blokují zásoby; rozšiřující se organizace se těžko řídí. -- Viz i článek na s. 7.

Harald Schmidbauer... [et al.]

The Russian stock market during the Ukrainian crisis : a network perspective**Ruský akciový trh v průběhu ukrajinské krize : síťová perspektiva**

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 6, p. 478-509

Autoři zkoumají přelévání šoků v charakteristikách ruského akciového trhu na další světové burzy v průběhu několika kol sankcí uvalených na Rusko v reakci na jeho (údajnou) roli v ukrajinské krizi. Konkrétně se zaměřují na přímé přelévání denních výnosů a volatility z ruského RTS do dalších burzovních indexů (DJIA, FTSE, Euro Stoxx 50, Nikkei 225, SSE Composite), na denní hodnoty šíření (propagation values), které kvantifikují relativní důležitost ruského akciového trhu jako šířitele šoků ve výnosech a volilitě, a na rozsah důsledků příslušných šoků v síti burzovních indexů. Autoři docházejí k závěru, že rozsáhlé sankce uvalované od července 2014 snížily odhadnutelnost důsledků šoků na ruské burze. Ačkoliv tyto sankce zmenšily důležitost ruského akciového trhu jako šířitele šoků ve výnosech, vzrostla jeho role jako šířitele šoků ve volilitě. Sankcionující ekonomiky tak musely čelit důsledkům, které pro jejich akciové trhy ze zvýšené zranitelnosti vůči ruské volilitě vyplynuly. - Pozn.

By Jonathan Eaton ... [et al.]

Trade and the global recession**Obchod a světová recese**

The American Economic Review, Vol. 106 (2016), No. 11, p. 3401-3438

Během recese v letech 2008-2009 došlo k poklesu světového obchodu ve výrobním sektoru o 29 %. Autoři zjišťují, že příčinou tohoto poklesu byla změna složení poptávky. Došlo ke snížení výdajů na obchodovatelné zboží, což bylo způsobeno snížením efektivnosti investic ve většině zemí. Vliv dalších šoků (např. šoků produktivity) byl méně významný. - Pozn.

By Jude Webber, Shawn Donnan and John Paul Rathbone

Unstitching a trade deal**Párání obchodní dohody**

Financial Times, Vol. 2017, No. 39384 (31.1.2017), p. 9

Vztahy mezi USA a Mexikem jsou nejnapjatější za přechozích čtyřicet let. Prezident Trump chce zavést jednostrannou dvacetiprocentní daň na dovoz z Mexika a ponížit svého jižního souseda nařízením o výstavbě pohraniční zdi. Daňové opatření připomíná počátek 70. let, kdy Nixonova vláda zavedla desetiprocentní dovozní clo pro Mexiko, ale dnes je v sázce mnohem víc. Ohroženy by byly dvoustranné vztahy a miliony pracovních míst podél americko-mexické hranice, výsledek téměř čtvrtstoletí volného obchodu. Spory hrozí vyústit v krach Severoamerické dohody o volném obchodu (NAFTA) mezi USA, Mexikem a Kanadou. -- Viz i článek ve Financial Times ze dne 6.2.2017 na s. 3.

Ali Shehadeh ... [et al.]

US dollar carry trades in the era of "cheap money"

Carry trade s americkým dolarem v éře "levných peněz"

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 5, p. 374-404

Autoři zkoumají, do jaké míry skutečné forwardové pozice amerického dolaru ve vztahu k dalším měnám odpovídají vzorci carry trading či jiným modelům obchodování s měnami během nedávného období velmi uvolněné měnové politiky v USA. Docházejí k závěru, že dolarové pozice ve vztahu k měnám rozvíjejících se států skutečně odpovídají vzorci carry trading. Naopak v případě měn ostatních rozvinutých států dolarové pozice vykazují vzorec zcela opačný vůči carry trading, což je v souladu s teorií nekryté parity úrokových sazeb. - Pozn.

Enrique C. Barreira

Valuation of goods in international transactions diverging interpretations among national agencies [elektronický zdroj]

Oceňování zboží při mezinárodních transakcích : odlišné interpretace mezi národními agenturami

World customs journal, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 37-45

Obecnější úvaha nad procesem určování hodnoty a oceňování zboží, různými úrovněmi subjektivity a objektivitu při určování hodnoty a nad nejednotnou úpravou v mezinárodních smlouvách, které chrání zájmy různých sektorů. Plný text dostupný z: <http://worldcustomsjournal.org/archive/volume-10-number-2-september-2016/>

Jarmila Hurtíková

Změny nomenklatury celního sazebníku 2017

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 1, s. 10-11

Po pěti letech dochází v důsledku změny nomenklatury spravované Světovou celní organizací k rozsáhlým změnám celního sazebníku Evropské unie. Autorka v článku shrnuje nejdůležitější novinky ve společném celním sazebníku a stručně komentuje i proces, jakým probíhají revize nomenklatury WCO. V současné době se již pracuje na nové revizi. Ta by měla vstoupit v platnost k 1.1.2022.

Podnik a podnikání

Charles A. Malgwi

Corollaries of corruption and bribery on international business

Dopady korupce a úplatkářství na mezinárodní podnikání

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 948-964

Autor v článku na základě analýzy dosavadní literatury shrnuje aktuální údaje o rozsahu korupce ve světě a dále určuje dopady korupce na mezinárodní podnikání. Krátce jsou také představeny různé aktivity směřující k prevenci a potlačení korupce. V závěru autor navrhuje konkrétní kroky, které v praxi mohou korupci snížit (např. zrušení imunity vládních představitelů, vytvoření otevřeného a transparentního systému zadávání veřejných zakázek, aj.).

Marie-Anne Lavergne, Killian Lemoine

France and the internationalisation of business R&D [elektronický zdroj]

Francie a internacionalizace firemního výzkumu a vývoje

Tresor-economics, No. 183 (2016), p. 1-8

V posledních třech letech probíhá internacionalizace výzkumu a vývoje, která spočívá v rozšiřování výzkumných aktivit firem do zahraničí, mj. pomocí přímých zahraničních investic v nejvýznamnějších rozvojových zemích (BRICS). Autoři v článku popisují různé kanály internacionalizace výzkumu a vývoje, hodnotí, do jaké míry se procesu účastní Evropská unie a zejména Francie. Následně jsou shrnuty hlavní důvody firem při rozšiřování výzkumných aktivit do zahraničí (snaha o efektivitu, vstup na nové trhy, snaha získat znalosti nedostupné na domácím trhu) a je diskutováno, jak se tyto důvody liší u rozvinutých a rozvojových zemí. Z evropských zemí je Francie po Finsku a Německu třetí nejatraktivnější zemí z hlediska ochoty firem zakládat zde své výzkumné aktivity. Francie by se v budoucnu měla snažit přitahovat zejména firmy snažící se získat znalosti. - Pozn. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/01/Tresor_Economics_183_2016.pdf

Veronika Bumberová, František Milichovský

Indicators for measuring outputs of innovative initiatives in the Czech Republic

Indikátory měření výstupů inovačních iniciativ v České republice

Acta VSFS, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 115-125

Autoři v článku identifikují klíčové ukazatele výkonu, které jsou mezi podniky v České republice využívány k hodnocení výstupů z inovačních aktivit. Vycházejí přitom z kvantitativního výzkumu, kterého se zúčastnilo 194 respondentů. Při výzkumu byla využita metoda faktorové analýzy. Výsledky prokázaly, že statisticky významné při řízení provozu podniku a v oblasti trhu jsou finanční ukazatele. Plný text dostupný z: <http://www.vsfs.cz/?id=1042>

Alena Bányaiová

Právo akcionářů na dorovnání - soudní judikatura ve světle nové právní úpravy

Bulletin advokacie, Sv. 2016, č. 11, s. 30-35

Judikatura v oblasti korporátního práva se musela potýkat s často se měnící, opravovanou a doplňovanou právní úpravou. Obchodní zákoník se měnil za dobu své existence mnohokrát. Bylo tak na judikatuře, aby se překonaly nejasnosti, nepřesnosti a případně i chyby, jimiž vyvíjející se právní úprava trpěla. Některé pojmy, které např. v oblasti závazkových vztahů mají svůj ustálený obsah a jejichž výklad nečiní zvláštní potíže, dostaly v korporátní judikatuře týkající se dnes již zrušeného obchodního zákoníku poněkud nečekaný význam. Jde především o některá rozhodnutí Nejvyššího soudu zabývající se právem minoritních akcionářů na zaplacení dorovnání a jeho příslušenství při převzetí jmění většinovým akcionářem nebo při nuceném výkupu akcií tímto akcionářem. Autorka se zamýšlí nad tím, zda obsah, který určitým pojmům tato rozhodnutí přisuzují, je správný. Rozhodnutí se totiž vztahují k ustanovením obchodního zákoníku, jejichž obdoba je dnes obsažena v zákoně o přeměnách nebo v zákoně o obchodních korporacích. - Pozn.

Pavla Břečková, Irena Němčická

The influence of Bata Shoe Company development on entrepreneurship and implications for the present

Vliv rozvoje firmy Bat'a na živnostenské podnikání a implikace do současnosti

Acta VSFS, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 93-114

Autorky v článku zjišťují, do jaké míry rozvoj firmy Bat'a za První republiky přispěl v Československu k prudkému poklesu počtu živnostníků v obuvnické profesi. Docházejí k závěru, že růst firmy Bat'a způsobil likvidaci živnostníků pouze do omezené míry. Roli sehrály i další faktory - prudký technologický pokrok; první světová válka, která zapříčinila nedostatek surovin i snížení kupní síly obyvatel; nemožnost zvýšit produktivitu práce v obuvnických dílnách (ve srovnání s továrnami) a další faktory (mj. legislativa, která zvýhodňovala velké firmy). Dále autorky nacházejí řadu paralel s dnešní situací, kdy dochází k mírnému poklesu živnostenského podnikání a kdy se hovoří o nedostatku absolventů technických profesí na trhu práce. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.vsfs.cz/?id=1042>

Jan Hanousek, Anastasiya Shamshur a Jiří Trešl

Vliv korupčního prostředí na efektivitu firem v nových zemích Evropské unie

Politická ekonomie, Sv. 64, (2016) č. 8, s. 905-921

Systematická analýza statického vztahu mezi korupčním prostředím a efektivitou firmy. Autoři analyzují, jak charakteristiky korupčního prostředí ovlivňují efektivitu soukromých firem v deseti nových členských státech EU v letech 2002-2013. Hlavními zkoumanými charakteristikami je průměrná úroveň korupce, jak je vnímána firmami působícími v tomto prostředí, a rozptyl ve vnímání korupce v rámci daného prostředí. Pracují s několika hypotézami (korupce snižuje efektivitu firem; heterogenita vnímání korupce zvyšuje efektivitu firem; nepříznivý vliv korupce na efektivitu firem je výraznější pro firmy se zahraničním vlastníkem; heterogenita ve vnímání korupce má obzvláště pozitivní vliv na efektivitu pro firmy se zahraničním vlastníkem) a testují je na datech o korupci z průzkumu podnikatelského prostředí a výkonnosti firem BEEPS a z databáze Amadeus. Poté rozebírají výsledky odhadu vztahu mezi korupcí a efektivitou firem. Mimo jiné zjišťují, že podniky s malými sklony uplácet se pravděpodobněji rozhodnou působit spíše v lokálních prostředích s nízkou korupcí a že negativní dopad na efektivitu v prostředí s vysokou úrovní korupce je výraznější pro firmy se zahraničními vlastníky. - Pozn.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Ladislav Průša

Aktuální trendy v rozvoji sociálních služeb v zemích EU a v ČR ve světle očekávaných změn ve struktuře populace

Fórum sociální politiky, Sv. 10, (2016) č. 6, s. 2-7

Problematika mezinárodní komparace v oblasti poskytování a financování sociálních služeb v evropských státech. V souvislosti s aktuálními demografickými trendy hledají jednotlivé země mimo jiné nové formy zabezpečení pečujících osob, které pomáhají seniorům a handicapovaným osobám v jejich přirozeném domácím prostředí při zajišťování jejich základních životních potřeb. Článek podrobně charakterizuje přístup a nová opatření, které jsou ve vztahu k těmto osobám uplatňovány v Rakousku, protože rakouský systém sociálních služeb představuje pro systém v ČR významný zdroj inspirace. Dále analyzuje očekávané důsledky stárnutí pro potřeby služeb sociální péče a rozebírá a hodnotí stav sociálních služeb v ČR ve světle nových evropských trendů. Autor uvádí, že stávající úroveň podpory pečujících osob v naší zemi není dostatečná, a věnuje se možné aplikaci hlavních principů rakouského řešení situace pečujících osob do našeho právního řádu. - Pozn.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Tomáš Hunal

Daňové souvislosti vybraných zaměstnaneckých benefitů

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2016, č. 4, s. 30-31

Příspěvek se zaměřuje na daňové aspekty některých méně častých zaměstnaneckých benefitů. Autor představuje možné sjednání výše čisté mzdy se zaměstnancem nebo členem statutárního orgánu (na rozdíl od obvykle sjednávané hrubé mzdy) a její daňovou účinnost a institut tzv. garden leave (v průběhu výpovědní doby je zaměstnanci s končícím pracovním poměrem nabídnuta varianta placeného volna, své pracovní povinnosti pak vykonává v pouze omezeném rozsahu nebo vůbec). - Pozn.

Amanda Bayer and Cecilia Elena Rouse

Diversity in economics profession : a new attack on an old problem

Různorodost v ekonomické profesi : nové řešení starého problému

The Journal of economic perspectives, Vol. 30 (2016), No. 4, p. 221-242

V roce 2014 bylo celkově uděleno v oboru ekonomie v USA 500 doktorských titulů, pouze 147 jich ale bylo uděleno ženám a jen 42 příslušníkům etnických menšin. Podle autorek nejsou ve Spojených státech ženy a příslušníci menšin dostatečně zastoupeni mezi ekonomy, což omezuje vývoj samotné disciplíny (např. se nevěnuje dostatečná pozornost určitým tématům). Autorky nejprve uvádějí výchozí data dokládající zastoupení žen a menšin v ekonomické profesi, dále popisují bariéry v rozvoji diverzity na straně nabídky i poptávky a argumentují, proč by se ekonomové různorodostí měli zabývat. Následně navrhuje různé přístupy, jak tento problém řešit (změna způsobu výuky, odstranění institucionálních bariér, podpora kariérních programů a mentoringu). - Pozn.

Addisu A. Lashitew

Employment protection and misallocation of resources across plants : international evidence

Ochrana zaměstnanců a neefektivní alokace zdrojů mezi továrnami : mezinárodní data

CESifo Economic studies, Vol. 62, (2016) No. 3, p. 453-490

Autor se zaměřuje na neefektivní alokaci produkčních faktorů mezi výrobními podniky. Dřívější výzkum podle něj poukázal na významný vliv tohoto jevu na snížení agregátní produktivity. Předložená studie poskytuje nová data (z 90 zemí) dokládající vliv ochrany zaměstnanců na neefektivní alokaci zdrojů mezi továrnami. K měření efektivity alokace autor využívá vnitroodvětvový rozptyl mezního produktu práce a souhrnné produktivity výrobních faktorů. Výsledky ukazují, že s rostoucími náklady na propuštění přebytečného pracovníka roste neefektivita alokace zdrojů. Autor dochází také k závěru, že vliv ochrany zaměstnanců na neefektivní alokaci je větší v případech podniků s inherentně vyšší mírou propouštění a v rostoucích či zmenšujících se odvětvích. - Pozn.

Giovanni Peri

Immigrants, productivity, and labor markets

Imigranti, produktivita a trhy práce

The Journal of economic perspectives, Vol. 30 (2016), No. 4, p. 3-29

Autor shrnuje aktuální trendy i směry výzkumu v oblasti migrace do USA a dalších vyspělých zemí, přičemž se zaměřuje na dopad migrace na trh práce. Až do 90. let pocházela většina imigrantů v USA z jiných vyspělých zemí, později se ale trend začal měnit. Velká část imigrantů nyní přichází ze středně rozvinutých zemí ve střední Americe, Východní Asii, Severní Africe a Středním Východu. Ze zemí původu odcházejí častěji vzdělanější a kvalifikovanější lidé. V 80. a 90. letech byl při analýze dopadů migrace na trh práce využíván tzv. "kanonický model", který imigraci vnímal jako změnu nabídky homogenní agregátní práce, a jehož výsledky byly omezené. Novější práce původní model rozvíjejí - imigrace je chápána jako změna nabídky heterogenní práce v kontextu všeobecné rovnováhy; modely počítají s tím, že existuje rozdíl mezi pracovními pozicemi, které bývají obsazovány domácím obyvatelstvem a pozicemi, které přijímají nově příchozí; že původní obyvatelstvo bere imigraci v úvahu při rozhodování a že imigrace může ovlivnit celkovou produktivitu v určitém regionu. - Pozn. -- Další články k tématu "Imigrace a trhy práce" viz str. 31, 57 a 83.

Jan Hildebrand, Frank Specht

Job-Boom ohne Ende : die Beschäftigtenzahl steigt auf Rekordhöhe. Ökonomen sind für 2017 optimistisch

Boom pracovních příležitostí nebere konce : počet zaměstnaných dosahuje rekordních výšin. Ekonomové jsou ohledně roku 2017 optimističtí

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 2 (4.1.2017), S. 1, 6-7

V roce 2016 došlo v Německu k meziročnímu nárůstu zaměstnaných o 429 tisíc na celkových 43,4 milionů osob. Počet nezaměstnaných v evidenci úřadů práce se oproti tomu pohyboval kolem 2,5 milionů osob, tedy na polovičních hodnotách oproti roku 2005. Podle v článku oslovených analytiků by trend stoupající zaměstnanosti měl pokračovat i v roce 2017 a německá hospodářská komora (DIHK) prognózuje vznik nejméně 450 tisíc nových pracovních míst. Co se týče zaměstnanosti žadatelů o azyl, kteří přišli do Německa zejména během uprchlické krize v roce 2015, tak kolem 120 tisíc osob z osmi nejčastějších zemí původu má zaměstnání a participuje na systému sociálního pojištění. Celkově si ale hledá práci dalších 406 tisíc uprchlíků, z nichž ovšem pouze 160 tisíc je v důsledku splnění jazykových a integračních kurzů již hlášeno na úřadech práce. -- K vývoji trhu práce v Itálii, Francii a Španělsku viz články na s. 7; k zatím nízkému nárůstu nekvalifikovaných pracovních míst na německém trhu viz Handelsblatt č. 20/2017 (27.1.2017), s. 11.

Andrew Palmer

Learning and earning : special report on lifelong education

Vzdělávání a vydělávání : zvláštní zpráva o celoživotním vzdělávání

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9023, centr. sect. (16 p.)

Aby ekonomiky zůstaly konkurenceschopné a daly málo kvalifikovaným pracovníkům i těm s vysokou kvalifikací stejnou možnost úspěš, musí jim během celého jejich produktivního života nabízet možnost vzdělávání. Tato zpráva podává přehled některých snah v oblasti propojení vzdělání a práce novými způsoby, a to jak usnadněním vstupu na trh práce, tak umožněním, aby se lidé během svých pracovních kariér naučili nové dovednosti. -- Viz i článek na s. 9.

Jana Drexlerová

Nelegální práce a její postih. (2.)

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 1, s. 29-33

Výskyt nelegální práce na pracovním trhu ČR je způsoben zejména motivací vyššího zisku a větší flexibility pro zaměstnance i zaměstnavatele při jejím výkonu, přináší s sebou ale i značná rizika a nejistoty. Autorka se v této části příspěvku věnuje nelegální práci cizinců a jejímu potírání. Nejprve definuje nelegální práci cizinců dle zákona o zaměstnanosti a dále rozebírá pravidla a podmínky pro legální výkon závislé výdělečné činnosti cizinců v ČR (zaměstnanecká karta a její evidence, modrá karta). Následně představuje kompetence v oblasti kontroly práv a povinností nelegálního zaměstnávání, samotnou kontrolní činnost kontrolních orgánů (Státní úřad inspekce práce, celní úřady)

i povinnosti zaměstnavatelů vzniklých v souvislosti se zaměstnáváním cizinců. Poté se zaměřuje na postihy za nelegální práci (sankce za výkon nelegální práce, trestné činy v souvislosti s nelegálním zaměstnáváním, institut správního vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců).

Kateřina Remsová

Ochrana zaměstnance ve světle mezinárodního práva soukromého a procesního

Právník, Sv. 155, (2016) č. 12, s. 1092-1111

Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní je v rámci ochrany zaměstnance způsobilé zajistit jednotný přístup k soudům a jednotné zacházení s právem. Článek se zaměřuje na ochrannou funkci procesních a kolizních norem stanovených pro oblast individuálních pracovních smluv a hodnotí, nakolik jsou způsobilé zajistit ochranu zaměstnanci jako straně fakticky i ekonomicky slabší. V procesní části autorka rozebírá právní úpravu soudní příslušnosti a jednotného zacházení se soudními rozhodnutími ve věcech individuálních pracovních smluv podle Nařízení Brusel Ibis (č. 1215/2012). V části kolizní analyzuje kolizní pravidla pro oblast individuálních pracovních smluv a imperativních norem upravených v Nařízení Řím I (č. 593/2008) o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. - Pozn.

Jana Drexlerová

Zaměstnávání cizinců. (1.)

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 1, s. 10-14

Bližší k právní úpravě zaměstnávání cizinců a k povinnostem spojeným se vznikem pracovněprávního vztahu cizince v České republice. Autorka upozorňuje, že český právní řád rozděluje zaměstnance ze zahraničí do dvou skupin v závislosti na míře omezení přístupu k zaměstnání na území ČR a práva a povinnosti cizinců se dále liší podle jejich pobytového statusu. Nejdříve seznamuje se zaměstnáváním občanů EU a jejich rodinných příslušníků, dále se zaměstnáváním občanů ze třetích zemí. Zmiňuje nutné podmínky k zaměstnání cizince, charakterizuje povolení k zaměstnání a žádost o vydání tohoto povolení. -- Viz také příspěvek v elektronickém čas. Daňový expert č. 5/2016 (listopad): <http://noviny.mfcr.cz/News/2016/11/07/A5ZA16050005.htm>.

Právo

By Joe Leahy

A Brazilian bribery machine

Brazilská úplatkářská mašinerie

Financial Times, Vol. 2016, No. 39357 (29.12.2016), p. 7

Brazilská společnost Odebrecht je největší stavební firmou v Latinské Americe, ale teď jí hrozí, že vejde ve známost spíš jako součást jedné z největších úplatkářských mašinerií v podnikové historii. Americké ministerstvo spravedlnosti popsalo systém, díky kterému si politici a úředníci v řadě zemí přišli na téměř 788 mil. USD, a spolu s brazilskými a švýcarskými úřady udělilo Odebrechtu rekordní pokutu ve výši minimálně 3,5 mld. USD. V článku se popisuje sofistikovaný systém, který trval od r. 2001, a odhaduje se, jaký dopad bude skandál mít na brazilskou vládu.

Jakub Hollmann

Co se změnilo v úpravě svěřenského fondu?

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 12, s. 34-36

Příspěvek blíže seznamuje se změnami, které přináší vládní novela občanského zákoníku z r. 2016 a zákon č. 368/2016 Sb. novelizující zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML), do oblasti svěřenských fondů. V souvislosti s novelizací občanského zákoníku, se zavedením evidence svěřenských fondů a s konstitutivní povahou zápisu do evidence dochází i k úpravě zákona č. 304/2013 Sb., rejstříkový zákon, který se má nově nazývat "zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů". Novelizace rejstříkového zákona přináší také zřízení evidence údajů o skutečných majitelích svěřenského fondu. V závěru autor hodnotí dopady zkoumaných změn. - Pozn.

Karel Marek

Dílo

Obchodní právo, Sv. 25, (2016) č. 12, s. 455-478

Nový občanský zákoník nově upravuje pojetí díla. Odstraňuje dřívější dualismus úpravy neobchodní a obchodní smlouvy o dílo. Autor se podrobně věnuje nové legislativě, zvláště smlouvám o dílo ve výstavbě. Na konci článku seznam vybraných důležitých judikátů týkajících se smlouvy o dílo (rozsudky a rozhodnutí Nejvyššího soudu).

Martina Pohanková

Dopad mezinárodních dohod o ochraně investic na pravomoci ČNB

Právník, Sv. 155, (2016) č. 12, s. 1074-1091

Příspěvek nejprve krátce popisuje dohody o ochraně investic, fungování mezinárodního investičního práva a rozebírá otázku přičitatelnosti jednání státu v investičním právu. Poté rozebírá pravomoci České národní banky a typické hmotněprávní standardy investičních dohod za účelem posouzení, zda jednání uskutečněné v rámci výkonu některé z pravomocí ČNB může vyústit v porušení investiční dohody. Vývoj změn v obsahu investičních dohod je ilustrován na příkladu návrhu dohody TTIP. Hlavní část příspěvku analyzuje možné dopady činnosti ČNB na zahraniční investory. Autorka poukazuje na rizika, která mohou v souvislosti s investiční ochranou při činnosti v rámci dozorové a následně makroobezřetnostní, devizové a měnové pravomoci ČNB vyvstat, a to s ohledem na znění investičních dohod uzavřených ČR a na relevantní probíhající nebo uzavřené spory a z nich vyplývající závěry arbitrážních tribunálů. Zdůrazňuje, že investiční dohody ČR vesměs neobsahují výjimky vztahující se k regulatorice finančního a měnového trhu a že je potřeba při činnostech ČNB věnovat těmto mezinárodním instrumentům a z nich plynoucím omezením dostatečnou pozornost. - Pozn.

Michal Petr

Je po 25 letech právní úprava zakázaných dohod skutečně harmonizovaná?

Antitrust, Sv. 2016, č. 3, s. 68-75

Příspěvek rozebírá otázku míry harmonizace českého a unijního právního režimu v oblasti ochrany hospodářské soutěže, zejména v oblasti zakázaných dohod. Nejprve představuje zákonné vymezení zakázaných dohod a jejich negativních účinků v soutěžním právu, věnuje se terminologickým rozdílům českých a unijních dokumentů a srovnává definice zakázaných dohod v českém zákoně o ochraně hospodářské soutěže do r. 2009 a po novelizaci v r. 2009. Poté analyzuje, zda je unijní koncept jediného trvajících porušení (single continuous infringement) u dlouhodobých protisoutěžních deliktů slučitelný s českým konceptem pokračujícího resp. trvajících deliktu. Zjišťuje také, zda požadavky, které české správní právo klade na vymezení skutku ve výroku rozhodnutí, odpovídá unijní praxi. Dále porovnává odchylky u tzv. dohod menšího významu (bagatelních dohod) a pravidla de minimis a v oblasti horizontálních a vertikálních dohod. V závěru konstatuje, že přinejmenším od novely z r. 2009 můžeme české a unijní soutěžní právo pokládat za harmonizované, i přes některé otázky působící výkladové potíže. - Pozn.

Jan Tuláček

Legální kopie v autorském právu

Bulletin advokacie, Sv. 2016, č. 12, s. 38-40

Autor se zabývá otázkou, jaká je právní situace nakladatele či vydavatele neperiodických tiskovin v souvislosti s volným užitím díla, jak je upraveno autorským zákonem. - Pozn.

Přemysl Raban

Mimosoudní rozhodování spotřebitelských sporů a rozhodčí řízení

Obchodní právo, Sv. 25, (2016) č. 11, s. 402-418

1.12.2016 nabyt účinnosti zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. V souvislosti s tímto zákonem proběhla i převratná změna v alternativním rozhodování spotřebitelských sporů, provedená doprovodným zákonem č. 258/2016 Sb., který nabyt účinnosti současně. Autor projednává novinky, které přináší nová legislativa, a porovnává ji s legislativou EU (především Směrnicí o alternativním řešení spotřebitelských sporů č. 2013/11/EU). - Pozn.

Marie Zámečnicková

Některé vady zákonodárného procesu v judikatuře Ústavního soudu

Správní právo, Sv. 49, (2016) č. 8, s. 489-508

Příspěvek se zabývá procedurálními vadami zákonodárného procesu jakožto důvodem pro zrušení zákona Ústavním soudem. Autorka nejdříve rozděluje vady do tří kategorií, v rámci kterých rozebírá jednotlivé nálezy Ústavního soudu. První kategorie zahrnuje tzv. ryze technické vady legislativního procesu a nálezy týkající se zejména opakování hlasování na půdě Poslanecké sněmovny. Do druhé kategorie vad v podobě využití či zneužití institutů zákonodárného procesu řadí nálezy týkající se tzv. přílepků, sběrných novel a komplexních pozměňovacích návrhů. Třetí kategorie vad spočívajících v omezení parlamentní debaty vychází z nálezů, v nichž ÚS řešil postavení opozice v parlamentu, její práva a možnosti jejich omezení a omezení rozpravy obecně. Autorka se snaží nalézt tenkou hranici mezi vadami, které jsou ze strany ÚS ještě akceptovatelné a těmi, které již nutně představují derogační důvod. V závěru pak shrnuje vývoj názorů Ústavního soudu na pravidla zákonodárného procesu v čase a konstatuje, že přístup ÚS k posuzování tohoto procesu prošel v čase mnohými proměnami. - Pozn.

Ljubomír Drápal, Martin Šešina

Povinný díl a jeho vypořádání

Ad Notam, Sv. 22, (2016) č. 6, s. 15-20

Bližší k institutu povinného dílu v současném dědickém právu, k jeho velikosti a podobě i osobě nepominutelného dědice. Poté charakteristika postavení nepominutelného dědice, jeho seznámení se závětí a procesní postavení i účast nepominutelného dědice v řízení o pozůstalosti. Dále ke způsobům vypořádání povinného dílu, rozdílu mezi odbytným a povinným dílem, vydědění nepominutelného dědice a k rozhodování o povinném dílu v řízení před obecným soudem.

Hana Gawlasová, Matúš Huba

Pseudonymizace klíčem k odlehčení požadavků GDPR na správce a zpracovatele

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 12, s. 64-65

Evropské Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation, GDPR), které od května 2018 nahradí směrnici o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, přináší institut pseudonymizace. Výsledkem procesu pseudonymizace je oddělení údajů, které jsou přímými identifikátory (např. jméno, rodné číslo, kontaktní informace) a některých nepřímých identifikačních údajů (např. věk, PSČ, pohlaví, vzdělání), jejichž kombinací by bylo možné identifikovat dané osoby. Článek rozebírá způsoby, jakým pseudonymizace usnadňuje plnění požadavků na nakládání s osobními údaji ze strany správců a zpracovatelů osobních údajů. -- Viz také další příspěvek na s. 65.

Eva Janečková

Registr smluv a ochrana obchodního tajemství

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 3, s. 32-35

Zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv, nabyt účinnosti 1.7.2016. Podle něj se zveřejňují všechny soukromoprávní smlouvy (objednávky) a smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, které povinný subjekt uzavřel ode dne účinnosti zákona a jejichž hodnota je vyšší než 50 tisíc korun bez DPH. Z této povinnosti existují výjimky a autorka se podrobněji zaměřuje na výjimku související s ochranou obchodního tajemství. Definiuje obchodní tajemství dle občanského zákoníku a uvádí, že díky § 3 mohou být informace označené kteroukoliv ze smluvních stran za obchodní tajemství vymazány a nebudou následně zveřejňovány. Zabývá se také povinností vložit metadata do registru smluv a oprávněním k vyloučení některých metadat s ohledem na obchodní tajemství. - Pozn.

Peter Leasure

The Foreign Corrupt Practices Act and the benefits of voluntary disclosure

Zákon o zahraničních korupčních praktikách a výhody dobrovolného přiznání

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 916-931

Americké vládní agentury mohou při stanovení pokuty při porušení zákona o zahraničních korupčních praktikách brát v úvahu jako polehčující okolnost dobrovolné přiznání se firmou (voluntary disclosure). Různí autoři nicméně poukázali na to, že na dobrovolné přiznání se k úplatku není brán

ohled a že někdy dokonce přiznání může i přitížit. Autor v článku na základě průzkumu dosavadních případů zjišťuje, že k dobrovolnému přiznání je přihlíženo, ale pouze do určité výše úplatku. - Pozn.

Statistika. Demografie. Sociologie

Olena Ovchinnikova

Cluster analysis in the study of migration

Klastrová analýza při studiu migrace

Ekonomické rozhledy, Vol. 45, (2016) No. 4, p. 478-491

Příspěvek se zaměřuje na využití metod klastrové analýzy při vícerozměrném kvantitativním výzkumu migračních procesů a problematice řízení migrace. Autorka nejprve stručně seznamuje s teoretickými otázkami výzkumu migračních toků a s teoretickým pohledem na klastrovou analýzu. Dále uplatňuje tuto statistickou analýzu pro tvorbu regionálních klastrů ve Chmelnycké oblasti Ukrajiny a hodnotí strukturu a dynamiku migrace ve zkoumaném regionu.

Ondřej Šimpach, Jitka Langhamrová

Demografické projekce aneb jak se liší výsledky z pohledu použití deterministických a stochastických modelů

Fórum sociální politiky, Sv. 10, (2016) č. 6, s. 8-26

Článek poukazuje na dva možné přístupy (deterministický a stochastický), kterými je možno konstruovat demografické projekce. Svou podstatou se významně liší, přičemž největší odlišnost autoři spatřují v zohledňování expertních úsudků v případě deterministických modelů a absenci systematických chyb v případě stochastických modelů. Deterministické modely bývají často optimističtější než modely stochastické. Dále autoři představují několik v současné době dostupných variant populačních projekcí ČR do r. 2050, které byly dosaženy v rámci výzkumu několika institucí a modelovány pomocí různých přístupů. Porovnávají pět scénářů demografických projekcí podle metodiky Eurostatu, tři podle Českého statistického úřadu a tři podle katedry demografie FIS VŠE v Praze a diskutují jejich výsledky a potenciální dopady.

Pablo M. Pincheira, Carlos A. Medel

Forecasting with a random walk

Prognózování s náhodně vyvíjející se proměnnou

Finance a úvěr, Vol. 66, (2016) No. 6, p. 539-564

Autoři se zabývají využitím procedur s jednotkovými kořeny (unit roots) v modelech časových řad se stacionární cílovou proměnnou. Jejich simulace mj. ukazují, že dlouhodobě stabilní (stacionární) procesy mohou být lépe predikovány s využitím prognóz založených na jednotkových kořenech než s využitím předpovědí vycházejících z modelu, který je sice správně specifikován, ale podléhá vyšší míře parametrické nejistoty. Autoři své zkoumání empiricky dokládají na prognózách inflace v rámci vzorku vyspělých zemí (Kanady, Švédska, Švýcarska, Spojeného království a USA). - Pozn.

Timo Hener

Unconditional child benefits, mothers' labor supply, and family well-being : evidence from a policy reform

Nepodmíněné přídatky na děti, nabídka práce matek a rodinný blahobyt : důkazy na základě reformy politiky

CESifo Economic studies, Vol. 62, (2016) No. 4, p. 624-649

Autor si klade otázku, jak úspěšná je politika nepodmíněných přídatků na děti ve zvyšování blahobytu domácností v Německu. Využívá přitom data v souvislosti s významnou reformou v této oblasti z poloviny 90. let. Výsledky analýzy potvrzují, že přídatky na děti vedou k výrazné redukci nabídky práce matek. Zkoumaná politika je tak méně efektivní při zlepšování rodinných financí a v důsledku toho drahá pro daňové poplatníky, protože růst dávek je doprovázen negativní reakcí nabídky práce. Na druhou stranu existují přesvědčivé důkazy, že se zlepšila investice času rodičů do jejich dětí. Právě tento efekt si podle autora zaslouží další zkoumání. - Pozn. -- Viz také ostatní články tohoto čísla časopisu, které se věnují ekonomii rodin.

Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová

Vývoj indexu závislosti seniorů při navrhované změně důchodového věku a různých variantách demografického vývoje

Fórum sociální politiky, Sv. 10, (2016) č. 6, s. 27-32

Ve většině evropských zemí dochází v posledních desetiletích ke zvyšování podílu seniorů v populaci a ke snižování podílu osob v produktivním věku. Poměr počtu osob v poproduktivním a produktivním věku vyjadřuje index závislosti seniorů a ten je určitou charakteristikou finančního zatížení důchodového systému. Článek představuje vývoj hodnot indexu závislosti seniorů při různých variantách demografického vývoje a různých variantách vývoje důchodového věku po r. 2030 v ČR. Autor shrnuje vývoj důchodového věku v dnešní ČR od r. 1948 do současnosti, seznamuje s hlavními výsledky projekce demografického vývoje a předkládá zjištěné závěry. Zhruba do r. 2030 je vývoj sledovaných charakteristik poměrně stabilní, vliv stárnutí populace je kompenzován pokračujícím postupným zvyšováním důchodového věku, ale poté dochází k nárůstu hodnot indexu závislosti seniorů. Zejména při zastropování důchodového věku na úrovni 65 let by se jednalo o nárůst indexu poměrně výrazný.

Účetnictví

David Mareš

Accounting and controlling business management system

Systém účetního a controllingového řízení podniku

Acta VŠFS, Vol. 10 (2016), No. 2, p. 126-141

V článku je zkoumán z teoretického hlediska účetní systém, jeho role v podniku a napojení na další subsystémy podnikového informačního systému. Autor určuje vstupy a výstupy účetního systému, jejich využití interními i externími uživateli, a následně se zabývá účetním systémem a jeho vazbou na CRM (Customer Relationship Management). Plný text dostupný z: <http://www.vsfs.cz/?id=1042>

Miloš Mařík, Pavla Maříková

Analýza častých chyb znaleckých posudků se zaměřením na oblast oceňování podniku

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 22, (2016) č. 3-4, s. 3-15

V současné době je zpracováván nový zákon o znalcích a pracuje se i na novém zákonu o oceňování. Nové zákony by měly přinést značné zásahy do dosavadní znalecké praxe, zejména pak u oceňování majetku. Autoři zastávají názor, že východiskem takovýchto změn by neměla být pouze dosavadní zkušenost zpracovatelů nových zákonů, ale též podrobnější analýza dosavadního stavu věcí. Vysoká škola ekonomická, Katedra financí a oceňování podniku a Institut oceňování majetku se nyní snaží alespoň dodatečně doplnit východiska připravovaných zákonů konkrétními analýzami úrovně znaleckých posudků, které se zatím opírají zejména o diplomové práce, a do budoucnosti předpokládají i zpracování práce disertační. Cílem článku je stručně analyzovat hlavní slabé body, které se projevují v praxi oceňování podniků v ČR. - Pozn.

Astrid Gundel, Peter Hommelhoff, Georg Lanfermann

Der einheitliche Abschlussprüfer in Konzernierten Unternehmen von öffentlichem Interesse

Jednotný auditor v koncernových podnicích veřejného zájmu

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 4, S. 171-178

Nařízení EU č. 537/2014 zpřísnilo pravidla pro provádění auditu v tzv. subjektech veřejného zájmu (bankách, pojišťovnách a jiných podnicích s aktivitami na kapitálovém trhu). Především byla ztížena možnost pověření jedné auditní společnosti kontrolou všech částí koncernu (zavedením povinné rotace auditorů a zákazem poskytování neauditních služeb již rok před plánovaným auditem). Zcela zakázán však jednotný audit rozhodně není a pro řadu podniků navíc stále skýtá nemalé výhody. Autoři článku analyzují stávající právní stav na unijní a německé úrovni a předkládají návrhy vnitřních mechanismů, pomocí nichž bude jednotný audit v rámci koncernu realizovatelný. - Pozn.

Stefan Bischof, Robert Link, Alexander Staß

DPR-Prüfungsschwerpunkte 2017

Hlavní body k auditu stanovené Německým úřadem pro kontrolu účetnictví pro rok 2017

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 3, S. 77-83

Dne 3.11.2016 zveřejnil Německý úřad pro kontrolu účetnictví (DPR) seznam priorit, na něž se bude zaměřovat v rámci své kontroly kapitálových společností v roce 2017. Podobně jako Evropský úřad pro cenné papíry a trhy (ESMA) bude DPR v účetních závěrkách vyžadovat: přehlednou prezentaci měřitelných veličin hospodářské činnosti; rozlišování mezi finančními nástroji spojenými s vlastním kapitálem podniku a závazky emitentů finančních nástrojů; dodatečné údaje o dopadech užití nových mezinárodních účetních standardů (IFRS 15, IFRS 9 a IFRS 16). V rámci svých národních priorit se pak DPR bude zajímat o majetkové podíly v jiných podnicích a spíše než na testování goodwill-impairment se bude více zaměřovat i na prověřování asset-impairment. - Pozn.

Werner Widmann

Über Rechnungen nach den EuGH-Urteilen in den Rs. Senatex und Barlis

O fakturách po rozsudcích Soudního dvora EU v kauzách Senatex a Barlis

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 1, S. 18-24

K rozsudkům Soudního dvora Evropské unie z 15.9.2016 (C-518/14 - Senatex a C-516/14 - Barlis 06), podle nichž i faktury nesplňující všechny formální náležitosti mohou daného plátce DPH opravňovat k uplatnění odpočtu daně na vstupu, jsou-li platby a poskytnuté služby zjevné z další dokumentace. Autor článku se zabývá dopady této judikatury na praxi německých finančních úřadů a finančních soudů. - Pozn. -- K tématu viz také Der Betrieb sv. 70, (2017) č. 5, s. 212-215.

Spyridon Repousis

Using Beneish model to detect corporate financial statement fraud in Greece

Využití Beneishova modelu k odhalení podvodů ve firemních finančních výkazech v Řecku

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 1063-1073

Autor se v článku snaží identifikovat výskyt podvodů ve finančních výkazech pomocí tzv. Beneishova-M modelu. Zkoumán byl soubor dat obsahující údaje o 25 468 společnostech v Řecku za období 2011-2012. U přibližně třetiny vzorku (8468 firem) vyšlo skóre, které naznačuje pravděpodobnost podvodu. Dále autor ověřuje pomocí regresních a korelačních metod hypotézy o vztazích mezi dílčími indikátory modelu a tendencí manipulovat s výkazy ("earning management").

Veřejná správa

Ivana Schneiderová

Administrativní zátěž obcí se týká i oblasti finančního účetnictví

Moderní obec, Sv. 22, (2016) č. 11, s. 24-25

Autorka kriticky popisuje nadměrnou administrativní zátěž, se kterou se musí vyrovnávat účetní a hospodáři zvláště v malých obcích v oblasti finančního účetnictví. Kritika se týká nejvíce veřejného opatrovnictví, Pomocného analytického přehledu (PAP), četnosti výkazů, častých kontrol obcí, e-mailové korespondence a náročnosti získání informací, povinných statistických hlášení, častých změn legislativy, pozdního vydávání předpisů a právní nejistoty. Za příklad dokonalé zbytečnosti autorka označuje procesy související s povinnostmi obcí zpracovávat přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Michal Vítek

Novela § 19a ZOHS, aneb realističnost ruku v ruce s roztržitostí

Antitrust, Sv. 2016, č. 3, s. 79-82

Článek rozebírá českou právní úpravu problematiky zásahů orgánů veřejné správy do hospodářské soutěže v souvislosti s novelizací zákona o ochraně hospodářské soutěže (novela č. 293/2016 Sb. nabyla účinnosti 19.10.2016). Autor vyhodnocuje dosavadní právní i faktický stav v této oblasti a představuje změny v § 19a zákona č. 143/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Uvádí, že účinností novely dojde k nahrazení odst. 1 zkoumaného paragrafu zákona dvěma novými odstavci, z nichž první se zabývá hmotněprávní stránkou a druhý stránkou procesněprávní. Jako nejzásadnější novinku zmiňuje jisté změkčení ochrany hospodářské soutěže, připuštění i jiných zájmů, které zasluhují

ochranu zákona, a tedy příklon k realistickému pohledu na činnost orgánů veřejné správy. Významnou změnou je také dvoustupňovost posuzování, zda k narušení došlo bez ospravedlnitelného důvodu. Správní delikt spočívající v narušení hospodářské soutěže orgány veřejné správy je nově rozšířen o nové skutkové podstaty. - Pozn.

Jaroslav Krecht

Právo na informace a ochrana soukromí

Právní rozhledy, Sv. 24, (2016) č. 23-24, s. 845-847

Příspěvek se zaměřuje na informace, které jsou občanům povinny poskytovat o svojí činnosti státní orgány a orgány územní samosprávy dle Listiny základních práv a svobod a za podmínek stanovených zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Autor se zvláště věnuje informacím, které se dotýkají soukromí osob, jež je chráněno zákonem (zejména dotazy na pobírané platy a odměny pracovníků uvedených orgánů) a předkládá pochybnosti, v jakém rozsahu lze dotazy tohoto typu uspokojovat. Seznamuje s rozhodnutím NSS, dle kterého se informace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků podle § 8b zákona č. 106/1999 Sb. zásadně poskytují. V návaznosti na to rozebírá úpravu ochrany soukromí a otázku proporcionality v novém občanském zákoníku i z hlediska zákona o ochraně osobních údajů. Vyvozuje, že nový občanský zákoník na tomto úseku přinesl změny, které se týkají posuzování míry ochrany obou právních statků, tj. nejen svobody požadovat informace, ale současně i ochrany soukromí osob, jichž se týkají. - Pozn.

Richard Pomahač

Reforma státní služby a správního soudnictví v České republice : kritické zhodnocení

Scientia et Societas, Sv. 12, (2016) č. 4, s. 89-98

Analýza vývoje veřejné správy se zaměřením na systém státní služby a správní soudnictví. Jak zákon o státní službě, tak Nejvyšší správní soud a správní senáty krajských soudů jsou relativně mladé instituce v našem právním řádu, respektive soudní soustavě. Obě ale již vyvolaly nemalé kontroverze mezi odbornou veřejností. V případě státní služby autor očekává pokračující vysokou administrativní náročnost její plné implementace a množství služebních sporů. Je také otázkou, zda v budoucnu nevzniknou tlaky na změkčení určitých pravidel nebo na srovnání rozdílů mezi služebním režimem státních úředníků a úředníků krajských a místních samospráv. Správní soudnictví se zase potýká s problémem stále obtížnějšího přezkumu správních rozhodnutí z důvodů jejich stoupající kvantity a komplikovanosti. I zde se proto otevírá prostor pro další reformu, která by vedla k vyšší koordinaci rozhodování v rámci této soustavy. - Pozn.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 1

Při budování města je důležitá kontinuita záměrů a zodpovědnost za svěřené prostředí - rozhovor s městskou architektkou Z. Vydrovou (s. 2-5); Kdo je to městský architekt? V čem může zastupitelům obce či města pomoci? (s. 6-9); Hranice: dvakrát více kultury, o třetinu bezpečnější (s. 10-13); Češi si stačí sami se sebou, všímá si právník, který nás dovedl do EU - rozhovor s advokátem A. Verným (s. 16-21); Znojmo: město s přívlastkem (s. 22-25); Žádné další tisíce migrantů denně. Majitelé ubytoven přišli o zisk - imigrační vlna v Německu (s. 26-27).

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 2

Hodinu za hodinu. Nápad na výměnnou pomoc nadchl lidi od Aše po Zlín (s. 2-5); SOUSEDÉ plus slaví pět let. Češi upravili rakouský model a zapojit chtějí i mladé (s. 6-7); K výraznému zvýšení ceny vody letos nedojde (s. 8-9); Bilance Institutu pro veřejnou správu Praha za rok 2016 (s. 14); Začíná projekt, který podpoří profesionální a kvalitní státní službu (s. 15-18); Outsourcing ve veřejném sektoru (s. 20-23); Pro komunální politika jsou úřednické zkušenosti doslova přidanou hodnotou, říká Jiří Hořánek (s. 24-27).

Veřejné finance. Rozpočet

Bundesministerium der Finanzen

Asyl- und Flüchtlingspolitik aus Sicht des Bundeshaushalts

Azylová a uprchlická politika z pohledu spolkového rozpočtu

Monatsbericht des BMF, Jg. 2017, Nr. 1, S. 6-16

Článek shrnuje výdaje plynoucí z německého státního rozpočtu v roce 2015 a 2016 na humanitární pomoc a podporu obcí, spolkových zemí i centrálních institucí v souvislosti s uprchlickou krizí včetně následného sociálního zabezpečení a integrace žadatelů o azyl. Účast státu byla jak přímá v podobě mimořádných rozpočtových opatření, tak nepřímá ve formě daňových úlev za dobrovolnickou činnost a bezplatného pronájmu federálního majetku jednotlivým spolkovým zemím a obcím. Pro rok 2017 jsou plánovány státní výdaje spojené s migrací ve výši 21,3 miliard eur (v roce 2016 se podle předběžných odhadů pohybovaly na 21,7 miliardách eur). - Pozn.

Karel Janda

Audit hospodaření obce

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 1, s. 63-67

Bližší povinnost obcí zajistit externí přezkoumání svého hospodaření. Autor nejprve seznamuje s právní úpravou hospodaření obce a jeho přezkoumávání dle zákona o obcích a zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Dále rozebírá předmět, pravidla a postup tohoto přezkoumávání, uvádí, kdo přezkoumání provede a jaká jsou práva a povinnosti kontrolorů. Následně shrnuje práva a povinnosti kontrolované obce a charakterizuje zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce a její povinné záležitosti. Věnuje se také přezkoumání hospodaření statutárním auditorem nebo auditorskou společností. Zmiňuje dozorovou pravomoc ze strany ministerstva financí i sankce za porušení povinností obce ve formě pořádkové pokuty.

Ruth Berschens, Jan Hildebrand

Brüssel will selbst kassieren : die EU-Finzen der Zukunft

Brusel chce sám inkasovat : finance Evropské unie budoucnosti

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 9 (12.1.2017), S. 1, 4-5

Evropský komisař pro rozpočet Günther Oettinger a bývalý italský předseda vlády Mario Monti navrhuji rozšíření příjmové struktury rozpočtu Evropské unie. Podle Montiho by navíc pro rozpočtové období od roku 2021 neměl být chod EU financován výhradně příspěvky členských států, ale některé daně by do něj mohly plynout přímo (např. spotřební daně na pohonné hmoty, ekologické daně či případná daň z finančních transakcí). -- K tématu viz také komentář v Handelsblatt č. 10/2017 (13.1.2017), s. 14.

Kenneth Rogoff

Das Trump-Defizit

Trumpovský deficit

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 25 (5.2.2017), S. 72

Při pohledu do nedávné historie USA je podle bývalého hlavního ekonoma MMF K. Rogoffa možné vyvrátit zavedenou představu, že republikánské administrativy prováděly přísnou fiskální politiku a ty demokratické "si žily nad poměry". Opak je pravdou a v případě kabinetu nového prezidenta D. Trumpa a republikánské většiny v Kongresu lze také spíše očekávat nové kolo růstu výdajů a zadlužení státu. Bude-li navíc nárůst zadlužení masivní, může dojít při vyšším hospodářském růstu a inflaci k prudkému růstu světových úrokových sazeb. Pokud zároveň nebudou realizována protekcionistická opatření, budou z toho mnozí jistě profitovat. Již nyní vysoce zadlužení aktéři na světových trzích jako Itálie či podniky z rozvíjejících se ekonomik se ale mohou dostat do potíží.

Milan Půček, Michal Plaček, František Ochraňa

Do the data on municipal expenditures in the Czech Republic imply incorrectness in their management?

Vykazují data o výdajích obcí v ČR riziko manipulace?

E+M *Ekonomie a Management* = *Economics and Management*, Vol. 19, (2016) No. 4, p. 89-103

Autoři se zaměřují na řízení obecních financí a na efektivní systém kontroly veřejných výdajů místní správy. Za použití Benfordova testu analyzují obecní výdaje v České republice v r. 2012 a formulují závěry s ohledem na zvýšení efektivity kontrolního systému těchto výdajů. Empirická analýza potvrdila vhodnost použití Benfordova testu při zkoumání obecních výdajů jako nástroje pro počáteční odhalení údajů s vyšší pravděpodobností nesprávného nakládání s veřejnými výdaji.

Fiscal cryogenics : fiscal rules

Fiskální kryogenika : fiskální pravidla

The Economist, Vol. 421, (2016) No. 9020, p. 65

Nejznámějším a také nejméně oblíbeným fiskálním pravidlem je Pakt stability a růstu, přijatý v eurozóně. Taková pravidla jsou však nyní běžná i v rozvíjejících se ekonomikách. Podle posledního sčítání MMF mělo v roce 2014 celkem 56 rozvojových zemí nějaká fiskální pravidla, přičemž patnáct z těchto zemí (jako příklad se uvádí Brazílie) zavedlo limity na růst veřejných výdajů. Zmíněny jsou také zkušenosti Chile, Peru a Kolumbie.

Luděk Tesař

K rozpočtům obcí na rok 2017 : ten moudrým obcím a městům nabídne skvělou budoucnost

Moderní obec, Sv. 22, (2016) č. 11, s. 22-23

Autor hodnotí hospodářské (především rozpočtové) vyhlídky obcí na rok 2017 v rámci makroekonomického kontextu v ČR. Ty jsou podle něj velmi příznivé a skýtají obcím mnohé příležitosti. Dává obcím taktéž doporučení, která zahrnují mj. rychlou obnovu majetku, optimalizaci a reorganizaci společností měst a obcí či využití úvěrového rámce ke krytí investic. Naopak obce odrazuje od pasivního vyčkávání na dotace či od výstavby sociálních bytů.

Martin Greive, Donata Riedel, Klaus Stratmann

Kabinet streitet um Überschüsse : das Bundesfinanzministerium warnt vor neuen Haushaltslöchern im Jahr 2018

Kabinet se pře o přebytky : Spolkové ministerstvo financí varuje před děrami ve státním rozpočtu v roce 2018

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 15 (20.1.2017), S. 3, 10-11

Rok 2016 skončil pro německý spolkový rozpočet přebytkem 6,2 miliard eur. Po zveřejnění této bilance se nejen na úrovni vlády rozhořela diskuse o využití těchto prostředků. Zatímco spolkový ministr financí W. Schäuble chce spíše snížit státní dluh či navýšit rozpočtové rezervy, vicekancléř a ministr hospodářství S. Gabriel prosazuje zvýšení investic zejména do digitální infrastruktury. Zvýšení investic od státu požadují i někteří ekonomové s poukazem na jejich více než jednu dekádu trvající záporné saldo a klesající hodnotu veřejného majetku. -- K tématu viz také rozhovor s parlamentním státním tajemníkem BMF J. Spahnem na s. 11; analýzy o rozpočtové bilanci za rok 2016 viz podrobněji Monatsbericht des BMF č. 1/2017, s. 39-57.

Andrej Babiš

Prognóza hospodaření obcí v příštím roce je optimistická

Moderní obec, Sv. 22, (2016) č. 11, s. 6

Ministr financí ve svém článku hodnotí hospodaření obcí a dokládá své hodnocení řadou údajů (mj. předpokládanou výší přebytku za rok 2016 i 2017, předpokládaným procentuálním nárůstem příjmů v těchto letech, výší úspor na účtech obcí). Hodnocení vyznívá velmi pozitivně, přičemž se autor neobává, že by obce byly zásadním způsobem ovlivněny zavedením fiskálního pravidla pro obce a kraje. Obce by se tedy neměly bát v příštích letech rozumně investovat.

Věra Kameníčková

Příprava rozpočtu a výsledky jeho plnění v praxi českých obcí

Moderní obec, Sv. 22, (2016) č. 11, s. 20-21

Autorka klade důraz nejen na přípravu rozpočtu, ale i na jeho průběžné vyhodnocování a kontrolu jako na zásadní aspekty hospodaření obcí. Uvádí, že schodek rozpočtu nemusí signalizovat problémy a je důležité, z čeho je takový schodek financován (zda z úbytku úspor či z úvěrů). Porovnávána jsou také data o saldech schválených rozpočtů a jejich plnění podle velikostních kategorií obcí.

A. Juškov, N. Oding, L. Savul'kin

Rol' subvencí v rossijskoj sisteme bjudžetnogo federalizma

Úloha subvencí v ruském systému rozpočtového federalismu

Voprosy ekonomiki, Sv. 2016, no. 10, s. 49-64

V článku se zkoumá úloha subvencí, jednoho z hlavních druhů mezirozpčtových transferů, v ruském systému rozpočtového federalismu. Je popsána struktura, dynamika subvencí a hlavní trendy mezirozpčtových transferů v posledních 15 letech. Je prezentována nová typologie subvencí, založená na třech kritériích - objemu, složitosti metodik výpočtu a frekvenci jejich změn, a také podrobná klasifikace nejvýznamnějších subvencí. Dochází se k závěru o účelnosti dalšího využití subvencí jako prvku rozpočtového federalismu. - Pozn.

Running on empty : local government

Běh naprázdno : místní správa

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9025, p. 24-25

Úsporná fiskální politika v Británii dopadá na obecní finance. Nejvíce musí šetřit Ministerstvo pro obce a místní správu, které poskytuje místním radám většinu jejich financí, a tak výdaje místních úřadů budou letos o 22 % nižší než v roce 2010. Úřady se snaží šetřit jak se dá, ale blíží se už hranici možností. Nemohou jít příliš cestou zvýšení daní, protože převážná většina daní je v Británii vybírána centrálně.

Životní prostředí

Dalia Štreimikienė, Ilona Ališauskaitė-Šeškienė

Comparative assessment of external costs and pollution taxes in Baltic states, Czech Republic and Slovakia

Komparativní vyhodnocení externích nákladů a ekologických daní v pobaltských státech, České republice a na Slovensku

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 19, (2016) No. 4, p. 4-18

Studie zkoumá a porovnává externí náklady znečištění ovzduší a daně ze znečištění ovzduší v pobaltských státech, ČR a na Slovensku a hodnotí míru internalizace externích nákladů a jejich dopad na znečištění ovzduší klasickými polutanty. Zaměřuje se také na porovnání speciálních politik k internalizaci externích nákladů a opatření ke snižování vzdušného znečištění způsobeného výrobou a spotřebou energie. Autorky zjišťují, že ČR má nejvyšší externí náklady spojené se znečištěním ovzduší mezi zkoumanými zeměmi a zároveň má v r. 2015 nejnižší zdanění odpovídajících znečišťujících látek a nejnižší příjmy z daní ze vzdušných polutantů v poměru k HDP.

Životní úroveň

Fat tails : inequality

Ve prospěch bohatších : nerovnost

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9022, p. 30-31

Příjmová nerovnost je v Americe vyšší než v kterékoliv jiné bohaté zemi. Panuje přesvědčení, že střední třída chudne, ale není to pravda, protože většina benefitů federální politiky je zaměřena více na osoby se středními příjmy než na chudé. Jedním příkladem je srážka na dani u úroků z hypoték, která teď stojí federální rozpočet o něco více než vlajkový program proti chudobě EITC (earned income tax-credit). Také program Medicare, který nabízí zdravotní pojištění pro osoby nad 65 let bez ohledu na

jejich příjmy, více prospívá střední třídě. Zato ekonomická záchranná síť pro ty nejchudší zůstává podle mezinárodních standardů nebezpečně tenká.

Kupní síla nám pěkně roste

Profi poradenství & finance, Sv. 4, (2016) č. 12, s. 30

Příspěvek seznamuje s výsledky studie společnosti GfK porovnávající kupní sílu obyvatel ze 42 evropských států. Kupní síla Čechů se zvýšila meziročně téměř o 500 eur na 7800 eur ročně, roste už třetím rokem a nyní je nejvyšší za posledních deset let. Přesto ale průměr EU doháníme pomalu, průměrný Čech si může koupit jen 57 % toho, co průměrný Evropan. Příspěvek přináší porovnání kupní síly v ČR s ostatními zkoumanými státy (ČR je na 26. místě) a regionální pohled na vývoj kupní síly v Česku. Krátce jsou zmíněny regionální rozdíly v disponibilních příjmech na osobu v Evropě.

Martina Kláseková

Slováci rekordne sporia, no patria k najchudobnejším v Únii

Trend, Sv. 27, (2017) č. 3, s. 54-56

Autorka vychází z aktuálně zveřejněných výsledků průzkumu ECB na úrovni eurozóny, který zkoumal čisté bohatství domácností dle stavu v r. 2014 v mezinárodním porovnání. I přes narůstající dynamiku vkladů mají Slováci třetí nejmenší bohatství v eurozóně. Autorka upozorňuje na výrazný propad hodnoty čistého majetku domácností oproti první vlně průzkumu v r. 2010 a analyzuje důvody, které za tímto vývojem stojí. Jako nejcitlivější faktor ovlivňující bohatství domácností v SR identifikuje ceny na realitním trhu. Zdůrazňuje také menší majetkovou nerovnost v SR, zvyšující se zadlužení a dále se zaměřuje na odlišnosti struktury a objemu finančního majetku mezi slovenskými domácnostmi a ostatními zeměmi eurozóny. Hodnotí situaci v oblasti pravidelného investování, fondového investování a spoření na důchod na Slovensku a připojuje některá doporučení ke zvyšování finančních aktiv domácností.

Ostatní

Pedro Carreira, Carlos Gomes da Silva

Assessing the omission of records from a data set using Benford's law

Hodnocení vynechávání záznamů ze souboru dat s využitím Benfordova zákona

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 798-805

Autoři v článku navrhnou metodu, s jejíž pomocí je možné určit počet záznamů, které byly vynechány ze souboru dat. Metoda využívá tzv. Benfordův zákon. V praxi lze postup využít např. při auditu a odhalování podvodů. - Pozn.

Kim Klarskov Jeppesen, Christina Leder

Auditors' experience with corporate psychopaths

Zkušenosti auditorů s korporátními psychopaty

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 870-881

Některé studie vydané v posledních letech naznačují, že se mezi manažery ve firemní sféře nacházejí ve zvýšené míře osoby s psychopatickými rysy osobnosti (např. nedostatek empatie, nepřijímání odpovědnosti, aj.). Autoři provedli šetření mezi 179 auditory v Dánsku, přičemž zjistili, že 69 % z nich se ve své praxi s psychopaty v korporátní sféře setkalo, z toho 70 % ve více případech. Ve 43 % případů, kdy byla na manažerské pozici osoba s psychopatickými rysy, došlo ke zjištění podvodu. Auditóři by si měli být vědomi tohoto rizika a příp. je zohlednit ve fázi plánování auditu. - Pozn.

Stefani Hergert

Das neue Schulfach Ökonomie

Ekonomie jako nový školní předmět

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 13 (18.1.2017), S. 12

Německá spolková země Bádensko-Württembersko zavádí od září 2017 na všech středních školách kromě gymnázií povinný předmět Ekonomie. Gymnázia budou muset nový předmět zakomponovat do svých osnov o rok později. Důvodem tohoto kroku jsou především nelichotivé statistiky, podle nichž čtyři z deseti mladých Němců mezi 14 až 24 lety vykazují špatné či velmi špatné znalosti ekonomických

pojmu a souvislostí. Bádensko-Württembersko se nicméně ještě řadu let bude potýkat s nedostatkem učitelů s odpovídající aprobací.

Slobodan Djajić, Michael S. Michael

Illegal immigration, foreign aid, and the transit countries

Illegální imigrace, zahraniční pomoc a tranzitní země

CESifo Economic studies, Vol. 62, (2016) No. 3, p. 572-593

Autoři zkoumají problémy, kterým čelí rozvinuté státy představující zároveň cílové destinace pro ilegální imigranty, když usilují o kooperaci s méně rozvinutými sousedy, kteří se nacházejí v pozici tranzitních zemí pro nelegální přistěhovače ze třetích zemí. Rozvinuté státy poskytují pomoc tranzitním zemím za účelem zlepšení jejich schopnosti kontrol na hranicích. Příjemci pomoci však mohou být v pokušení využít poskytnuté zdroje k jiným cílům, než je řízení imigrace. Autoři charakterizují optimální alokaci pomoci od rozvinuté země mezi tranzitní státy a optimální využití těchto zdrojů tranzitními zeměmi v Nashově ekvilibriu. Zkoumány jsou vedle toho alternativní modely (dvoustupňové hry), kdy tranzitní země soutěží o podíl na obdržení zdrojích, kdy spolupracují při maximalizaci celkové výše získané pomoci, nebo kdy poskytovatel pomoci první rozhodne o rozdělení pomoci mezi tranzitní země, které následně mohou jen rozhodnout, jak svůj podíl nejlépe využít. - Pozn.

Cassandra Cross, Michael Kelly

The problem of "white noise" : examining current prevention approaches to online fraud

Problém "bílého šumu" : průzkum současných přístupů k prevenci elektronických podvodů

Journal of financial crime, Vol. 23 (2016), No. 4, p. 806-818

Autoři v článku na příkladu australského programu "The Little Black Book of Scams" ("Malá černá listina podvodů") ukazují nedostatky současných programů prevence elektronických podvodů. V Austrálii byly vydány v roce 2008 sešitky detailně popisující různé typy online podvodů a jejich znaky. Podle autorů je problémem podobných iniciativ přílišné soustředění se na členění podvodů a vyjmenovávání detailů, které čtenáře příruček obvykle zahltí. Při preventivních programech by měly být zdůrazňovány spíše společné znaky podvodů (snaha vylákat peníze nebo osobní údaje), namísto zbytečných podrobností.

Andrej Babiš ; [rozhovor vedli] Josef Pravec a Jan Němec

Zemi bych řídil lépe : rozhovor s Andrejem Babišem

Ekonom, Sv. 61, (2017) č. 2, s. 20-27

Obsáhlý rozhovor ministra financí A. Babiše k tématům jeho podnikatelské a politické budoucnosti. Věnuje se otázkám důsledků zákona o střetu zájmů pro svoje podnikatelské aktivity, ambicím do parlamentních voleb i úvahám o povolebních prioritách a aktivitách v rámci vlády ČR. Vyjadřuje se také k názorům prezidenta republiky, otázkám zahraniční politiky a obhajobě zájmů státu. Krátce je zmíněn ministrův pohled na administrativní náročnost kontrolních hlášení k DPH.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 2

Zemi bych řídil lépe - rozhovor s ministrem financí Andrejem Babišem (s. 20-27) i další příspěvky tématu čísla na s. 10-19; Těžaři tlačí ceny ropy nahoru, trh ale neporazí - snížení produkce kartelu OPEC a jeho dopad (s. 30-32); Česko žaluje Evropskou komisi, bojí se o stamiliony z lihu: nová pravidla pro denaturaci alkoholu jsou příliš mírná, říká vláda - spotřební daně a daňové úniky u alkoholu (s. 33-34); Do podvodů s DPH se snadno zapletou i poctivé firmy: strůjci daňových podvodů jako krytí často nastrkují nic netušící podniky (s. 52-54).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 3

Velký přehled platů - téma čísla - mzdy v největších českých firmách a přehled, jak se liší mzdy v Česku podle povolání, regionu či dosaženého vzdělání (s. 10-20); Nečekám, že budu za hvězdu - rozhovor

s guvernérem ČNB Jiřím Rusnokem (s. 22-29); Česko pokrývají speciální sítě pro internet věcí: propojení chytrých zařízení přinese netušené možnosti nejen městům a domácnostem (s. 37-38); Přichází nejbohatší vláda amerických dějin - nástup D. Trumpa a jeho kabinet milionářů (s. 39-40); Česko zavádí první zákon, který omezuje anonymitu bitcoinu: směnárníci musí nově zjišťovat jména lidí, kteří si u nich mění, nakupují a prodávají virtuální měny (s. 52-54).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 61, (2017) č. 4**

Podnikání v klášteře - rozhovor s premonstrátským opatem Jáchymem (s. 22-27); V Česku brexit nejvíce ohrožuje automobilky: české firmy loni vyvezly do Británie vozidla za více než 60 miliard korun (s. 34-36); Éra globalizace končí, do světové ekonomiky opět vstupují hranice: světu znovu hrozí celní a obchodní války, které v minulosti přerůstaly i do ozbrojených konfliktů - co bude rozdělovat svět v r. 2017 (s. 42-45); Jak pojmenovat firmu, aby neskončila u prvního soudu: ne vždy se originální název společnosti shledá s pochopením rejstříkového soudu (s. 52-55); Daňové poplatníky budeme hýčkat - rozhovor s Martinem Janečkem z GfR (samostatná příl. společnosti PwC ČR a týdeníku Ekonom "Lidé a digitalizace byznysu", s. 28-31).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 61, (2017) č. 5**

Chaos v modrých zónách - téma čísla o parkovacích zónách v Praze a o parkování ve vybraných evropských metropolích (s. 10-21); Česká závislost na federálních bratrech: téměř každý druhý zaměstnanec z ciziny v ČR je Slovák (s. 32-35); Za měsíc startuje další fáze EET, Babiš opět na poslední chvíli mění pravidla - internetové obchody a platby kartou (s. 42-45); Při propouštění maroda si ohlídejte jeho lékaře: výpověď za milion - pracovněprávní otázky výpovědi ze zdravotních důvodů (s. 52-54).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 3**

Velké zelené oči: vojáci mají tolik požadavků, že i přes rostoucí rozpočet musejí řadu nákupů osekát (s. 20-23) a Dvacet miliard ročně: modernizace zbrojních systémů už nepočkají. Česká armáda potřebuje peníze hned, říká náměstek ministra obrany pro vyzbrojování - rozhovor s D. Košovalem (s. 24-25); Co brzdí elektromobily: stát chce zlepšit podmínky pro elektromobilitu. Výstavbu dobíjecích stanic podpoří 900 milionů korun z evropských peněz (s. 32-33); Čínu opouštějí stamiliardy dolarů: vláda zavádí důslednější kapitálové kontroly. Chce jimi bojovat proti oslabování své měny - regulace investic a obrana jüanu (s. 38-39).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 4**

Dotační anabolika: podnikatelé se při investicích do rozvoje stávají závislými na evropských dotacích (s. 12-15) a pohled M. Zámečnicka Létaující bílí sloni a dotace: někdejší pozice českého průmyslu ve světě patří minulosti (s. 15-17); Jak obchoduje stát? Anonymní akcie nejsou problém: půl roku od doby, co začal fungovat registr smluv, se ukazuje, jak čile obchoduje stát s pochybnými firmami (s. 29); Mocenský startup - Realisté (s. 32-33); ČNB prohrála stamilionovou arbitráž s ČSOB - spory kvůli krachu IPB (s. 37); Češi a tvorba kapitálu: proč staré recepty nebudou přinášet touženě očekávaný růst životní úrovně (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 5**

Princip odvety - rozhovor s ekonomem Clementem Fuestem, ředitelem vlivného mnichovského institutu Ifo (s. 20-24); Miliardoví tajňákaři: jak se ohýbá zákon, který má Čechům zaručit dostatek léků (s. 26-30) a komentář M. Zámečnicka Léky na export: kdo, komu a kolik (s. 46); Partička pokeru o OKD (s. 36-37); Babiš vytáhne více peněz ze státních firem: ČEZ bude muset navzdory hubenějším ziskům znovu vyplatit dividendu ve výši 40 korun na akcii (s. 40).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 6**

Solární mýtus: podle Evropské komise je ziskovost solárního byznysu v Česku adekvátní (s. 26); Jízdní řád do budoucnosti: vláda v červnu schválí miliardový plán na obnovu zanedbaných krajů - projekt Restart (s. 27); Jaké máte heslo? Kybernetická obrana je pro státy čím dál důležitější. Zato

soukromé firmy zaspaly (s. 32); Deset dnů, které otřásly světem: nástup Donalda Trumpa do Bílého domu překonal i ta nejdívočejší očekávání. Ve Washingtonu - a do jisté míry v celé zemi - vládne chaos (s. 34-36); Potřebujeme reálné zdravotní pojištění: systém je nutné zefektivnit, mimo jiné posílením role zdravotních pojišťoven - komentář ke stavu českého zdravotnictví (s. 44-45).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 12 (17.1.2017)

Německé mýto vadí sousedům: ke koalici zemí proti mýtu v Německu se Česko zatím nechce přidat (s. 1) a komentář na s. 8; Big Mac Index: koruna v oslabení - podle aktuálního vydání Big Mac indexu časopisu The Economist by měl dolar stát necelých 15 korun. Vztaheno na cenu sendviče od řetězce McDonald's je tak česká měna podhodnocena nejvíce za skoro 16 let (s. 2); Trump změní ekologickou politiku - komentář B. Moldana k orientaci nové americké administrativy v environmentální oblasti (s. 8); Prognózy z Davosu se minuly s realitou - pohled na závěry loňského Světového hospodářského fóra (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 14 (19.1.2017)

Účtenku? Úředníci sledují EET: úřady prověřily stovky restaurací, zda tisknou účtenky (s. 1); České firmy začínají počítat dopady brexitu (s. 3); Povinné zabezpečení dat bude stát podniky stovky milionů: novému evropskému nařízení se nevyhne žádná z českých firem - GDPR (s. 18) a související rozhovor na s. 19.

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 19 (26.1.2017)

Oslabování koruny bylo špatně: Pavel Řežábek z ČNB varuje před hromaděním devizových rezerv (s. 1), následný rozhovor se členem bankovní rady ČNB P. Řežábkem o devizových intervencích na s. 10-11 a komentář na s. 8; Donald Trump vytáhl proti volnému obchodu v Severní Americe. Mexiko ho chce zachovat - budoucnost NAFTA (s. 5); Česko hrozí Německu žalobou kvůli zpoplatnění dálnic. Bojí se diskriminace - mýto pro osobní automobily (s. 7); VŠE o...dopadech kuponové privatizace - pohled K. Zemana (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 23 (1.2.2017)

Deutsche Bank pod palbou - pokuty za nezákonné transakce s ruskými klienty v USA a VB (s. 2); Vývoz léků bude těžší, rozhodli poslanci - omezení vývozu léků z Česka (s. 5); Dva měsíce s EET: složitá příprava a pak tisíce kontrol (s. 7) a E-shopům se usnadní platby kartou - zjednodušení metodiky (s. 7); V Německu sílí obavy z obchodní války s USA (s. 14); Vklady českých domácností rostou nejvíce od krize (s. 16); Firmy spouštějí soutěže o drahé ceny, zákon už je neomezuje - spotřebitelské loterie o hodnotné ceny v ČR (s. 19).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 8 (11.1.2017)

Zmatky kolem EET nekončí: ministr financí A. Babiš stahuje navrhované změny v EET (s. 1); Koalice chce snižovat daně, ale ne s opozicí - sazby DPH (s. 3); Do ČNB míří "pan Euro" a úředník z Bruselu - noví členové bankovní rady M. Mora a O. Dědek (s. 4) a komentář na s. 8; Inflace dosáhla cíle ČNB, přiblížil se konec intervencí (s. 16); Revoluce v insolvenčních posílí roli správců, soudům se uleví - změny v insolvenčním zákonu a jejich dopady (s. 20).

Účetnictví

Sv. 2017, č. 1

Konsolidační pravidla (s. 2-8); Koordinační výbory k omezení paušálních výdajů DPFO (s. 15-23); Výplata záloh na podíly na zisku a povinnost ověřit mezitímní účetní závěrku (s. 24-25); Evidence tržeb (s. 26-36); Osmá novela zákona o daních z příjmů schválená v roce 2016 - 321/2016 Sb. (s. 43-46); Právní důsledky zvýšení minimální mzdy (s. 50-52); Klíčový nález Ústavního soudu k tzv. přípustnosti souběhu funkcí (s. 53-54).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 15 (2017), č. 1

Reakce MF ČR na problematické oblasti zákona č. 250/2000 Sb. a rozpočtovou skladbu s komentářem (s. 9-12); Zrušení a zánik spolků (s. 13-14); Rada pro veřejný dohled nad auditem (s. 23-28).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih.....63

Daně.....	63
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	63
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	63
Informatika. Počítače	65
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	66
Podnik a podnikání.....	66
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	66
Právo.....	67
Statistika. Demografie. Sociologie.....	68
Účetnictví	69
Veřejná správa.....	69
Ostatní	70

Daně

28675

Jaroslav Kobík, Alena Kohoutková

Další oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení

Praha : Wolters Kluwer 2016, viii, 211 s.

Návod na řešení nejběžnějších problémových situací při správě daní. U každého z 19 uvedených případů autoři navrhnou postup nejen daňového subjektu nebo správce daně, ale mnohdy i obecné řešení další cesty, zejména ohledně dokazování. Současně u jednotlivých případů odkazují na právní úpravu a související judikaturu. Z obsahu: opomíjená specifika daňového procesu, rozhodnutí o prodloužení lhůty, postoupení plné moci správcem daně, výzva nebo kontrola, neregistrace k DPH aj. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-7552-128-6 (brož.)

28660

Manuál elektronické evidence tržeb: pro gastronomická a ubytovací zařízení, maloobchod, zástupce v daňovém řízení a daňové odborníky

Bratislava : DonauMedia 2016, 64 s. : il.

Praktický výklad práv, povinností a postupů uplatňovaných při evidenci tržeb. - Znění zák. č. 112/2016 Sb., a zák. č. 113/2016 Sb. - ISBN: 978-80-8183-008-2 (brož.)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

28674

Michal Stibor a kolektiv

FOREX - jak zbohatnout a nekrást

Praha : Grada, 2016, 199 s. : il.

Základní pojmy a informace o devizovém trhu a o Forexu. Nástroje důležité při analýze trhu (fundamentální a technická analýza). Obchodní plán - vytvoření vlastního obchodního systému a řízení peněz. Nástroje a techniky, které profesionální tradeři využívají při obchodování. Psychologie obchodování a zásady neurolingvistického programování. Nejrozšířenější softwary pro analýzu a obchodování na Forexu. Detailní přehled brokerů pohybujících se na českém trhu a další zdroje informací o Forexu. - 2. rozšíř. vyd. - Terminologický slovník. - ISBN: 978-80-271-0205-1 (brož.)

28659

Petr Liška ... [et al.]

Zákon o bankách : komentář

Praha : Wolters Kluwer 2016, xxiv, 641 s.

Komentované znění zák. č. 21/1991 Sb., o bankách, ve znění pozdějších zákonů. Odkazy na související předpisy, ustanovení a judikaturu. Právní stav publikace je k 1. 12. 2016. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-385-3 (váz.)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

28658

Václav Klaus ... [et al.]

25 let české transformace

Praha Institut Václava Klause 2016, 159 s. : il.

Sborník s texty ze dvou seminářů, které obsahují jak dnešní pohled klíčových reformátorů na události před 25 lety, jejich reflexe i současné hodnocení, tak příspěvky dalších autorů. Názvy seminářů jsou "25 let od liberalizace cen a zahraničního obchodu" (leden 2016) a "25 let od spuštění kupónové privatizace" (září 2016). Jádrem sborníku jsou příspěvky - projev V. Klause na téma liberalizace cen a zahraničního obchodu, pohled D. Třísky na kupónovou privatizaci a kvantitativní analýza privatizace v podání K. Zemana. V dalším textu se J. Weigl soustřeďuje na význam a souvislosti ekonomické transformace. J. Fürstová, klíčová osobnost ministerstva financí v oblasti cen a jejich liberalizace,

přispěla podrobným detailním připomenutím průběhu této fáze transformace. Dlouholetý pracovník MF L. Minčič se věnoval reformě daně z obrátu. Texty jsou doplněny přetiskem několika článků V. Klause a K. Dyby, které k tématu liberalizace a privatizace publikovali v denním tisku před 25 lety. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7542-021-3 (brož.)

28632

Organisation for Economic Co-operation and Development

Germany : OECD economic surveys 2016**Německo : hospodářské přehledy OECD 2016**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, April 2016, 126 s. : tab., grafy, rámečky
Hospodářská situace Německa - hodnocení a doporučení. Pokrok ve strukturálních reformách. Posílení investiční výkonnosti. Zvyšování blahobytu stárnoucí německé společnosti. - Příl. - ISBN: 978-92-64-25471-8 (brož.)

28634

OECD

Going for growth 2016 : economic policy reforms: interim report**Cesta růstu 2016 : reformy hospodářské politiky: předběžná zpráva**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2016, 147 s. : tab., grafy, rámečky
Analýza a hodnocení pokroku, kterého jednotlivé země OECD a partnerské země dosáhly ve strukturálních reformách a hospodářské výkonnosti, spojené s konkrétními doporučeními změn pro udržitelný růst ekonomiky. Měřítkem výkonnosti je zde zejména poměr HDP na obyvatele, produktivita a zaměstnanost. První kapitola hodnotí pokrok jednotlivých států od roku 2015 v reakcích na doporučení a identifikuje a diskutuje nové oblasti, kde jsou potřebné prorůstové strukturální reformy. Druhá kapitola zjišťuje dopady strukturálních reforem v různých makroekonomických souvislostech. Třetí kapitola se zabývá průměrným příjmem domácností a hrubým domácím produktem. Čtvrtá kapitola obsahuje komplexní sadu kvantitativních ukazatelů umožňující porovnání zkoumaných oblastí a jejich změn u jednotlivých států. - Pozn., příl. - ISBN: 978-92-64-25007-9 (brož.)

28661

Marek Pavlík a kolektiv

Podpora lokální ekonomiky : využití skrytých potenciálů v regionech

Praha : Wolters Kluwer 2016, 226 s. : il., mapy

Možnosti rozvoje lokální ekonomiky využitím spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Teoretické základy regionálního rozvoje včetně programů rozvoje obcí, měst a regionů. Způsoby podpory lokální ekonomiky a přístupy subjektů, jako jsou samosprávy, firmy, neziskový sektor, místní akční skupiny, církve aj. Praktické příklady z Evropy, USA i z ČR. Sdílení dobré praxe. Řízení regionu cestou systematické a koordinované spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru a kompetence manažerů. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-390-7 (brož.)

28631

Organisation for Economic Co-operation and Development

Poland : OECD economic surveys 2016**Polsko : hospodářské přehledy OECD 2016**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, March 2016, 139 s. : tab., grafy, rámečky
Hospodářská situace Polska - hodnocení a doporučení. Pokrok ve strukturálních reformách. Migrace a lepší využití kvalifikace díky opatřením na trhu práce. Zlepšení dopravy a investice do energetické infrastruktury. - Příl. - ISBN: 978-92-64-25255-4 (brož.)

28667

Jiří Suk

Veřejné záchodky ze zlata : konflikt mezi komunistickým utopismem a ekonomickou racionalitou v předsrpnovém Československu

Praha : Prostor 2016, 325 s.

Autor se v úvodu pokusil o rekonstrukci myšlenkových dějin komunistického experimentu v podobě nové "vědy" - politické ekonomie socialismu. V dalších kapitolách se věnuje politickému a ekonomickému vývoji v Československu po únoru 1948, kdy byl zformován socialistický stát sovětského typu, se změnou vlastnické a sociální struktury a centrálně řízeným hospodářstvím. Ekonomické potíže státu vedly koncem 50. let k pokusu o reformu centrálního plánování. Tato reforma, spojovaná se jménem ekonoma Oty Šika, souvisela s pozvolným otvíráním se ekonomie různým směrům soudobé "buržoazní" vědy. Vše vyústilo ve druhé polovině 60. let v rozsáhlé diskuse o socialistickém trhu, směřování socialismu vůbec, v přípravu zásadní reformy a nakonec v konfrontaci s oslabenou centrální politickou mocí. V centru zájmu je myšlení československých revizionistických ekonomů šedesátých let, přičemž zvláštní pozornost je věnována O. Šikovi, jeho přerodu ze stalinského dogmatika v reformistu a posléze jednoho z protagonistů pražského jara 1968. Zvláštní kapitola ukazuje, jaký zájem měla tajná policie o ekonomy a ekonomii. - ISBN: 978-80-7260-341-1 (váz.)

28633

International Monetary Fund

World economic outlook. October 2016., Subdued demand : symptoms and remedies**Světový hospodářský výhled. Říjen 2016., Utlučená poptávka : příznaky a opravné prostředky**

Washington : International Monetary Fund, 2016, xviii, 268 s. : tab., grafy, rámečky, vzorce

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2016-2017 (z října 2016). Ke světovému obchodu: co stojí za jeho zpomalením? Světová deflace v době omezené měnové politiky. Problémy migrace. Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2016-2017 i střednědobé scénáře na období 2018-2021. - Pozn., příl. - ISBN: 978-1-51359-954-0 (brož.)

Informatika. Počítače

28680

Jaron Lanier / [překlad Petr Holčák]

Komu patří budoucnost? : Nejste zákazníci internetových firem: jste jejich produktem

Praha : Dokořán 2016, 327 s.

Svět ovládaný informačními korporacemi. Americký odborník na informační technologie J. Lanier zpochybňuje vize světa digitálního věku, v němž prostřednictvím sítí volně plynou informace a všechno je dostupné všem a prakticky zdarma. Takový svět totiž čeká jen trvalý hospodářský sestup a sociální degradace většiny lidí, zatímco peníze a moc se budou koncentrovat u těch, kdo vlastní a ovládají nejvýkonnější počítačové servery a největší sítě. Podle jeho analýzy se v rukou několika stovek centrálních informačních serverů (nazývá je sirény) lákajících na rychlé a bezplatné služby, soustřeďuje ohromný objem informací i výsledky veškeré tvůrčí práce všech ostatních uživatelů. Tyto informace (uživatelé vytvořený obsah, jeho osobní data, preference i zvyky) potom prodávají dál a generují zisky, zatím co všem ostatním hrozí ztráta zaměstnání a příjmů - dochází k nenápadné likvidaci střední třídy, a to s její vlastní pomocí. - 1. vyd. v českém jazyce - ISBN: 978-80-7363-698-2 (váz.; Dokořán)

28664

Jiří Barilla, Pavel Simr, Květuše Sýkorová

Microsoft Excel 2016 : podrobná uživatelská příručka

Brno : Computer Press 2016, 456 s. : il.

Příručka je vhodná pro začátečníky i pro pokročilejší uživatele Excelu. Popisuje základní práci s Excelem, věnuje se tvorbě vzorců a využívání funkcí pro výpočty, zabývá se grafickým zobrazením dat, využíváním nástrojů pro analýzu dat. V dalších kapitolách se zabývá prací s databázovými seznamy, popisuje analýzu dat pomocí kontingenčních tabulek a grafů. Následuje návod na vkládání a úpravu

objektů, zaznamenávání maker, sdílení sešitů, na slučování a aktualizaci dat a na nastavení vzhledu stránky a parametrů pro tisk. Kniha je napsaná pro Excel 2016, ale mohou ji využít i uživatelé, kteří pracují s Excelem 13. - 1. vyd. - Příloha obsahuje přehled funkcí a klávesových zkratk. - ISBN: 978-80-251-4838-9 (brož.)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

28665

Lubor Lacina, Petr Strejček, Petr Blížkovský

Učebnice evropské integrace

Brno : Barrister & Principal, 2016, 359 s. : il.

Učebnice vysvětluje a přibližuje celé spektrum témat evropské integrace. Od historie, přes vnitřní fungování a strukturu EU (role institucí a tvorba legislativy) po nástin možného budoucího vývoje. Dále se zabývá politikou a rozpočtem EU, společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, krizí eurozóny a jejím řešením (realita úplná měnová unie), migrační krizí a ohrožením volného pohybu osob, budoucností evropské integrace, rolí EU ve světě a vztahem ČR a EU. Text aktuálně reaguje na krizi eurozóny, migrační krizi a důsledky vystoupení Británie z EU. Látka je vysvětlena na konkrétních příkladech. - 4. přeprac. a aktualiz. vyd. - ISBN: 978-80-7485-104-9 (brož.)

Podnik a podnikání

28655

Pavel Běhounek

Společnost s ručením omezeným : prakticky včetně účetnictví a daní

Olomouc : ANAG, 2016, 367 s.

Praktická řešení situací vyskytujících se ve společnostech s ručením omezeným (rozdělování zisku, odměňování společníků a jednatelů, povinnosti jednatele ve vztahu k účetnictví, zápůjčky poskytované společníky, majetkové vypořádání společníků, převod či dědění podílu). Jednotlivé okruhy problémů vycházejí z výkladu soukromého práva a jsou dořešeny do účetních a daňových důsledků, zejména s důrazem na minimalizaci daňové zátěže. Důležitou součástí publikace je i přehledné tematické uspořádání vybraných ustanovení zákona o obchodních korporacích, která se vztahují k společnosti s ručením omezeným. - 12. přeprac. vyd. - ISBN: 978-80-7554-037-9 (brož.)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

28676

Martin Šikýř

Personalistika pro manažery a personalisty

Praha : Grada 2016, 205 s. : il.

výklad problematiky personální práce a nejdůležitějších personálních činností. Základní teoretická východiska a osvědčené praktické přístupy současného pojetí personální práce v organizaci (vytváření a analýza pracovních míst, plánování lidských zdrojů, řízení pracovního výkonu a hodnocení zaměstnanců, vzdělávání, odměňování zaměstnanců, personální informační systém aj.). - 2., aktualiz. a dopl. vyd. - ISBN: 978-80-247-5870-1 (brož.)

28669

Václav Novák ... [et al.]

Trhy práce v České republice po roce 1989 : Regionální komparace politik zaměstnanosti

Praha : Setoutbooks.cz 2016, 287 s. : il.

Práce analyzuje historický kontext vývoje zaměstnanosti v ČR a komparuje vývoj v Jihočeském a Ústeckém kraji. Formuluje rozdíly při startu transformace a zásadní faktory, které ovlivnily transformaci ekonomiky a výsledky transformace v obou regionech. Definuje hlavní socioekonomické rozdíly obou regionů a předkládá výsledek institucionální analýzy vzniklé na základě dotazování

úřadů, agentur práce a dalších subjektů pomáhajících na trhu práce. Bylo zjištěno, že existují rozdíly v účinnosti nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) a pasivní politiky zaměstnanosti (PPZ) na míru nezaměstnanosti, a to jak na celkovém trhu práce v ČR, tak i mezi regiony. Dále bylo konstatováno, že veřejné instituce vnímají problémy trhu práce jinak než nevládní instituce a soukromé agentury práce. Autoři se zabývali též neefektivností APZ a PPZ na trzích práce. Analyzovali formování lidského kapitálu, uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce a současnou vzdělávací politiku a financování vysokých škol v ČR. Jako hlavní metody analýzy byly použity dotazníková šetření, regrese časových řad, regionální komparace, SWOT analýza aj. - 1. vyd. - Přílohy obsahují znění použitých dotazníků k šetření a tabulky souhrnných statistik. - ISBN: 978-80-86277-81-3 (brož.)

Právo

28672

Jan Eliáš, Luboš Brim, Hana Adamová

Bezdůvodné obohacení

Praha : Wolters Kluwer 2016, 238 s.

Bezdůvodné obohacení je institutem soukromého práva s velkým praktickým významem. Publikace představuje základní principy a typické problémy, které v praxi mohou nastat. V jednotlivých částech upřesňuje, jaké jsou pojmové znaky a předpoklady vzniku bezdůvodného obohacení, liberační důvody, kdo se obohacuje a na čí úkor. Dále popisuje rozsah restituční povinnosti, kdy dochází k promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení a vztah bezdůvodného obohacení k jiným institutům soukromého práva. V poslední části jsou předestřeny vybrané typové případy bezdůvodného obohacení. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-407-2 (brož.)

28656

Petra Polišenská, Radka Feberová

Exekuční a insolvenční právo : výběr z důležitých soudních rozhodnutí v exekučním a insolvenčním právu za období leden 2014 až prosinec 2015

Praha : Wolters Kluwer 2016, 222 s.

Přehled nejdůležitější judikatury za uvedené období. Judikáty Nejvyššího soudu, Ústavního soudu, případně Nejvyššího správního soudu a vrchních a krajských soudů jsou přehledně a heslovitě rozčleněny podle názvů. Každé heslo je vybaveno autorským komentářem a odkazem na související judikaturu. Následně je doplněno dotčené ustanovení příslušné normy. Svazek je vybaven rovněž tzv. ústavním vzhledem, tj. důležitými rozhodnutími Ústavního soudu v oblasti exekučního a insolvenčního práva za sledované období. - Vyd. 1. - Evropský identifikátor judikatury ECLI. - ISBN: 978-80-7552-395-2 (brož.)

28657

Petra Polišenská, Radka Feberová

Finanční právo : výběr z důležitých soudních rozhodnutí v oblasti finančního práva za období leden 2014 až prosinec 2015

Praha : Wolters Kluwer 2016, 198 s.

Přehled nejdůležitější judikatury za uvedené období. Judikáty Nejvyššího správního soudu, Ústavního a Nejvyššího soudu, případně vrchních a krajských soudů jsou přehledně a heslovitě rozčleněny podle názvů. Každé heslo je vybaveno autorským komentářem a odkazem na související judikaturu. Svazek je vybaven rovněž tzv. ústavním vzhledem, tj. důležitými rozhodnutími Ústavního soudu. - Vyd. 1. - Evropský identifikátor judikatury ECLI. - ISBN: 978-80-7552-392-1 (brož.)

28662

Petr Smolík

Oddlužení v právním řádu ČR

V Praze : C.H. Beck 2016, xii, 334 s.

Právní úprava institutu oddlužení v rámci českého insolvenčního práva. Publikace popisuje způsob řešení úpadku dlužníka a seznamuje s průběhem řízení od jeho začátku až po jeho závěr, kdy dochází k osvobození dlužníka od podstatné části jeho dluhů. Nabízí pohled na problematiku z pohledu

dlužníka i věřitelů. Výklad reaguje na nový občanský zákoník a především na novelu insolvenčního zákona přinášející např. institut společného oddlužení manželů. Publikace popisuje i evropský prvek v oddlužení a nabízí i přehled zahraničních právních úprav tohoto institutu v USA a ve vybraných evropských zemích. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7400-617-3 (brož.)

28671

Eva Ondřejová

Ochrana osobnosti v common law a českém právu

Praha : Leges 2016, 256 s.

Výklad právního institutu ochrany osobnosti ve dvou právních systémech, a to v common law (zejména v právu anglickém, zemí Commonwealthu, USA a Kanady) a v kontinentálním právu, jehož představitelem je český právní řád. Je popsána ochrana důstojnosti, soukromí, podoby, ochrana proti harassmentu, ochrana osobních údajů, prostředky nápravy, etická samoregulace a ochrana osobnosti na internetu. Výklad problematiky je založen na klíčové judikatuře, která objasňuje základní principy a koncepce tohoto institutu. Kniha pracuje s aktuálními případy a problémy. Část týkající se české právní úpravy rozebírá aktuální témata nastolená novým občanským zákoníkem. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7502-164-9 (brož.)

28681

Jiří Vlášil

Právo na vstup a pobyt na území členských států Evropské unie

Praha : Univerzita Karlova 2016, 154 s.

Rozbor unijních pravidel. Práce je strukturována do tří kapitol, které se týkají historického vývoje popisované problematiky, pravidel pro vstup na území členského státu EU a pravidel pro pobyt na území členských států. Následuje kapitola týkající se požadavků právní jistoty a legitimacy zkoumaných pravidel. - ISBN: 978-80-87975-52-7 (brož.)

28673

Jiří Jelínek a kolektiv

Trestní právo procesní : podle stavu k 1.10.2016 včetně změn vyplývajících ze zákona č. 264/2016 Sb.

Praha : Leges, 2016, 846 s.

Vysokoškolská učebnice systematicky vykládá základní pojmy a instituty trestního řádu a zákona o soudnictví ve věcech mládeže. První, obecná část, přináší úvodní výklad, výklad ochrany ústavně zaručených práv a svobod v trestním řízení, výklad trestněprávních norem, trestního práva evropského a základních zásad trestního řízení. Dále jsou vysvětleny subjekty trestního řízení, úkoly a soustava trestních soudů, činnost státního zastupitelství, procesní úkony, důkazy, náklady trestního řízení aj. Druhý díl přibližuje průběh trestního řízení. Právní stav publikace je k 1.10.2016. - 4. aktualiz. a dopl. vyd. - ISBN: 978-80-7502-160-1 (váz.)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

28370/1160

Ochrana spotřebitele : Česká obchodní inspekce, technické požadavky na výrobky, zákon o potravinách, obecná bezpečnost výrobků, nový zákon o posuzování shody, služby informační společnosti, spotřebitelský úvěr : nový zákon od 1.12.2016 : redakční uzávěrka 1.12.2016

Statistika. Demografie. Sociologie

28654

Český statistický úřad

Statistická ročenka České republiky 2016 = Statistical yearbook of the Czech Republic 2016

Praha : Český statistický úřad, 2016, 823 s. : il.

Statistická ročenka ČR podává souborný statistický přehled ze všech odvětví národního hospodářství v roce 2015. Důležité údaje jsou doplněny mezinárodním srovnáním 28 zemí EU a porovnáním jednotlivých regionů soudržnosti a krajů ČR. Statistické údaje popisující vývoj společnosti jsou rozčleněny do

těchto oddílů: Vybrané ukazatele národního hospodářství; Území a podnebí; Životní prostředí; Obyvatelstvo; Národní účty; Finance; Měna a platební bilance; Ceny; Příjmy a výdaje domácností; Trh práce; Zahraniční obchod; Organizační struktura národního hospodářství; Zemědělství; Lesnictví; Průmysl; Energetika; Stavebnictví; Obchod, ubytování, stravování a cestovní ruch; Doprava, informační a komunikační činnosti; Tržní služby; Informační společnost; Věda, výzkum a inovace; Vzdělávání; Zdravotnictví; Sociální zabezpečení; Kultura a sport; Soudnictví, kriminalita, nehody; Mezinárodní srovnání; Vybrané ukazatele regionů soudržnosti a krajů. - 1. vyd. - Souběžný anglický text. - ISBN: 978-80-250-2726-4 (váz.)

Účetnictví

28682

Jaroslav Sedláček, Eva Hýblová, Zuzana Křížová

Praktikum finančního účetnictví pro ekonomická, finanční a právní studia

Plzeň : Čeněk, 2016, 179 s. : il.

Praktikum umožňuje osvojit si na konkrétních příkladech znalosti účetních principů, základních účetních kategorií, metod a postupů účtování. Vedle klasických účetních úloh se učebnice věnuje i vlivu daňového práva ve vztahu k účetnictví. Jednotlivé kapitoly jsou věnovány vymezení základních účetních kategorií. Následují základní postupy účtování v jednotlivých účtových třídách. Publikace obsahuje neřešené a částečně i vyřešené příklady. - 3. uprav. vyd. - Příloha obsahuje vzorový účtový rozvrh podniku. - ISBN: 978-80-7380-609-5 (brož.)

28663

Anna Pelikánová

Sbírka souvztažností pro nestátní neziskovky

Praha : Grada 2017, 155 s.

Ucelený přehled souvztažností k účtům směrné účtové osnovy pro nestátní neziskové organizace. Sbírka rozpracovává Vyhlášku MF č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších vyhlášek, kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, a České účetní standardy 401-414. Přílohu tvoří vzorový účtový rozvrh. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-271-0340-9 (brož.)

28678

Jaroslav Sedláček

Základy finančního účetnictví

Plzeň : Čeněk 2016, 191 s. : il.

Výklad obsahuje obecné teoretické přístupy včetně jejich praktického uplatnění v oblasti hospodaření obchodních korporací. Úvodní část vymezuje aktiva a pasiva obchodních korporací a působení jejich změn na okamžitou bilanci korporace, na její náklady a výnosy, na peněžní tok a na dosahovaný výsledek hospodaření. Druhá praktická část publikace je věnována základním postupům účtování (o peněžních prostředcích, o zásobách, o dlouhodobém majetku, účtování pohledávek a závazků, o nákladech a výnosech, vlastní a cizí kapitál). Každá kapitola obsahuje teoretický výklad doplněný o řešené příklady, názorná schémata a soubor kontrolních otázek. Studijní text zahrnuje poslední úpravy českých účetních předpisů platné k 1.1.2016. - Přílohy se vzory finančních výkazů, směrné účtové osnovy a příklady účtového rozvrhu obchodní korporace. - ISBN: 978-80-7380-612-5 (brož.)

Veřejná správa

28677

Karel Schelle

Dějiny veřejné správy

Praha : Wolters Kluwer 2016, 520 s.

Přehled vývoje organizace veřejné správy na našem území se zaměřením na demokratické podoby této správy. V kapitolách je postupně popsán vývoj veřejné správy do roku 1620, počátky formování

moderní veřejné správy v letech 1620-1848, vývoj v období habsburské monarchie, vývoj veřejné správy v meziválečném Československu (1918-1938), státní správa v období 1938-1939, v protektorátu Čechy a Morava, po roce 1945 a v období socialistického Československa (1948-1990) a vývoj veřejné správy po roce 1990. Publikace přibližuje organizaci moderní veřejné správy a správního práva a umožňuje zájemcům zkoumat současné problémy v historických souvislostech. Z toho důvodu byla pozornost soustředěna především na organizaci moderní veřejné správy, tedy na vývoj po roce 1848. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-374-7 (brož.)

Ostatní

28670

Andreas Wiedemann ; [překlad Pavel Dvořáček]

"Pojd' s námi budovat pohraničí!" : osídlování a proměna obyvatelstva bývalých Sudet 1945-1952

Praha : Prostor 2016, 471 s. : il, mapy faksimile

Po skončení 2. světové války byly české země dějištěm největších migračních pohybů, nejrozsáhlejších přesunů obyvatelstva a přerozdělování majetkových hodnot ve svých dějinách. Práce německého historika A. Wiedemanna se zabývá osídlováním pohraničí bývalých Sudet a jeho důsledky. Výzkum se soustřeďuje na léta od roku 1945 do roku 1952. Těžiště studie leží v období do roku 1948, ve kterém do pohraničí přicházely hlavní proudy migrantů. V jednotlivých kapitolách autor analyzuje motivy a cíle osídlovací politiky, hospodářský a sociální vývoj (příchod a začlenění, přerozdělování práce a majetku), symbiózu a konflikty mezi jednotlivými sídelními skupinami, jejich identitu, kulturní rozvoj v pohraničí, kroky k integraci německého obyvatelstva od roku 1948 a vývoj v pohraničí v celostátním kontextu po volbách v roce 1946. V závěrečném shrnutí je popsána stabilizace nové společnosti v pohraničí. - V českém jazyce vyd. 1. - ISBN: 978-80-7260-337-4 (brož.)

28684

Pavel Hynčica, Pavel Maškerinec, Lukáš Novotný

Euroskepticismus ve střední Evropě

Praha : Academia 2016, 215 s.

Předmětem zájmu publikace je tematika euroskepticismu ve státech střední Evropy, konkrétně v ČR, Maďarsku, Německu, Polsku, Rakousku a Slovensku. Pozornost je věnována stranickému euroskepticismu. Ve stranických systémech jednotlivých zemí střední Evropy mají vliv politické strany euroskeptické nebo strany s prvky euroskepticismu. Důvodů výskytu eurokritických postojů a tomu odpovídajícího etablování takto zaměřených politických subjektů je celá řada, přičemž stěžejní je kombinace dlouhodobě charakteristických historických, etnokulturních, geografických a dalších faktorů a nárůstu sociálně ekonomických problémů v současné době (vliv ekonomické krize, globalizace atd.). V důsledku toho eurokritické politické subjekty sehrávají roli protestní alternativy vůči mainstreamovým stranám na politické scéně. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-200-2619-4 (brož. ; Academia)

28683

Michael Brtnický

Evropská unie a prostor arabského Středomoří : Blízký partner, nebo nebezpečná periferie?

Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK) 2016, 275 s. : 1 mapa

Studie pojednává o evropské zahraniční politice vůči osmi arabským zemím ve Středomoří v období 1995–2014. Je rozdělena na část teoreticko-metodologickou a analytickou. V kapitolách analytické části je zkoumána vnitřní evropská zahraniční politika vůči arabskému Středomoří, její implementace a podmínky pro její rozvíjení v tomto prostoru a zásadní struktury a aktéři, jež podmiňují působení evropské zahraniční politiky ve středomořním prostoru. Studie pokrývá přelomové období evropského zahraničněpolitického působení ve zmíněném prostoru, které zahrnuje i tři zásadní iniciativy: 1) Barcelonský proces: Euro-středomořské partnerství, 2) Evropská politika sousedství a 3) Barcelonský proces: Unii pro Středomoří. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-7325-406-3 (brož.)

28679

[vytvořil autorský kolektiv pracovníků Lingea]

Italština : konverzace

V Brně : Lingea 2016, 320 s. : il.

Příručka umožní pohotově se dorozumět v běžných i nouzových situacích na cestách a při komunikaci v italštině. Obsahuje věty a fráze k jednotlivým tématům. Důraz je kladen na praktickou aktivní komunikaci a přehlednost. - 4. vyd. - Obálkový podnázev: se slovníkem a gramatikou. - ISBN: 978-80-7508-186-5 (brož.)

28668

Peter Pomerantsev ; [přeložil Martin Weiss]

Nic není pravda a všechno je možné : surreálné srdce nového Ruska

Praha : Dokořán 2016, 259 s.

Peter Pomerantsev strávil počátkem jednadvacátého století takřka deset let v ruské komerční televizi, kde produkoval dokumentární filmy a reality show. A díky tomu získal i přístup do soukromí mnoha lidí, Rusů z nejrůznějších prostředí a nejrůznějších koutů země (od sibiřského gangstera, přes topmodelku až po nahodile uvězněnou podnikatelku). Na všech těchto postavách ukazuje současnou ruskou mentalitu a její proměny. Měl rovněž možnost zblízka sledovat, jak se v ruských médiích vyrábějí informace, jež vytvářejí úplnou alternativní realitu. V knize popsal právě své zkušenosti s ruským mediálním byznysem a propagandou. - 1. vyd. v českém jazyce - ISBN: 978-80-7363-704-0 (váz.)

28666

zpracovali: Magdaléna Feifičová, Vladimír Němec

Slovensko-český a česko-slovenský slovník na cesty

Praha : KAVA-PECH, 2016, 190 s.

Slovník rozdílných slov a frází. Stručný přehled slovenské a české mluvnice je v úvodu tohoto praktického slovníku. - 4. vyd. - ISBN: 978-80-87169-76-6 (brož.)

Odbor Rozvoj ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

financial management, IMF staff papers, Unes - účetnictví neziskového sektoru, Ekonomický časopis, Irresor-economics, právo pro podnikání a zaměstnání
International VAT monitor, Finanz-Rundschau, Der Betrieb, Bulletin for international taxation, Bankovníctví, The Economist, Finansy, Soudní rozhledy,
Daňová a hospodářská kartotéka, Monatsbericht des BMF, Hospodářské noviny, Poradce veřejné správy, Daně a právo v praxi, EKO, Politická ekonomie, T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Clo-douane, European taxation, Euro, The Financial regulator, Ekonomická revue, Prague economic pap
/irtschaftsWoche, Umsatzsteuer-Rundschau, Daňový expert, Kapitál, Praktický poradce v daňových otázkách, Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Obcl
Právní rozhledy, Wirtschaft und Statistik, Voprosy ekonomiki, Geldpolitik & Wirtschaft, Ekonom, Financial Times, Právník, CEE Quarterly, Pojistné rozpr
Jčctnictví, Auszüge aus Presseartikeln, Národní pojištění, Bundesgesetzblatt, Statistiken - Daten & Analysen, Ekonomické rozhledy, Handelsblatt, Biatec
iscal studies, The International economy, Acta Oeconomica Pragensia, Finance a úvěr, FinanzArchiv, Conjoncture, Financní, daňový a účetní bulletin, Ot
Finanz-Rundschau, Právní rádce, Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Journal of financial crime, Finanzmarktstabilitätsbericht, Journal of money